

19 — 24 iulie 1965

Din
RAPORTUL
acelei clipe epocale

LECTURA
DE
SALA
flacăra
Săptăminal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

anul XXXVII
29 (1 726)
VINERI
22 iulie
1988

*„Cel de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român
va rămîne înscris cu litere de aur în istoria României”*

De două mii de ani urcăm prin vreme
Din daci și din romani popor neînfrînt
Precum Carpații veșnici, noi rămînem
În Casa noastră, pe acest pămînt

Sub falduri vii de mîndru tricolor
Din crezul muncii-n pîine ridicat
Spre era comunistă azi ne poartă
Al țării Fiu, întîiul ei Bărbat

Ca marii noștri luptători prin vreme
Eroi ai jertfei marilor istorii
El porțile spre viață le deschide
Ca Țara Păcii să o înalțe-n glorie

Nemuritoare flori în sărbătoare
Pentru Partidul Comunist Român
Cinstind pe Ceaușescu noi cinstim
Poporul nostru-n vatra lui stăpin !

**TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU
ȘI TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU**
au făcut o vizită de lucru
în municipiul Giurgiu

Comentariul în pagina 3

**O previziune
pe care,
de 23 de ani,
viața
României
o confirmă
în fiecare zi**

România de azi, țară aflată în pragul devenirii sale comuniste, ale cărei realizări social-economice și cultural-științifice sînt expresia de neîzgăduit a unui impresionant progres istoric, se identifică în mod semnificativ cu expresia concretă, materializată a activității politice a Partidului Comunist Român. Cum este țara așa este politica menită să-i contureze ascensiunea spre noi culmi de progres și civilizație, cum este țara este și poporul care, făurindu-și, sub semnul adevăratei libertăți, propria viață, dă expresie capacității sale de a făuri istoria.

Pătruns de spiritul înnoitor imprimat întregii noastre vieți social-politice de Congresul al IX-lea, „care va rămîne înscris cu litere de aur în istoria României”, partidul nostru a afirmat cu putere, în activitatea ideologică și în practica politică, teza făuririi socialismului cu poporul și pentru popor, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, avînd meritul istoric de a promova necesitatea creșterii rolului conducător al partidului ca parte integrantă a poporului din care face parte, ca expresie sintetică a calităților și virtuților națiunii socialiste pe care are menirea istorică de a o conduce. Creșterea rolului conducător al partidului a fost promovată ca un proces de afirmare organică a competenței politice a organelor și organizațiilor de partid care, prin antrenarea largă a comunistilor, a tuturor oamenilor muncii, s-au afirmat și se afirmă drept factori fundamentali în desfășurarea întregii activități politico-ideologice și social-economice din țara noastră.

Marcată de gîndirea și acțiunea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, strălucit militant revoluționar și înflăcărat patriot, prestigioasă personalitate a vieții politice internaționale, care, cu dăruire și pilduitor eroism, și-a dedicat întreaga viață împlinirii idealurilor de libertate și independență ale României, progresului multilateral al întregii țări, această perioadă inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, intrată definitiv în conștiința națiunii sub gloriosul generic **EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU**, a deschis noi orizonturi de civilizație, sursă a unui dinamism fără precedent pentru toate domeniile vieții social-economice.

Alegerea la conducerea partidului și statului a tovarășului Nicolae Ceaușescu, excepțional om politic și conducător revoluționar, îndrăzneț promotor al noului, a jalonat definitiv drumul României spre progres și bunăstare, spre treptele tot mai înalte ale civilizației.

Sub îndboldul gîndirii și acțiunii sale revoluționare, istoricul Congres al IX-lea al partidului a deschis larg porțile spre viitor, a trasat noi căi în concepția și practica edificării noii orînduirii.

Așa cum evidențiază secretarul general al partidului, „în noua etapă a construcției socialiste și în

(Continuare în pag. 3)

Șansa de-a face totul pentru o izbîndă

Imaginea muncii tuturor

Viața fiecăruia include o sumedenie de evenimente, dar în biografia noastră nu rămîn decît lucrurile importante, de referință și cu semnificații pentru ceilalți. În biografia omului nu rămîn stările frumoase sau urite, ci faptele de muncă, momentele de împlinire, ceasurile de izbîndă, clipele de încordare și sacrificiu, toate numai în măsura în care se leagă de viața celorlalți. Pentru unii, marile momente ale vieții au fost absolvirea școlii, căsătoria, promovarea într-un post sau altul și ieșirea la pensie. Dar există oameni care au avut o viață plină de evenimente, densă, aspră, care atunci cînd a fost vorba de căsătorie sau de o promovare au zis, bine, de acord, dar nu putem lăsa pe săptămîna viitoare, uneori chiar au lăsat, scotînd viața lor personală ca pe un fapt de mină a doua. Crezul lor s-a confundat cu munca și totdeauna au socotit că marea lor șansă este aceea de a fi într-un anumit loc și de a face tot ceea ce pot pentru o izbîndă. Au socotit că prin ceea ce fac își apără onoarea, prestigiul, că numai așa contează într-o ierarhie discretă dar inconfundabilă a valorilor muncii. Unii dintre ei n-au avut dimensiunea exactă a faptului trăit. Au socotit că își fac datoria. Abia atunci cînd au încheiat ce aveau de făcut și-au dat seama de importanța trudei lor. Dar nici atunci nu și-au îngăduit să-și umfle plămîinii și să se bată cu pumnii în piept. Au considerat că și-au făcut datoria, atîta tot. Au plecat mai departe. Au lăsat în urma lor mari edificii, mari construcții ale acestei epoci. Au trecut în biografia marile ctitorii ale Epocii Nicolae Ceaușescu la modul cel mai concis, așa, cum îți treci orice fel de loc de muncă. Fără să realizeze în fiecare clipă adîncile dimensiuni și semnificații ale efortului lor, ei au contribuit direct la schimbarea geografiei țării. Pentru că asta au și făcut. Marile ctitorii din ultimii douăzeci de ani din viața României au produs o adevărată schimbare a geografiei. Sint munți care au dispărut. În locul lor au apărut combinate sau exploatare miniere. Sint riuri care nu se mai varsă în puncte consemnate pe hărțile vechi. Au apărut lacuri care nu existau. Dimensiunile orașelor s-au schimbat. Acolo unde se întindea cîmpul se află cartiere sau platforme industriale. Acolo unde se întindeau bălți și nisipuri se întind culturi. Au apărut canale și riuri. Bucureștii au bulevarde care nu existau. Hărțile vechi arată străzi și cartiere. Poduri de mare deschidere leagă maluri de riuri sau de fluviu acolo unde nu exista nici un loc de trecere. Au apărut șosele noi, neconsemnate decît de hărțile din anul trecut sau de acum doi ani sau, în cel mai bun caz, de zece ani. Cartografiile vin după ce constructorii și-au încheiat lucrările și constată o altă geografie. Ei nu fac decît să actualizeze hărțile la vertiginoasă schimbare a reliefului. Iar oamenii care abia au plecat după încheierea construcției pot spune că sint între cei care au pus umărul la schimbarea geografiei R. S. România. Poate că această metaforă și acest drept se cuvin în primul rînd constructorilor de mari obiective. Dar orgoliul nu este exclusiv al lor. În fapt, și omul care a construit o casă, și cel care a lucrat pămîntul, și cei care au confecționat piese într-un atelier mecanic au participat la această mare prefacere a țării. Însumînd efortul fiecăruia de a contribui la marile realizări ale acestei epoci, România de azi este rezultatul muncii tuturor. Harta țării este harta efortului întregului nostru popor. Dacă i-am ales totuși pe constructorii din cîteva locuri, aceasta e pentru că munca lor figurează mai exact pe noile hărți, menite să oglindească noua geografie a patriei.

Biografii în istoria țării

Un constructor de la canalul Dunăre-Marea Neagră spunea: „La Cernavodă am devenit bu-nic. Dar de albit am albit pe

vremea cînd construim extinderile de la Combinatul din Reșița. La Canal am trăit anii de maturitate. Am venit cu experiență, cu calmul cîștigat pe alte șantiere și aici, unde toată lumea avea aceea emoție la începutului, am lucrat la puterile mele adevărate. Mai mult nu puteam da”.

Cu zece ani în urmă, inginerul Ion Gheorghe poposea la canal, la kilometrul 5,135. La puțin timp după instalarea pe șantier, i s-a născut un băiat. A fost numit șef de lot și a lucrat la cîteva kilometri de canal. Cînd lucrarea se apropia de sfîrșit, a trecut la amenajarea și ameliorarea pămînturilor din apropiere. Cu oamenii săi a amenajat cîteva sute de hectare. Întîl au transportat sute de mii de metri cubi de steril. L-au îndreptat și apoi l-au acoperit cu un strat de pămînt roditor. Au construit și un heleșteu. Pămîntul are acum o altă față. În aceste zile se seceră. Heleșteul este plin cu pești. După lucrările de construcție, oamenii au început să plece. Din 400 cîți erau în lot, au rămas doar 20, pentru operațiunile de finisare

cu toate acestea, în 12 luni a rupt zece perechi de încălțăminte, plus cizmele de protecție. Și cînd s-au încheiat lucrările la Canalul Dunăre — Marea Neagră, inginerul Dumitru Tătaru a plecat din Dobrogea. În fiecare săptămînă dădea cîteva telefoane pe la prieteni ca să-i întrebe dacă nu știu ceva despre deschiderea noului canal Giurgiu — București. A încercat să ducă un alt fel de viață, cuminte, comodă, liniștită. Și, totuși, nu a avut pace. Cînd a aflat de începerea lucrărilor a fost între primii. Avea suficiente motive să renunțe, să se liniștească, să își caute un loc mai cald. N-a făcut-o din diverse motive. Poate că între ele se află și orgoliul de a se afla în cel mai fierbinte punct al unei zile. Pe baricadele cu nume mari și sonore. Acum, Dumitru Tătaru lucrează la Antrepriza Port București. În cîteva ani va fi din nou în situația de a pune mina streasînă deasupra ochilor spre a putea privi în lungul fostului său loc de muncă. Și va trebui să plece. Să se îndrepte spre alte zări. Atunci va

Broz Tito se inaugura cea mai mare hidrocentrală a României. Ce părea o lucrare de mari proporții și aproape imposibil de realizat, devenise o realitate. După 16 ani de existență, hidrocentrala de la Porțile de Fier I a devenit un loc obișnuit în viața oamenilor și pe harta economică a României. Cinci ani după inaugurarea primului complex energetic, construit în 7 ani, 8 luni și 9 zile, au început lucrările la Porțile de Fier II. Ce s-a petrecut între 3 decembrie 1977 și 31 decembrie 1984? Au fost ani și luni în care la Ostrovul Mare s-a născut un oraș cu aproape 9.000 de muncitori, în care s-au turnat 2,2 milioane de metri cubi de betoane, s-au amenajat suprafețe și s-au excavat de sub apă alte milioane de metri cubi de pămînt. Toate excavările de aluviuni, marnă, terasamente se măsurau numai în milioane de metri cubi. Au fost construite poduri, amenajări pentru crearea de noi suprafețe horticoale, diguri, a crescut nivelul apei. Cu fiecare zi avea loc o transformare a geografiei pămîntului de pe marginea fluviului. Nicolae

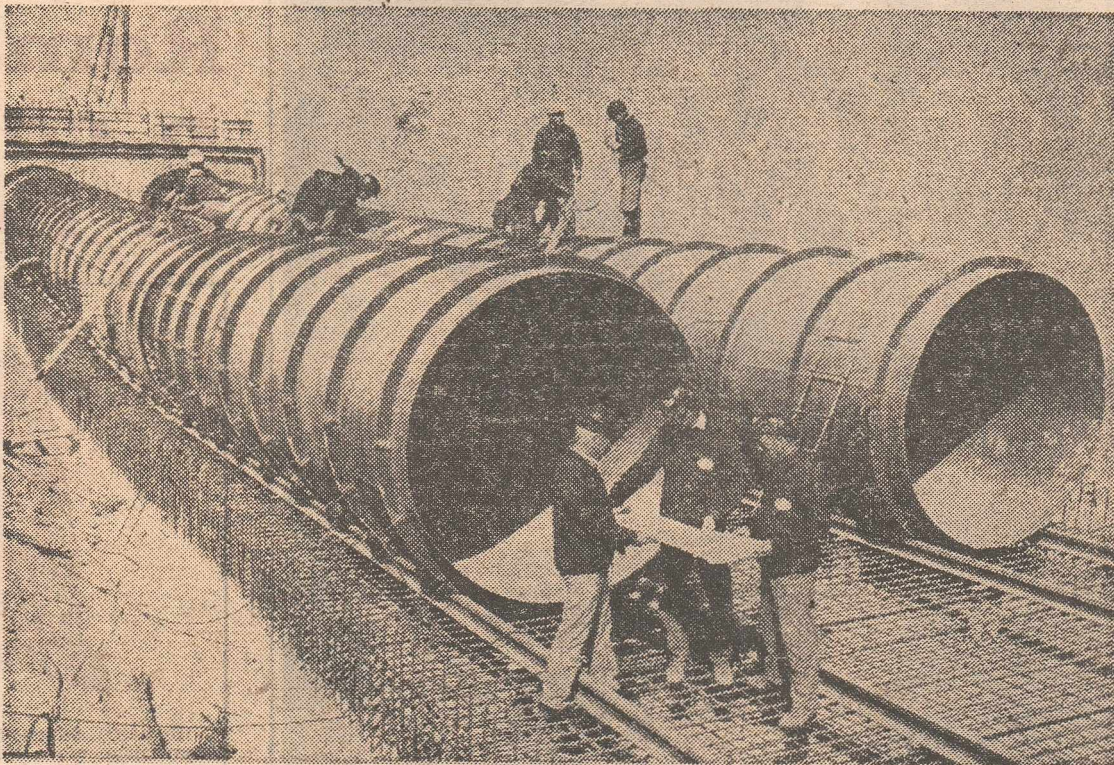
verii, și depărtarea de orașe, asta doar pentru a putea să-și cîștige o plină mai aspră dar mai prețioasă decît celelalte, piinea de constructor, de întemeietor de lume. Ei au schimbat geografia locului și, schimbind-o, construcția i-a prefăcut și pe ei, i-a făurit ca oameni. Încă mai circulă povestea unui băiat de la fabrica de ace din Buzău, venit la Porțile de Fier II fără nici o meserie și plecat de acolo cu orgoliul unui meseriaș de clasă, cu respectul și onorurile cuvenite unui șef de echipă pe care șantierul l-a transformat cu totul, l-a ridicat de la rangul de băiat de mîngi la onoarea și răspunderea de a-i conduce pe ceilalți. Schimbind geografia, și punînd umărul la realizarea marilor obiective ale Epocii Nicolae Ceaușescu, oamenii s-au schimbat și ei.

Noile embleme

Cine își mai amintește de dealurile Gorjului, de ripele Rovinariilor, de pămîntul ridicat în cușme dulci și acoperite de pomi răzleți și de pilcuri de copaci. Dacă nu s-a întors de multă vreme prin aceste locuri ar putea avea o surpriză greu de descris. Nu mai sint dealurile. Au ars ca niște gramezi de surcele. Nu sint nici gropile din care s-a scos pămîntul pentru termocentrală. Oricît ar părea de curios, între dealurile Rovinariilor se întind platforme drepte ca o folie de sticlă. Și sint verzi, foșnînd din coroanele pomilor. Printre dealuri se întind fragmente de cîmpie acoperite cu livezi pe rod. De o parte, mașini uriașe macină dealul, de cealaltă camioanele și buldozerele cară și îndreaptă pămîntul. Primăvara, țărani sădesc pomii sau seamănă culturile. Un om care s-ar întoarce acasă după o absență de 20 de ani n-ar mai recunoaște nu drumurile, nu așezările, pur și simplu n-ar mai recunoaște pămîntul. Parcă structurile sale geologice s-ar fi schimbat. La fel și în București. Cine ar reveni după mulți ani și ar dori să facă o promenadă pe la umbra salcîmilor de pe cheul girlei de altădată, ar fi în dificultate. Nu și-ar putea împlini dorința. Pomii pe sub care se plimbaser prin 1975, așteptînd să vadă cum valurile riului umflat se vor prelinge peste caldarîm, nu mai există. Alți pomi tineri, avînd doar cite un petec neînsemnat de umbră marchează firul apei. Numai că între nă-luri nu mai curge riul de altădată. Nici stăvilărușul Ciurel nu mai există. Lacul se întinde peste tot, fiind și el o parte din noua geografie a orașului. Și pe lîngă firul apei, pe sub șoseaua betonată, noaptea, tirziu, poți auzi ecoul trenurilor de la metrou. Pînă și subsolul Bucureștilor are o altă geografie. Tunelul metroului duce în spate o șosea. Canalul de sub Dimbovița duce în spate un riș. Și toate acestea în numai cîteva ani. Ion Stătescu, Emil Burac, Ion Peli, Florea Nicolae, maiștri, ingineri, muncitori, soldați. Lista lor ar necesita o carte. Ar fi un volum destul de mare. Dacă ai trece în dreptul fiecăruia cîteva date biografice (anul nașterii, profesia, șantierele pe care a lucrat) ar ieși cîteva volume. Ei au schimbat geografia Bucureștilor. Au schimbat și geografia altor locuri. Sint oameni care se mindresc că au pus umărul la cîteva mari construcții ale Epocii Nicolae Ceaușescu, deși își dau seama că și ceilalți, fiecare la locul său de muncă, au contribuit în felul lor la emblemele acestei epoci.

Cînd îi vedem în aceste locuri nu spun nimic. Privesc nostalgici și nu le vine să creadă. Chiar ei au construit Porțile de Fier? Chiar ei au făcut Metroul Bucureștilor? Chiar ei au tăiat Canalul Dunăre — Marea Neagră? Chiar ei au încălecat munții cu o șosea? Chiar ei au construit nenumeratele platforme industriale? Și oricît ar fi de simplu și oricîte povești eroice, dramatice, spectaculoase și pline de amănunte pitorești s-au născut și au trecut în uitare, răspunsul este același: Chiar ei.

CORNEL NISTORESCU ■

a canalului și pentru încheierea lucrărilor de îmbunătățiri funciare. N-au plecat într-o singură direcție. Unii au pornit spre Banat. Alții au venit la București, la amenajarea complexă a riului Dimbovița. Alții s-au dus pe Siret. Încet, încet, au uitat care pe unde a pornit. Și-au pierdut urma. Ingerul Ion Gheorghe a rămas pînă aproape de predarea la beneficiar. Apoi si-a încărcat lucrurile într-o mașină, și-a luat familia și a pornit spre Valea Jiului. De la arterele pentru navigație la construcții pentru drumurile pe sub pămînt. După el a plecat și maistrul Călinoiu, oltean de la Sălătruc. Poduri, clădiri, amenajări. Tot ce este nevoie în materie de construcții. N-au mai trecut pe la Canalul Dunăre — Marea Neagră decît în drumurile lor spre mare. De la fereastra vagonului au privit firul de apă încremenit între maluri. Au zîmbit. Nimeni n-a înțeles de ce. Și ei au fost între cei care au dat o parte din ce au avut mai frumos în viața lor la construirea acestei artere navale. Dumitru Tătaru din Poieni, județul Iași, a terminat facultatea de construcții din orașul de frunte al Moldovei. A venit la Canalul Dunăre — Marea Neagră în anul 1978, după ce a lucrat la construirea Transfăgărășanului. Pămînturile excavate la construirea canalului le-au prăvălit în bălți. Pe măsură ce se adîncea canalul creșteau suprafețele destinate agriculturii. A trăit cei mai densi ani la construirea acestui obiectiv. De dimineață pînă seara a stat pe creastă, în fața desenelor, pe șantier sau în cabinele camioanelor. Cînd ajungea acasă, fetița îi spunea nene. Nici părinții nu și-l vedea mai des de două ori pe an. Și

putea spune, am fost la Transfăgărășan, am dat ce-a fost mai bun în mine, am fost la Canalul Dunăre — Marea Neagră, am dovedit că pot și că am pus ceva din viața mea și acolo, am lucrat și la portul București, pot spune că am făcut ceva.

Ioan Ursu e un inginer înalt, aspru, cu o voce de om sigur, orgolios, aproape mindru. Nevasta lui e tot constructor. Au fost colegi de grupă. Au lucrat la Cîmpulung, la Focșani, la Galați, la Rîmnicu Sărat. A ajuns la Canalul Dunăre — Marea Neagră. A construit poduri pe lîngă Medgidia. La cîteva luni după venirea sa pe șantier a devenit șef de lot. A lucrat podurile pînă în februarie 1983, cînd a fost numit inginer șef. Modul lui de a fi, a lăsat în urmă o expresie. Dacă a zis Ursu, înseamnă că așa este! „Norocul meu cel mare a fost că am avut parte de asemenea lucrări. Ele m-au pus în situații dificile, ele m-au obligat să hotărîsc și să învăț. A fost experiența hotărîtoare a vieții mele. Și în urma noastră a rămas un canal, un braț al Dunării care figurează acum pe toate hărțile cu pretenții de exactitate”. În aceste zile, inginerul Ioan Ursu lucrează pe șantierul Canalului Giurgiu — București, o altă prefacere a geografiei care va fi prelucrată în hărțile din următorii ani.

Și geografia naște oameni

Au trecut deja patru ani de la primii kilowați produși de Porțile de Fier II. Porțile de Fier I par a exista de cînd lumea, deși în 1964 încă se mai organizau excursii la Ada-Kaleh. În 12 mai 1972, în prezența președintelui Nicolae Ceaușescu și Iosip

Ciortan a fost șef de formație. A lucrat la Bicaz. A lucrat la Porțile de Fier I. A venit și la PF2, cum se spune în mod curent celui de-al doilea complex de pe Dunăre. De la Porțile de Fier I au venit și mecanicii Ion Dănculescu, și Ion Băcanu, și electricianul Grigore Nicolae și Nicolae Cosmănescu. Ultimul a lucrat ca electrician la construirea primei hidrocentrale. A lucrat și la construirea celei de-a doua. Aproape de sfîrșit, a trecut la beneficiar. Acum lucrează ca șef de tură la exploatare. În aceste zile, retragerea constructorilor de la Ostrovul Mare continuă. Rămîne numai beneficiarul. Și cîmpul drept ca lumina, acoperit de culturi. Și între țărani din Gogoșu, Balta Verde, Izvoarele, timp de cîteva ani vor continua să circule niște nume de oameni pe care copiii nu-i vor revedea niciodată. Cînd vor auzi rostite numele de Ciortan, Dănculescu, Băcanu, se vor întreba cine sint, și părinții lor vor răspunde, niște oameni care au lucrat aici pe Dunăre și au tot construit pînă cînd au făcut hidrocentrala. Înainte erau niște bălți, drumul trecea pe altă parte, podurile pe care mergem noi nu erau, nu erau nici clădirile acelea care au rămas, cu club, școală, magazin, poștă, nici blocurile acelea așezate în buza Dunării, nu era nimic, nu era decît malul Dunării invadat, inundat de apele primăverii și bălțile și oamenii ăștia au venit, au stat cîteva ani și au schimbat totul, ei au schimbat geografia pămîntului din acest loc și atunci copiii vor înțelege că înainte de nașterea lor au trăit niște bărbați cu totul și cu totul deosebiți, de o putere greu de imaginat, cu o migală și cu o pricepere fără egal, care au înfruntat și viscolul, și căldurile

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU ȘI TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU

au făcut o vizită de lucru în municipiul Giurgiu

Întreaga națiune română marchează aniversarea Congresului al IX-lea într-o atmosferă de avânt patriotic, de angajare deplină pentru îndeplinirea exemplară a obiectivelor pe acest an și pe întregul cincinal, hotărâtă să transpună în viață neabătut politica internă și externă a partidului, sarcinile stabilite de Congresul al XIII-lea și de Conferința Națională din 1987 ale P.C.R. În această atmosferă plină de însuflețire, în chiar ziua cînd se împlinesc 23 de ani de la inaugurarea lucrărilor Congresului al IX-lea, la 19 iulie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a făcut o vizită de lucru în județul Giurgiu.

Beneficiind din plin de rodul politicii de repartizare armonioasă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, județul Giurgiu a cunoscut în anii de după Congresul al IX-lea o puternică dezvoltare economică și social-edilitară. Ca urmare a fondurilor de investiții alocate an de an, s-au pus în funcțiune noi capacități, ceea ce a făcut ca producția industrială a județului să crească de 5 ori față de 1965, iar cea agricolă de peste 3 ori. Mîndri de realizările lor, locuitorii acestor meleaguri i-au întâmpinat pe tovarășii Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu cu sentimente de aleasă stimă și prețuire.

La Combinatul Chimic Giurgiu, studiind modul de amplasare în teren a fabricilor de pe trei platforme, secretarul general al partidului a cerut factorilor de răspundere, constructorilor și beneficiarului să acorde cea mai mare atenție amplasării fiecărui obiectiv de investiții folosirii raționale a terenurilor și a spațiilor, a construcțiilor realizate în prima etapă de dezvoltare, astfel încît, prin revăderea fluxurilor de fabricație, să se stabilească, acolo unde este cazul, alte folosințe, iar construcțiile ce vor fi realizate în perioada următoare să faciliteze lărgirea gamei de produse, creșterea generală a eficienței economice. S-au făcut, de asemenea, recomandări privind buna organizare a producției și a muncii, întărirea ordinii și disciplinei, atît în Combinat, cît și

pe șantierul de realizare a investiției. Cu deosebire a fost subliniată necesitatea ca tot ce se realizează aici să fie în deplină concordanță cu politica partidului nostru și cu legile țării privind ocrotirea și îmbunătățirea permanentă a calității mediului înconjurător, astfel ca oamenii să se bucure de condiții de viață și de muncă tot mai bune, de confortul civilizației

moderne.

În cadrul întîlnirii cu membrii Biroului Comitetului județean Giurgiu al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că se impune să se acționeze în continuare, cu răspundere, pentru realizarea ritmică, integrală a sarcinilor de plan pe acest an și pe întregul cincinal. Secretarul general al partidului a subliniat că trebuie să se intensifice

ritmul de recoltare a grîului, în vederea încheierii grabnice a secerișului, evitîndu-se pierderile, să se asigure livrarea operativă a producției prevăzute la fondul de stat, precum și efectuarea la timp și de calitate a celorlalte lucrări de sezon. O atenție deosebită a fost acordată studierii modului de realizare a programelor de sistematizare a localităților din județ. Apreciind că

trebuie să se facă mai mult în această direcție, secretarul general al partidului a cerut cadrelor de conducere din județ să acționeze în cel mai scurt timp pentru elaborarea unor noi schițe de sistematizare, pentru respectarea cu strictețe a prevederilor legale privind delimitarea perimetrelor orașelor, a așezărilor rurale, pentru aplicarea cu mai multă consecvență a programelor de sistematizare a teritoriului, de sistematizare a localităților, de reducere a suprafețelor construite. S-a cerut ca în următorii 3-4 ani să se încheie sistematizarea și modernizarea municipiului Giurgiu, să crească puternic ritmul construcțiilor de locuințe, astfel încît acesta să se înfățișeze ca un oraș modern, înfloritor. În același timp, s-a relevat că se impune să se acorde prioritate viitoarelor centre agro-industriale ale județului, care trebuie să dispună de toate dotările necesare. În viitoarele centre agro-industriale și în comune, în concordanță cu obiectivele politicii partidului și statului nostru de creștere a puterii lor economice, de înflorire a tuturor așezărilor țării, vor funcționa unități industriale, îndeosebi ale industriei mici, vor fi create unități de învățămînt, cultură și ocrotire a sănătății. În afara școlilor generale și a școlilor profesionale, vor funcționa licee, avînd și treapta a doua, iar cîmpurile culturale își vor desfășura activitatea ca centre de cultură și creație „Cîntarea României”. În fiecare centru orășenesc agro-industrial vor fi construite școli, maternități, precum și alte unități — baie comună, brutărie, piață agroalimentară, complex sportiv și alte dotări social-edilitare.

Oamenii muncii, factorii de răspundere, biroul comitetului județean de partid Giurgiu l-au asigurat pe secretarul general al partidului că vor face totul pentru îndeplinirea neabătută a sarcinilor de plan, a indicațiilor primite cu prilejul acestei vizite, astfel încît județul Giurgiu să-și aducă o contribuție tot mai mare la dezvoltarea generală a țării, la îndeplinirea Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

ION CODRU ■

(Urmare din pag. 1)

perspectivă crește și mai mult rolul politic conducător al partidului în toate domeniile activității economico-sociale. Aceasta impune participarea activă a cadrelor partidului în conducerea tuturor sectoarelor. Partidul nostru comunist și-a asumat răspunderea de a conduce întregul popor pe calea noii orînduirii sociale, spre o viață demnă și liberă. Intensa dezvoltare economică a țării, schimbările în structura societății, ridicarea generală a gradului de cultură a poporului și, pe acest fond, creșterea nivelului conștiinței politice a oamenilor muncii au determinat semnificative mutații în însăși structura puterii politice, partidul, ale cărui rînduri au crescut prin atragerea tot mai largă a muncitorilor, țăranilor și intelectualilor, afirmîndu-se cu putere ca un centru al organizării social-politice, al elaborării și aplicării deciziilor politice, sub conducerea căruia organizațiile de masă și obștești, formele democrației muncitorești revoluționare acționează pe căi specifice dar dintr-o perspectivă esențialmente politică, participînd nemijlocit la transpunerea în viață a liniei politice generale a Partidului Comunist Român. Tocmai întrucît, așa cum evidențiază recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, în „Expunerea privind unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii ideologice și politico-educative, precum și ale situației internaționale”, partidul „trebuie să fie organizatorul și dinamizatorul activității în toate domeniile care asigură dezvoltarea generală a țării”, comunistii, cadrele de partid „trebuie să se afie în primele rînduri, în cele mai grele și mai complexe probleme. Ei nu trebuie să înlocuiască organele de stat și organismele democratice, ci să asigure buna funcționare a acestora, avînd întreaga răspundere în fața partidului și poporului. În activitatea lor, comunistii, activii și cadrele de partid trebuie să întărească conținutul legăturilor cu masele de oameni ai muncii, cu întregul popor”.

Mobilizarea amplă a tuturor oamenilor muncii la elaborarea și aplicarea deciziilor politice exprimă atît capacitatea reală a sistemului democrației noastre muncitorești revoluționare de a oferi un autentic ac-

ces al poporului la puterea politică, cît și transformările de esență pe care, după preluarea puterii, partidul le operează în însuși conținutul puterii politice. Conducînd națiunea noastră socialistă, afirmîndu-se ca exponent esențial al intereselor ei fundamentale, Partidul Comunist Român valorifică temeinic virtuțile creatoare ale poporului, capacitățile sale de a participa nemijlocit la făurirea propriului destin. În acest context, întregul sistem al organizațiilor cuprinse, sub conducerea partidului, în Frontul Democrației și Unității Socialiste, este antrenat nemijlocit

O previziune

în activitatea de conducere economico-socială. Așa cum evidențiază secretarul general al partidului, „trebuie să dinamizăm activitatea Frontului Democrației și Unității Socialiste, să ne ocupăm mai mult de Organizația Democrației și Unității Socialiste care reprezintă o forță puternică și asigură participarea în mod organizat a cetățenilor care nu sînt membri ai Partidului Comunist Român la întreaga viață politică, sub conducerea organizațiilor de partid”.

Caracterul continuu al procesului revoluționar care accelerează devenirea multilaterală a patriei noastre se reflectă și într-o dinamică specifică a accentuării, în special în laturile calitative, a rolului conducător al partidului. Evoluînd în direcția implicării superioare a fiecărui comunist, a fiecărei organizații, a creșterii răspunderii membrilor și a organizațiilor de partid față de sarcinile care le revin în conducerea activității, în îndeplinirea sarcinilor stabilite, creșterea

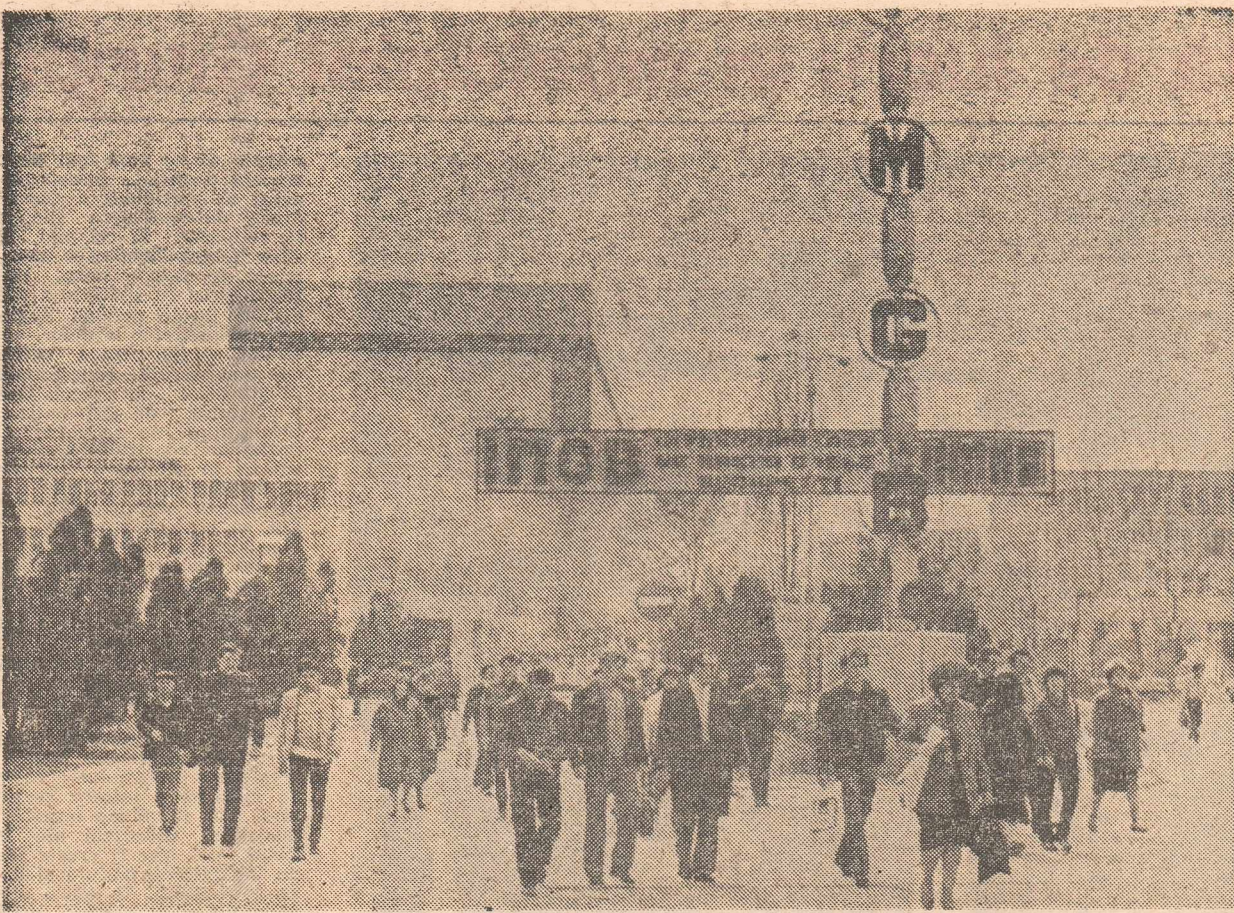
importanței sociale a activității de conducere politică, implicînd a factorului politic care organizează și desfășoară această activitate, atrage o necesară perfecționare de ansamblu a muncii de partid, a activității fiecărei organizații, a fiecărui cadru de partid, a fiecărui comunist. În condițiile actuale, „îndeplinirea rolului de forță politică conducătoare presupune implicarea activă, cu întreaga răspundere, a fiecărei organizații, a organelor de partid, a fiecărui membru al partidului, în îndeplinirea politicii partidului, în desfășurarea în cele mai bune condiții a activității din toate domeniile de activitate”.

Iată de ce, sporindu-și rolul de factor politic conducător al întregii noastre națiuni, Partidul Comunist Român, într-o relevantă unitate de gândire și acțiune, conferă, prin întreaga sa activitate, societății în ansamblu capacitatea de a acționa fertil și creator în direcția făuririi obiectivelor strategice ale devenirii comuniste a patriei. Rolul de coordonator al acestui complex proces revoluționar presupune, pentru Partidul Comunist Român, revoluționarea însăși a cadrului de integrare socială și politică a tuturor oamenilor muncii în activitatea concretă de făurire a comunismului pe pămîntul românesc. Din această generoasă perspectivă, a coordonării complexe a activității unui întreg popor tot mai conștient și mai stăpîn pe evoluția sa istorică, opera de conducere politică a societății se identifică în mod superior cu însăși istoria noastră contemporană. Din această perspectivă, activitatea fiecăruia dintre noi, munca și viața noastră, tot ceea ce facem pentru mai binele nostru și al copiilor noștri reprezintă semnificative acte politice. Strîns unit în jurul partidului, făcînd nemijlocit parte din partid sau participînd, sub conducerea partidului, la tot ce se făurește astăzi în țară, întregul popor român acționează pentru îndeplinirea liniei politice generale a partidului a cărei activitate, coordonată cu contribuția hotărîtoare a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, exprimă liniile de forță ale devenirii noastre comuniste, exprimă destinul în care se conturează idealurile noastre fundamentale.

CONSTANTIN DUMITRU ■

Epoca îndrăznețelor proiecte

Congresul al IX-lea al partidului a angajat poporul român pe un drum eroic. Era un drum nou și nimeni nu se aștepta să fie străbătut ușor. Printr-un proiect de o anvergură care depășea chiar ceea ce mai înainte fusese aspirație, intenție, gând, se propunea restructurarea radicală a vieții economice a țării, reconstrucția economică a României. Pentru că, este cunoscut, un nivel redus de dezvoltare economică implică o anumită dependență de țările mai dezvoltate. Și, după cum s-a spus cu atita îndreptățire, România avea de ales dacă își poate reuni forțele pentru a prinde ultimul tren al dezvoltării. Ca un ecou al îndemnului dintr-un vechi cîntec național, problema se pune în termeni fără echivoc: acum ori niciodată! Țara a ales această cale a efortului, a muncii, și prin uriasul ei demers constructiv, creator, a parcurs în acești 23 de ani care au trecut de la Congresul al IX-lea cea mai fertilă perioadă din istoria ei. Dovezile vii, convingătoare, ale proiectului pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu îl aducea, în acel anotimp înalt al istoriei politice românești, în vara anului 1965, în fața forumului comunistilor, în fața întregului popor, sînt dovezi care se regăsesc pe spirala continuă a evoluției, a progresului pe care le-a înregistrat țara. Se regăsesc în bogăția ei sportivă și în frumusețea ei nouă. Sînt, toate acestea, dovezi invincibile în fața timpului, dovezi pe care anii, în trecerea lor, le consolidează perpetuu. Și cu îndreptățită mîndrie numim această perioadă, așa cum ea s-a statornicit în conștiința națională, așa cum ea este și va fi numită de istorie, Epoca Nicolae Ceaușescu.

Prin alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, la Congresul al IX-lea, în funcția supremă de conducere în partid — pentru patriotismul său luminat, pentru feroarea luptei revoluționare pe care a închinat-o, de-a lungul vieții sale pilduitoare, cauzei poporului, partidului, pentru împlinirea principiilor de muncă și viață comunistă pe pămîntul românesc — politica țării a devenit în mod esențial și programatic o politică a dezvoltării, a progresului substanțial și rapid, a investițiilor masive și a ritmurilor spectaculoase de creștere economică.

Realizările de însemnătate istorică obținute de poporul nostru în această perioadă, prin munca desăvîrșită sub conducerea partidului, sînt indisolubil legate de valoarea deosebită, determinantă a contribuției personale a tovarășului Nicolae Ceaușescu, strălucitul nostru conducător, la elaborarea și la aplicarea strategiei de ridicare a țării pe trepte supe-

Lecție deschisă la mina Leorda

La Comănești, în județul Bacău, se scoate cărbune mult. Și, mai ales, cărbune bun. Bilanțul pe primul semestru al acestui an, așa cum mi l-a prezentat ing. Neculai Bejan, directorul întreprinderii Miniere, este și el bun: au fost realizați toți indicatorii tehnici și de eficiență economică ai planului, producția suplimentară de cărbune depășind 1500 tone. Au fost executate, de asemenea, lucrările de cercetare geologică și investiții care asigură promovarea cantităților de rezerve prevăzute pentru anul curent și care au confirmat, totodată, perspectiva extinderii perimetrelor miniere la sectoarele Leorda, Vermești și Lapoș Sud. De la Comănești se va mai scoate, deci, cărbune și în miliuni următor. La prima vedere, n-ar fi nimic extraordinar în aceste constatări. Și totuși este. În primul rînd pentru că bazinul carbonifer de aici are un specific care face ca fiecare tonă de cărbune să fie chiar o victorie: straturile de minereu sînt subțiri (40—60 cm), mecanizarea este dificilă, exploatarea, în condiții de eficiență economică și de securitate minieră, presupune un înalt profesionalism.

În al doilea rînd, pentru că, în zonele în care se va realiza extinderea producției, condițiile geotectonice sînt deosebite. Aici, unde se obține o treime din producția întreprinderii, un experiment unicat probează, de cîtăva vreme, forța omului de a depăși un verdict ce părea insurmontabil.

Îndeobște, stratul care prezintă o înclinare mai mare de 35° nu se exploatează. Minerii comăneșteni exploatează, totuși, straturi care au înclinări de 40, 45 și chiar 50°, ceea ce presupune nu doar curaj, ci mai ales, măsuri tehnice suplimentare, o execuție ireproșabilă, pricepere, îndemnare. Sînt acte cotidiene de eroism cu care oamenii s-au obișnuit. Nu este un eroism al riscului inutil, nu se forțează legile dintotdeauna ale mineritului, nu se sfidează principiile tehnologiei. Dacă vrei să rezolvi problemele, viața îți oferă adesea posibilitatea să urmezi îndemnul secretarului general al partidului, să crezi că, într-adevăr, „Nu există nu se poate!”. Dar, adăuga inginerul Neculai Bejan, în aplicarea unor tehnologii, există, realmente, inter-

dicții de nedepășit. Sînt, într-adevăr, în cadrul unei tehnologii, lucruri care, pur și simplu, nu se pot face. Și totuși, pînă la urmă, ele se pot face, dar cu un efort suplimentar de gîndire. În cazul nostru, imaginînd altă tehnologie. Pînă la urmă, cel mai comod e să profiți de interdicțiile (corecte) ale unei tehnologii, să te oprești. Mai greu e să iei totul de la capăt, să gîndești și să regîndești un lucru pînă afli acele condiții în care cu adevărat „se poate”. Nu e suficient, altfel spus, să negi o realitate care nu te avantajează, ci, dacă vrei să faci treabă, trebuie să cauți, să crezi chiar acea realitate care te avantajează. La sectorul Vermești, de pildă, la abatajul 6618, situația complexă de la acest loc de muncă nu-și găsea, la sfîrșitul anului trecut, nici măcar o rezolvare teoretică (culcușul zăcămintului era faliat, cu fragmentare în blocuri care aveau tendința de alunecare, la o înclinare de 50°). S-a pus, firesc, problema opririi activității. O soluție ar fi fost totuși: să se treacă la schimbarea tehnologiei, respectiv de la susținerea metalică la susținerea în lemn. Asta ar fi însemnat un consum de 100 m³ lemn la 1000 t minereu și reducerea productivității muncii cu 50 la sută. Era cam scump. Au urmat nopți și zile de dezbateri, ședințe de C.O.M., șeful de sector Radu Ștefan, maestrul Gheorghe Nistor și minerul șef de brigadă Vasile Munteanu s-au mutat, pur și simplu, la mină. Peste cîteva zile au venit cu soluția: să se dirijeze linia frontului pe diagonală față de înclinarea stratului (simplu, nu?). adică să se reducă înclinarea, și să se ia măsuri speciale în zona de adîncire a excavatiei în vatră prin consolidarea culcușului fals împotriva alunecărilor, excavîndu-se locașul stîlpilor pînă la culcușul stabil. Astfel, deși oprirea activității era pe deplin justificată, nimeni nu s-a mulțumit cu justificarea. A fost depășită perioada critică, activitatea decurge acum normal, planul se face și se și depășește.

Dar despre Leorda, sectorul frunțas, „milioni de tone care era să se piardă”, cei de la Comănești ar vorbi ceasuri în șir. Și subinginerul Pandelaș și in-

ginerul Bejan afirmă că Leorda este marea lecție de la care toți au învățat că „se poate”. Cu aproape un deceniu în urmă, se hotărîse închiderea minei. Minerii, localnicii în primul rînd, s-au alăturat cu mic cu mare geologilor, au cotrobăit muntele, găseau aflorimente, lucrau ei înșiși, pentru că „miroseau” cărbunele. Pînă la urmă, i-au convins pe geologi. În perioada interbelică existaseră tentative eșuate de exploatare a unui zăcămint important. Verdictul „înapoi pentru exploatare” domina de multe decenii. Vizita de lucru a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae

Ceaușescu, a constituit marea șansă a Leordei. S-a decis atunci constituirea unei brigăzi a I.P.E.G. Suceava care să se ocupe de zonă. A fost o șansă și pentru oraș care s-a dezvoltat mai rapid. Iar geologii și-au justificat din plin prezența. Experimentînd tehnologiile actuale de exploatare a straturilor puternic înclinate, în 1988 minerii comăneșteni, maturi profesional, încrezători în capacitatea lor, au extras primele 20.000 t cărbune. Importantul zăcămint din această rezervă a început să fie adus la suprafață.

CONSTANTIN DUMITRU ■

Autoritatea — un drum al celor mulți...

Am ales simbăta liberă de la Întreprinderea de utilități chimice Grivița Roșie din București ca să nu stingheresc activitatea celorlalți, ca să-l rețin pe Nicolae Florea, președintele Comitetului sindicatului, altcît poate, și vrea, să-și amintească. În puterea vieții, are 48 de ani, după 34 de ani de lucru neîntrerupt aici, are amintiri pentru o zi și o noapte. Nu se desparte de ceilalți, nu se povestește doar pe sine. Mereu este o înălțare de ani, de momente „crîncene”, de clipe de neuitat, pentru că cine poate trăi singur?! Mereu se raportează la Grivița Roșie care, acum 23 de ani, încă repara locomotive îmbătrînite și azi este constructor de prim rang de utilități chimice, de patru ori Erou al Muncii Socialiste. Din seria de absolvenți de atunci — toți, 30, au ajuns virfuri. Dezvoltarea ulterioară a întreprinderii permite să se primească la fiecare început de an trei sute zece absolvenți care să capete locuri de muncă pe măsura pregătirii lor. Ce era fabrica Grivița Roșie acum un sfert de secol? Un prețuit colectiv muncitoresc care se confrunta cu probleme grele pentru că-și pregătea forța de muncă încît să devină capabil de salturi calitative. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, în cursul celor 15 vizite numai la grivițeni, a stabilit amplasarea halelor, întrecutarea în fabricație a pieselor de tehnicitate și rentabilitate. Noul curs al eve-

nimentelor cuprindea, treptat, întregul potențial uman. Nu se mai admiteau meseriași fără schiță de desen lîngă bancul de lucru, fără cunoștințe de matematică... Sudorii de performanță mondială, cum trebuiau să devină, exportatori în 20 de țări ale lumii, aveau nevoie să-și cîștige autoritatea profesională. Ei se și compară azi cu marii chirurghi. Taie oțelurile înalt aliate fără strîngere de inimă, cu știință milimetrică. Nicolae Florea nu e melancolic cînd evocă anii tinereții sale. E stăpînit de aceeași puternică înflăcărare ca în '65-'66, cînd se îndăia acoperișul halei pentru ca să nu se întrerupă lucrul. Sînt 20 de ani bătuți pe machie. Îmi aduc aminte că era o zi ploioasă de toamnă cînd am primit un telefon de la grivițeni. „N-ar fi interesant să filmăm dispariția unui acoperiș?” N-am știut ce să spun pentru că nu-mi puteam închipui cum se saltă acoperișul de la locul lui fix, de ce e necesară această manevră. Am intrat într-o hală, cit Gara de Nord. Operațiunea era cuprinsă de o stare de beatitudine. Se montau piese de zeci de tone care, ca un copac, creșteau... Cu cit se lungeau pe verticală, cu atît se ridica, acoperișul. S-a lucrat și sub prelată, în torentul ploii... Înceleștarea pentru minut și calitate a fost trăită ca pe orice cîmp de luptă. Numai că n-au fost victime, ci numai victorii, într-un timp record.

— Egal cu zile, săptămîni?

— Egal cu... cel mai scurt

timp...

Nicolae Florea nu lasă neterminată nici o idee. Și-a întocmit un plan al discuției noastre?

— Ce nevoie aveți de o altă precizare a efortului suprem?! Grivița Roșie, după Congresul al IX-lea, s-a dezvoltat în cinci etape. Noi le-am parcurs avînd obligația morală să fim mereu înaintea lor. Nu concepem starea de nemiscare a spiritului pentru că stagnarea e cel mai crunt dușman. Distrage ca rugină.

Tineri și frumoși, tineri și inventivi, au fost și sînt... Nicolae Dobre, unul din originalii gînditori de la Grivița Roșie, șeful atelierului de prototipuri, provine dintr-o muncă dăruită cu mare inteligență tehnică. A terminat facultatea la seral și proiectul de diplomă l-a trecut „pe curat” pe ușa de la șifonier, neavînd planșetă. Nu lemnul conta, pe care și-a însemnat gîndurile viitorului inginer, ci puterea de previziune și nouitatea comunicată. N-am aflat cum s-a dus la examen, cu „lucrarea” sub braț?, dar oricum a fost un succes.

În orice altă zi, cînd fluxul programului l-ar fi zorit pe Nicolae Florea, n-am fi avut răgazul să sondăm în întimitatea sufletelor. De pildă, acum îmi vorbește despre o valvă cardiacă. Nu este nici o îngrijorare, nu este bolnav de inimă, dar ajungînd în posesia uneia care a încetat să mai ajute o inimă, doctorul l-a pus o problemă de fond. Această minusculea piesă, care înglobează rafinată tehnicitate, se vinde scump și este foarte căutată pentru viața omului.

— Ce vreau să spun, trebuie să investim mai multă inteligență, să ne „spargem” capul, găsind soluțiile cele mai ingenioase și rentabile, să consumăm oțel puțin, ridicîndu-i valoarea prin idei deosebite. Autoritatea se construiește ca o piramidă. Este splendid să recunoaștem, să apreciem eforturile, să le stimăm, dar este la fel de frumos să ne luptăm cu noi pentru fiecare înaintare. Nici o zi fără devoranta luptă cu gîndul nostru. Nici o aminare a unui termen pe care ni-l propunem. Sîntem în etapa în care din fiecare lucru de-al nostru trebuie să facem o... „valvă”.

— Ați vrut să fiți profesor și ați ajuns strungar, maestrul. E o schimbare de direcție de 360 de grade!

— epocă de grandioase împliniri

rioare de dezvoltare economică, de progres și civilizație socialistă. Această strategie constituie un remarcabil exemplu de aplicare creatoare a legilor obiective ale dezvoltării sociale la particularitățile concret-istorice ale României, în funcție de cerințele din fiecare etapă de dezvoltare. Ea articulează dialectic, într-un tot unitar și într-o viziune de largă perspectivă, factorii economici, factorii organizatorici și umani, potrivit unor criterii deopotrivă, economice dar și sociale și politice, corespunzător realităților din țara noastră și ținând seama, în același timp de fenomenele complexe din economia mondială.

În acest cadru, o deosebită valoare teoretică și practică au tezele tovarășului Nicolae Ceaușescu privind edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism, teze care reprezintă continuarea pe un plan superior a gândirii social-economice românești, a experienței de făurire a noii orinduirii, o contribuție remarcabilă la îmbogățirea teoriei socialismului științific. Într-un asemenea cadru teoretic larg, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fundamentat științific stadiile de dezvoltare a economiei socialiste românești, programele de dezvoltare economică a României prin forțele sale, pe baza propriului ei efort. Au fost elaborate, astfel, orientări fundamentale privind acumulările înalte, transformarea structurii industriei și economiei în favoarea ramurilor de înaltă tehnicitate, care asigură valorificarea superioară a potențialului național material și uman, tezele de o deosebită însemnătate cu privire la promovarea progresului tehnic, a cuceririlor științei în întreaga economie, cu privire la primatul factorilor calitativi, intensivi, pentru creșterea productivității muncii și a competitivității produselor, pentru reducerea „cheltuielilor materiale, în concordanță directă cu eforturile făcute pentru asigurarea bazei energetice și de materii prime.

Aceste trăsături imprimare dezvoltării economice au reflectat, pe un plan sintetic, însuși procesul trecerii de la dezvoltarea extensivă la cea intensivă și au reprezentat soluții hotărâtoare, de mare eficacitate, pentru depășirea dificultăților generate de situațiile, deosebit de complexe, prin care se exprimă ansamblul economic mondial. Chiar și în condițiile unei prelungeite crize economice mondiale, înaintarea în ritmuri deosebit de accentuate aduce dovadă dinamismului economiei românești, a justității politicii partidului nostru, pe drumul deschis de Congresul al IX-lea, și reprezintă un proces a cărui specificitate constă într-o atentă corelație dintre creșterea economică și rata a-

cumulării, în crearea premiselor materiale necesare pentru înfăptuirea unor ample programe de investiții destinate dezvoltării forțelor de producție și modernizării lor. În același timp, s-a acționat și se acționează pentru perfecționarea mecanismului economico-financiar bazat pe autoconducerea muncitorească, pe autogestiuune și autofinanțare, pentru îmbunătățirea organizării științifice a producției și a muncii, pentru ridicarea nivelului de pregătire profesională a oamenilor. Toate aceste componente ale procesului complex al dezvoltării își regăsesc valoarea integrală și își exprimă plenar virtuțile în planul superior și de aleasă clarviziune cu care a fost concepută și realizată construcția economică a României socialiste: „Trebuie să subliniem — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — puternica dezvoltare a cercetării științifice, a învățămîntului, a activității culturale — factori determinanți pentru întreaga dezvoltare a patriei noastre — care au contribuit într-o măsură hotărâtoare la soluționarea problemelor multiple și complexe ale progresului tehnic, ale introducerii rapide în producție, în toate sectoarele de activitate, a noilor cuceriri ale științei și tehnicii, la asigurarea necesarului de cadre cu temeinice cunoștințe profesionale și tehnice, educate în spiritul înaltelor exigențe revoluționare, al răspunderii față de patrie, față de socialism, față de popor !”.

Suma acestor eforturi generalizate la scara națiunii întregi se concretizează în faptul că, astăzi, România dispune de o bază tehnico-materială care încorporează trăsături proprii economiilor moderne, trăsături ce se vor accentua în perspectivă, împlinind imaginea unui ansamblu economic național a cărui vigoare rezultă deopotrivă din zestrea sa tehnică nouă, din echipamentele de producție cu care a fost dotat, cit și din echilibrul său, din modul armonios în care el a fost conceput și înfăptuit. Este cunoscut, în această privință, rolul determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu în elaborarea concepției științifice privind rolul și funcțiile agriculturii ca ramură economică de bază, Congresul al IX-lea inaugurând o etapă calitativ superioară în dezvoltarea agriculturii românești. Acest sector economic a beneficiat de alocarea unor fonduri bănești substanțiale, între care acelea pentru înfăptuirea amplului Program național de îmbunătățiri funciare, a programului pentru reconstrucția pământului, care se află în curs de realizare și reprezintă cea mai mare investiție din istoria țării.

Dar caracterul unitar, armonios, al ansamblului economic românesc rezultă nu numai din dezvoltarea im-

petuoasă a tuturor sectoarelor economiei ci și din amplasarea rațională, pe întreg teritoriul național, a forțelor de producție, cea ce a dus la dezvoltarea rapidă și multilaterală a tuturor zonelor țării. Acest amplu proces transformator, de edificare a unei țări structurale înnoite, s-a desfășurat în lumina ideilor pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le rostise, astfel, cu ardență patosului revoluționar: „Trebuie să ne fie clar că dacă nu am industrializa în mod armonios întreaga țară, dacă am menține vechea stare de inapoiere a unor zone, oricât am vorbi de egalitate în drepturi, inegalitatea de fapt tot ar rămâne. În acest cadru o atenție deosebită se acordă dezvoltării tuturor județelor, ridicării lor economice, culturale, sociale”. Și tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia astfel, în continuare, importanța vitală a realizării acestui cuceritor proiect: „Îmbunătățirea repartizării forțelor de producție pe teritoriul țării are drept scop folosirea tot mai judicioasă a forței de muncă a populației și, implicit, o mai bună distribuție a veniturilor, ridicarea generală a nivelului de trai al oamenilor muncii”. La trei ani după Congresul al IX-lea, în 1968, se înfăptuiește reorganizarea administrativ-teritorială a țării, iar însemnătatea acestui act major avea să se dezvăluie prompt și deplin prin conturarea unei Români noi, a unei Români muncitoare în cel mai nobil și cuprinzător înțeles al cuvintului, fiind asigurate în acest răstimp nu numai locuri de muncă pentru milioane de oameni ci și case pentru familiile lor, grădinițe și școli pentru copiii lor, așezăminte de cultură și artă, ori pentru ocrotirea sănătății.

Astăzi, cu teluri și aspirații cuceritoare, dar pe deplin realizabile, prin care se configurează îndeplinirea obiectivului strategic fundamental de trecere a României la stadiul de țară cu dezvoltare economică medie, comunistă, toți fiii țării, strîns uniți în jurul partidului, al secretarului său general, întîmpină aniversarea a 23 de ani de la Congresul al IX-lea prin muncă perseverentă și plină de abnegație, hotărîți să afirme cu succese tot mai importante transpunerea în practică a hotărîrilor Congresului al XIII-lea și ale Conferinței Naționale, pe măsura nobililor îndemnuri adresate, în recente expuneri, de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, initiatorul, garantul și strălucitul simbol al acestei perioade de înflorire și dezvoltare multilaterală a României socialiste.

D. CONSTANTINESCU ■

— Nu-mi pare rău! Eram tânăr, nu mă cunoșteam destul. Profesorul îmi împunea la catedră, fabrica mi-era străină. Am fost orfan și viața mi-a îndreptat pașii aici. Am urma după aceea Academia „Ștefan Gheorghiu” și mi-am astimpărat dorința de a învăța. Acum, în cunoștință de cauză, mărturisesc că fără hălele imense, fără jerba de flăcări de la sudură, fără coloșii care merg cu escortă pe stradă, ca să nu stînjenească circulația, fără obseșia permanentă a „valvei”, viața mea ar avea un sens micșorat.

— V-ați găsit perfect drumul în viață, pentru că așa cum vă cunoșc, inimos, scrupulos, cu sentimentul datoriei ridicat la pătat, oți fi fost un educator fără cusur.

— N-ați notat numele coechipierilor de școală profesională care sint cineva în întreprindere.

— Imi face o mare plăcere să urmez cursul sinuos al amintirilor acestui om care arde pentru toți colegii și prietenii săi. Nu-și ascunde satisfacția că inginerul Corbu, la dispeceratul pentru urmărirea producției, este continuu în stare de performanță, ca la școala profesională. Nicolae Florea subliniază că Alexandru Petrache este un strungar de mîna întâi la sectorul II mecanică grea. Maistrul Vasile Dumitru conduce cu autoritate (acest cuvînt îi merge la inimă lui N.F.).

— Autoritatea se clădește, trebuie perseverență pe acest drum și atunci virgulă profesională nu mai e o fată Morgana.

Dumitru Oprișan, vopsitor; Emil Dumitru, electrician; Radu Constantin, controlor tehnic sint înregistrați, prin talent, și ca oameni de artă. Ei minulesc aparatul de filmat pe 16 mm, sint siguri de imaginile pe care le alege la masa de montaj, încălzesc cuvintele cînd comentează documentarele „Oamenii Griviței”, „Copiii noștri”, „Greșala”, „Năraul din fire are lecure”, toate situate pe locul II la Festivalul național „Cîntarea României”. Nu e destul să trăiești printre performențe de la Grivița ca să strîngi în imagine viața lor. Este nevoie de apropiere și înțelegere, de acea privire care separă generalul de particular, de înțelegerea esențială a sufletului omenesc. Fără să-i învețe cineva, fără să preîntîndă ce se iau la întrecere cu așii genului, un vopsitor, un electrician și un controlor de

calitate, pun o piatră la zestrea spirituală a Griviței Roșii.

Nu pot să scriu imediat după ce cunosc subiectul. Am nevoie de puțină reflecție, de sedimentarea impresiilor. Reiau carnetul meu de însemnări după două zile. Ochii lui Nicolae Florea sint la fel de scăpărațori. Sifonierul din fața mea are lemnul vopsit lucios. Cit voi trăi, voi căuta de acum înainte pe ușile lui lucrări de diplomă. Cui i-a dat prin gînd să găsească asemenea soluție, cine nu s-a temut că va fi descalificat și va supăra pe profesori, are rezerve infinite de îndrăzneală, creatoare. N-aș

Brevete pentru viața lemnului

„Pădure, dragă pădure” este refrenul în jurul căruia s-a depănat pînă acum toată viața directorului Traian Moraru de la Întreprinderea Forestieră de Exploatare și Transport Bistrița. Copilăria i-a zburdat prin poienile crîngului din marginea comunei natale. Salva, iar unele din tainele drumului lemnului le-a descifrat la liceul de profil din Năsăud. După ultima oră de clasă, nu s-a suit în trenul ce ducea spre alte meserii mai ușoare, ci s-a reîntors în mijlocul codrului luînd în piept viața aspră de muncitor forestier. Staționar precum pădurea, inima lui avea acolo rădăcini adînci și întinse ce se împleteau cu ale bătrînilor arbori. Timp de 5 ani, sfîșiiuit de crivă dar înuțdat de riuri de sudoare, împingînd colții ferăstrăului sau minuind țapina, s-a aflat la capătul benzii care aduce lemnul în universul nostru obișnuit. Însă, în mijlocul foșnetului ramurilor nu a uitat nici de foșnetul paginilor de carte. A urmat facultatea și apoi a intrat pe poarta IFET-ului din Bistrița. Munca i-a împins pașii de la treapta de inginer stagiar pînă la cea de director. În tot acest timp, a căutat să modeleze lemnul și cu gîndirea. Mina lui, bătrînită de minerul drușbei și arată de așchii, a alergat harnică și printre fracțiile supraetajate de sub cirligul integralelor și printre labirinturile desenelor tehnice.

„Oriunde s-ar afla, lemnul are viață. Copacul este hrănit de raza de soare și de seva pămîntului, biblioteca din casă

mai putea intra la Grivița Roșie fără să caute o „valvă”, fără să cerceteze acoperișul și să-l vadă vîșnă și coborînd, fără să simtă că omul, măreț stăpîn, supune oșelul prin fierbințeala spiritului, prin clocotul inimii. Din cînd în cînd, mă duc la Grivița Roșie și-mi propun alte cote pentru viață. Un colectiv erou are și această putere, să influențeze pe cei care nu știu și taie în „carnea” oșelului și să facă din el „statui” ale industriei. Noțiunea de creator a căpătat și alte valențe la fel de respectate.

CARMEN DUMITRESCU ■

de rîndurile cărților, caietul și creionul școlarului de întrebările lui spre viitor. În întreprinderea noastră trebuie să-l menținem viu prin ideile noi, prin grija de a-l prelucra cit mai bine: „Moto-ul de profesie al lui Traian Moraru! Nu doar în vorbe, ci și în fapte, căci el este și un vrednic inventator. Așa cum fiecare an așază cite un inel în trunchiul arborilor, la fel, și în biografia lui de muncă timpul a adăugat cite o inovație. Și-a ales o mină de oameni destoinici și a construit un transportor-distribuator automat al bustenilor de foioase. Pe o lungime de peste 100 de metri, „mașinăria”, precum o deșteaptă bandă rulantă, cară trunchiurile de copaci, le sortează după dimensiuni și calitate, le depozitează fie pe partea stîngă, fie pe cea dreaptă. Utilajele din import foloseau motoare hidraulice și pneumatice complicate ce trebuiau protejate în incinte încălzite, erau acționate de 2 grupuri de antrenare pentru manevrele spre stînga sau dreapta, aveau dispozitive cinematice masive și greoaie. Fără să se inhibe că pe etichetele lor erau semnate firme de mare tradiție, români au schimbat concepția creînd în premieră mondială o mașină flexibilă, productivă, fiabilă. În fiecare boxă a noului transportor-distribuator se află nu două, ci doar un singur grup motorreductor economic care, prin apăsarea unui buton, descarcă bustenii fie într-o parte, fie în cealaltă. S-a găsit o geometrie ingenioasă a brațelor de acțiune astfel că,

atunci cînd cele din stînga împing trunchiurile, cele din dreapta joacă rolul de plan înclinat pentru rostogolire, sau invers. Productivitatea muncii crește cu 20 %, se reduce cu 40 de tone consumul de combustibil, eficiența economică anuală este de 5,5 milioane de lei iar 12 muncitori care deblocau bustenii, înepeniți în vechile utilaje au trecut în alte faze tehnologice.

Cei ce au gîndit alături de director se numesc inginerii Leontin Migovan și Gheorghe Butucel, maistrul Ioan Suciu și Ioan Naroși și lăcătușul Leon Ciunterel. Îl unește dragostea pentru măreția copacilor și plăcerea de a inova. De altfel, această chemare a pădurii l-a făcut pe bucureșteanul get-beget Gheorghe Butucel să-și facă bagaje și să se mute în Bistrița. „Lucrînd la OSIM, analizam mereu cererile de brevete ale bistrițenilor, povesteste. Pregătirea mea în mecanică fină m-a făcut să văd și eu cîteva soluții care se cuplau cu ale lor. Unde puteau să prindă ele viață decît la IFET-ul de aici, alături de acești oameni cu neastîmpărul creativității? Așa că am devenit și eu „lemnar” bistrițean și nu-mi pare rău”.

În alt colț al fabricii, bustenii erau transportați între fazele tehnologice prinși în colții numeroaselor macarale. Se ancorau cu dificultate și apoi alunecau ca niște armăsari năvălași pe planuri înclinate, unde muncitorii se lupatau să-i strunească cu țapinele. Aceeasi echipă a realizat însă un flux mai comod, compus din transportoare cu lant, în trepte, un fel de bandă rulantă pe care bustenii stau cumîntîși și sint condusi acolo unde este nevoie. Inventatorii puteau fi mulțumiți, numai că ei simțeau că există și un mai bine. La o revizie anuală, au văzut utilajul lor demontat și le-a venit ideea ca unul dintre module să fie basculant. Acum, asemeni podurilor rabatabile de pe Neva sau Tamisa, un segment al benzii transportoare se ridică permițînd și circulația macaralelor sau altor agregate dintr-o parte într-alta a liniei. Productivitatea muncii crește cu 40%, conținutul de energie electrică înregistrează cu 25% mai puțin, se elimină efortul fizic de legare a lemnului în falcile macaralelor de către 2 muncitori care astfel pot îndeplini alte munci.

Ce i-a făcut pe acești oameni să exploreze căi neumbate și să construiască aceste mecanisme perfecționate? I-am iubit totdeauna pe tăietori, pe țapinari, pe toți cei ce duc această muncă grea și înclinată cu lemnul. Am căutat să le ușurăm truda, zice directorul Traian Moraru. Pentru ca busteanul tăiat în scinduri să nu mai fie plimbat de la gater cu electroplane și oamenii să nu se mai chinuie legîndu-l în scripeti și dirijîndu-l cu minile în permanent pericol de a fi loviți de balansul lui, am realizat un transportor cu lant deservit de un cărucior automat care intră sub lemea și le mută cu o productivitate cu 50% mai mare. De fapt, am avut ca model omul puternic al pădurii. Pirghiile mecanice seamănă cu brațele lui vînjoase. Acest „țapinar automatizat” ridică scindurile ca pe niște scobitori eliminînd complet intervenția muncitorului”.

Trei inovații care, aflate acum în generalizare în întreprinderile de profil, au modernizat industria forestieră. Lista brevetelor „made in Bistrița” este însă lungă. Ne vom mai opri asupra unuia care a accelerat și el pulsul producției, a mărit productivitatea cu 75% și a redus consumurile energetice cu 40 de procente. Pentru a scăpa de boala dată de unele ciuperci care „corodează” lemnul, cheresteaua de fag este „îmbăiată” în riște soluții speciale. Directorul Traian Moraru și echipa lui s-au frîmîntat și, pînă n-au construit o mașină care să execute automat toate aceste manevre, n-au avut liniste. Acum, un fel de lift cu ghiare metalice „face baie” scindurilor, ba mai mult, el cunoaște perfect și legea lui Arhimede. Plasează cînd trebuie lesturi pentru scufundare și le retrage după tratament.

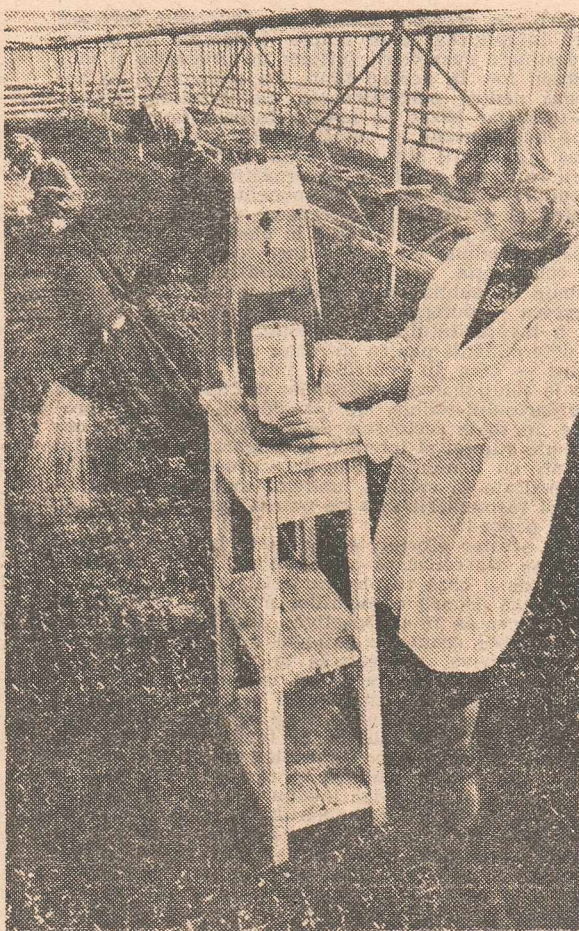
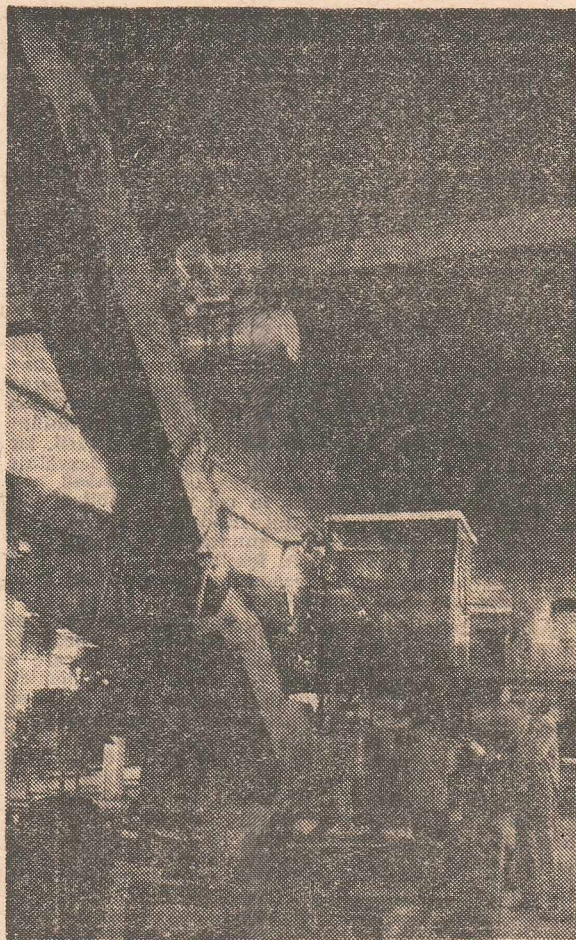
Pentru a realiza toate aceste mașini ingenioase, specialiștii de la I.F.E.T. Bistrița, au îmbrăcat pe rînd cu dezinvoltură și haina cercetătorului, și a proiectantului și a constructorului de utilaje. Oameni care s-au obișnuit să simtă din plin bucuria ideilor, să sculpteze pe fluxuri industriale lemnul cu mintea și cu inima!

„Pădure, dragă pădure !”

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Temeiurile noastre

S. M. A. Albești — un laborator model

Acum, la ora cind din imensele cupatoare fierbinti ale ogoarelor ne scoate piinea rumenită de soare, cind speranțele noastre semănate sub brazdă odată cu bobul de griu au încolțit și s-au desăvîrșit împreună cu el, fără voie, gîndul mă poartă din nou către doi oameni, pe care i-am întîlnit și mi i-am legat de suflet, așa cum și ei, la rîndul lor, și-au legat de suflet soarta țării și a recoltei, într-o continuă neodihnă, într-un pios respect față de muncă și de oameni. Gîndind la ei, mărturisesc chiar că oricind aș fi bucuros să-i reîntîlnesc, să stăm de vorbă pe-ndelete undeva la umbra unui stejar, să le cunosc familiile pe care, știu, le-au părăsit în fiecare zi, încă dinaintea revărsării zorilor și pînă în amurgurile tirzii ale verii, pentru ca piinii noastre să-i fie bine. Unul dintre aceștia este Constantin Nedelcu, un om întreprinzător și harnic, primarul comunei Borcea din județul Călărași, care, înainte de a deveni primar a fost vreme de 25 de ani președinte de C.A.P. Nu demult, am scris fugar despre dînsul doar cîteva cuvinte — pentru a-i respecta dorința, rostită și ea cu modestie — deși poate nici nu ar fi fost nevoie de mai mult, atîta timp cît cele 14 înalte distincții care i-au fost acordate pentru munca sa — printre ele fiind Ordinul Muncii clasa I și Meritul Agricol — îl recomandau fără echivoc. Celui de-al doilea, simt, i-am rămas însă dator. Dator să-i spun ceea ce am omis, atunci cînd l-am cunoscut în sudul îndepărtat al Dobrogei, la Albești, în arșița zilelor fierbinti de campanie: sinteți un om deosebit și vă admir pentru tot ceea ce ați făcut!

Nu, nu intenționez să încropesc un dialog imaginar, dar știu, tovarășe Asan Erol, că adresîndu-vă direct aceste cuvinte aș fi primit același răspuns pe care mi l-ați oferit și fără să vi le exprim: încă din vremea studenției am visat să realizez tot ceea ce ați văzut la noi, la S.M.A. Albești; și am făcut-o împreună cu oamenii, spre binele lor!

...O fotografie. O simplă fotografie din care mă privesc, parcă mirați, doi copii — o fetiță și un băiat, ținîndu-se de

mină. Mai răsărit, băiatul poartă pe cap o coroană, iar în mîna dreaptă ține o diplomă scolară.

— Copiii mei... Vîldan are 4 ani, Șenol are 12. Cînd eram ca ei am plecat de la noi din sat, din Hagieni, de lingă mama, și m-am dus mai departe la școală, la Constanța; stăteam la cămin și n-am dus-o chiar rău, dar nici ca la mama acasă. Cînd am terminat liceul am mai dat o fugă pe-acasă ca să le spun alor mei că plec la Politehnica din Timișoara. Mama s-a speriat că mă duc atît de departe. Tot la cămin am stat și acolo. Pe unii dintre noii colegi îi amuzau „metehnele” mele gospodărești, dar consimeau să le accepte. Mi-au plăcut dintotdeauna ordinea desăvîrșită, lucrul bine făcut. Cînd am terminat facultatea, în 1967, am fost repartizat aici, la S.M.A. Albești. Ce să vă mai spun? Asia e tot! Am 45 de ani și de 21 de ani lucrez în agricultură.

Totul i se pare simplu, firesc, ca oricărui om pe care munca sa îl absoarbe într-atît, încît dimensiunile reale ale propriilor realizări — cu valoare de exemplu — își pierd orice contur, odată intrate în cotidian...

Cînd, în 1984, Asan Erol a devenit noul director al S.M.A. Albești, această unitate dispunea de o clădire modestă și de un sopron acoperit cu stuf, majoritatea lucrărilor de întreținere a tractoarelor și utilajelor agricole fiind efectuate sub ce-

rul liber, la discreția capriciilor vremii. Oamenii aveau și ei dreptate să spună că nu pot lucra pe ploaie, de pildă, și nimeni nu-i putea contrazice. Băltoace de ulei ars, de motorină, puteau fi văzute la tot pasul, că, oricum, întreținerea mașinilor — mai ziceau tot ei — nu e o treabă curată, ca la farmacie.

Nu i-au plăcut deloc aceste cuvinte noului director. A înțeles însă din ele că pentru a avea pretenții de la oameni, trebuia neapărat să le ofere condiții corespunzătoare de lucru. Mai întîi, a transformat sala de sedințe în atelier; sedințele erau, oricum, mai puțin importante decît reparațiile. A fost un început bun, iar din acea zi mecanizatorii l-au privit cu alți ochi pe noul lor director. În plus, „potețile” neglijențelor s-au îngustat și ele, controlul în noul „atelier” fiind mai riguros. Folosind rațional fondurile de investiții și apelînd la forțe proprii, împreună cu oamenii săi din unitate, Asan Erol a ridicat rînd pe rînd noi hale de lucru, asigurîndu-le acestora în același timp, prin autodotare, echipamentele și instalațiile tehnice necesare.

Mă văd nevoit să recunosc, că imaginea generală pe care mi-am format-o pînă în prezent despre o stațiune de mecanizare agricolă mi-a fost spulberată îndată ce am vizitat atelierul S.M.A. Albești. Am văzut aici — și imaginile înregistrate pe pelicula fotografică sint gata să confirme spusele mele — că, în mod incredibil, tractoarele sint reparate în hale cochete, cu pereții înobilati cu faianță, de la ferestre nelipsind

perdelele de un alb imaculat și ghivecele cu mușcate. Chiar și acolo unde „măruntăiele” tuturor mașinilor agricole sint supuse reparațiilor capitale — deci în locul unde curățenia nu se poate, teoretic, menține cu strășnicie — vase cu plante decorative înviează întreaga atmosferă de lucru, plantele conviețuind laolaltă cu motoarele care urmează a fi întinse.

— Ce-i drept, odată ni s-a reproșat că nu era nevoie de faianță prin ateliere, prin halele de reparații. Dar, în mod paradoxal, am economisit în acest fel o mulțime de bani: pentru că una e să zugrăvești în fiecare an, și alta să ștergi cu cîrpa udă faianța care se menține ani și ani de zile. Florile? Da, sint absolut necesare; oamenii trebuie să se simtă aici la lucru, la fel ca acasă. Dacă au condiții bune, lucrează bine și ei!

Poduri rulante, dispozitive mecanice și hidraulice de manevrat și transportat piese, teste, aparate de măsură și control, diverse echipamente tehnice menite să reducă eforturile fizice, să asigure verificarea fiecărei operațiuni în parte în vederea asigurării unor lucrări

de calitate, sint tot atîtea repere sau mai bine spus, dovezi ale hărniciei oamenilor de aici, toate fiind realizate cu mijloace proprii, prin eforturile lor creatoare. Iar rezultatele economice sint și ele pe măsura acestor eforturi: numai anul trecut, de pildă, valoarea pieselor de schimb necesare întregului parc de mașini al S.M.A.-ului se ridică la peste 10 milioane lei; nu s-a cheltuit însă nici un leu, pentru că, în loc ca acestea să fie procurate din baza de aprovizionare, ele au fost recondiționate în totalitate. Și 10 milioane înseamnă ceva!

Desigur, toate aceste aspecte nu reprezintă decît una dintre laturile activității care se desfășoară în această unitate. Dar dacă ne gîndim însă că tot ea este aceea care asigură și toate lucrările mecanice ce se impun pe parcursul întregului an pe mîile de hectare ale I.A.S.-ului și ale celor 6 C.A.P.-uri care alcătuiesc CUASC Albești, vom înțelege că dimensiunile reale ale muncii neobosite ale oamenilor de aici sint cu totul altele.

Ce ar mai fi de adăugat? — Un gînd bun pentru ei!

CONSTANTIN BALACCIU

Meseria de orezar

Pe 3 075 de hectare se întinde orezăriia Întreprinderii Agricole de Stat Chirnovi. Zeci, sute de parcele se desfășoară, de-a lungul malului românesc al Dunării, asemenea unor covorase care-și schimbă culorile de la un anotimp la altul. Primăvara, brazdele negre, întoarse de cu toamnă, dau pămîntului nuanțe ciocolatii; spre sfîrșit de mai apar oglinzile apelor din care răsare verdele-crud ce ține pînă spre august; apoi, auriul holdei se topește în paiele ce poartă spice grele, aplecătoare către glie; apare din nou culoarea crudă a pămîntului usurat de povară și scîrmanat de fiarele plugului întru odihna de peste iarnă; cînd hlamida zăpezii acoperă totul, sint desființate granițele între parcelele mai mari ori mai mici. În anii din urmă, numai 1987 a fost mai puțin darnic. De regulă, producțiile balansează în jurul a 4 000 kg de pe fiecare hectar. Cam 600—800 ha se lasă, anual, pentru asolamente. Adică pentru rotația culturilor, cînd terenurile respective se însămîntează cu porumb sau cu plante furajere. Aceasta

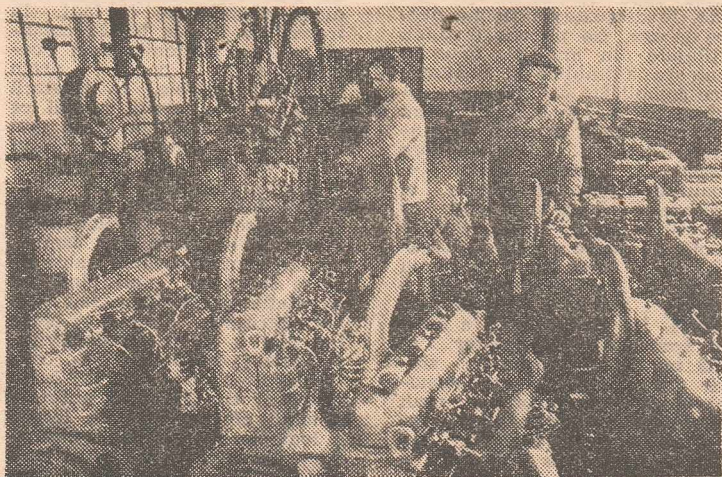
înseamnă că la Chirnovi, în anii favorabili, cînd au existat și suficiente pesticide pentru combaterea dăunătorilor, s-au recoltat și depozitat în magazinele statului circa 10 milioane kg de orez.

„Sufletul” acestei milenare îndelungiciri este un oltenean din Gorj, inginerul Ion Munteanu, care s-a „pripășit” prin Oltenița, oraș aflat la numai 8 km de Chirnovi, prin 1962, după ce și-a satisfăcut stagiul militar. S-a dus la șantierul naval, s-a angajat ca electrician și s-a înscris la liceul seral. Pe care l-a absolvit în 1966. Apoi a dat examen la cursurile de zi ale Institutului Agronomic „Nicolae Bălcescu” din București. În 1971 a fost repartizat la orezăriia Întreprinderii Agricole de Stat Oltenița, iar din 1975 a adăstat ca șef de fermă la Chirnovi. Unde a prins rădăcini.

— Practica de student, ca și proiectul de diplomă tot pe tema orezului le-am făcut. M-am îndrăgostit de el.

— Orezul este, totuși, o plantă pretențioasă.

— E-adevărat. Este o plantă supertechnică, ce reacționează

— faptele noastre

Este limpede pentru oricine examinează experiența României socialiste din ultimii 23 de ani că dezvoltarea multilaterală a societății noastre a fost și a rămas, clipă de clipă, un proces istoric conștient și că în aceste condiții dezvoltarea continuă a conștiinței revoluționare a maselor a devenit implicit un factor esențial al accelerării progresului economico-social. Am trăit o revoluție permanentă în planul existenței și al conștiinței, prin care fiecare om al muncii, fiecare cetățean al țării a putut ajunge la înalta demnitate de erou civilizat. „Noi considerăm și am considerat — a ținut să precizeze tovarășul Nicolae Ceaușescu, postulând condiția axiologică a omului societății noastre — că menirea istorică a socialismului este nu numai de a elibera omul de asuprire și exploatare, de a asigura bunăstarea lui materială, ci de a făuri o civilizație spirituală superioară, care nu se poate realiza decât prin formarea unui om nou, cu o înaltă conștiință și pregătire culturală și profesională, cu un profil moral și politic înalt”. Toamă de aceea, observa secretarul general al partidului nostru, noua civilizație pe care o edificăm trebuie să facă din umanismul potențial, intrinsec, al societății noastre, un umanism activ, o constantă a întregii politici economice, culturale, demografice, ecologice și energetice, un permanent criteriu de judecată critică a faptelor și proiectelor noastre. Numai astfel, socialismul devine prima societate din istorie în care dimensiunea autopolitică a conștiinței umane se armonizează cu cea sociologică, în care însuși dezideratul umanist al perfectibilității naturii devine obiectivul fundamental al acțiunii sociale, finalitatea ultimă a tuturor planurilor de dezvoltare socială. „În esență, noi, comunistii, spunem tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne propunem, de fapt, să venim — dacă se poate să spunem astfel — în sprijinul naturii, care a sintetizat în om forma superioară de organizare a materiei, acționând prin toate mijloacele pentru stimularea însușirilor celor mai nobile ale acestuia, pentru dezvoltarea sensibilității sale, a dorinței și voinței de autodepășire, pentru amplificarea continuă a cunoașterii sale, pentru împlinirea visurilor sale celor mai cuceritoare de progres, dreptate și fericire... Noi ne propunem acum să perfecționăm produsul cel mai înalt al naturii — omul, creatorul a tot ce există în societate”. Formulând o viziune clară asupra locului și menirii conștiinței sociale socialiste, Partidul Comunist Român a impulsionat activitatea politico-educativă privind afirmarea principiilor de viață comuniste, a mo-

ralei socialiste. În concepția partidului nostru, a secretarului său general, educația socialistă implică atât ridicarea nivelului general de cunoaștere, cât și însușirea concepției științifice despre lume și societate, formarea unor atitudini cetățenești înaintate. Dind expresie acestor cerințe fundamentale, care se condiționează și se influențează reciproc, Congresul al XI-lea al P.C.R. a adoptat „Codul principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste” ca parte integrantă a Programului partidului. Acest document de bază, destinat orientării muncii de educație în vederea formării omului nou, a constituit un permanent instrument de lucru în promovarea valorilor morale, astfel încât, acestea, odată pătrunse în conștiința oamenilor, să devină convingeri, atitudini și comportamente pozitive de muncă și viață. În această privință, așa cum a ținut să reambrace recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, cea mai deplină dovadă a unei conștiințe înaintate, a unor evidente valori morale și profesionale, o reprezintă atitudinea individului față de muncă, modul în care el înțelege să se achite de sarcinile încredințate, să contribuie cu abnegație și dăruire la dezvoltarea multilaterală a țării sale. Într-adevăr, sistemul de educație politică nu este și nu poate fi conceput în afara relațiilor social-economice și nici în afara relațiilor din activitatea profesională, care, se știe, constituie spațiul de manifestare a creativității umane. Angrenată în sfera socială a muncii, oamenii își modelează conștiința, își dezvoltă simțul responsabilității profesionale, militează pentru instaurarea unui climat ce elimină prin forța opiniei publice, a spiritului critic și autocritic lipsa de principialitate, subiectivismul, arbitrarul, atitudinile morale reprobabile. În acest sens se poate spune că aplicarea principiilor și valorilor moralei socialiste constituie unul din factorii principali care determină apropierea oamenilor și realizează chiar convergența unor domenii diferite de activitate, domenii în aparență independente.

Prin această largă, permanentă și eficientă acțiune de remodelare a conștiinței umane, s-a creat cel mai fertil teren pentru ca fiecare personalitate umană să devină nu numai un nucleu de receptare și asimilare a valorilor, dar și de iradiere spirituală, astfel încât existența oamenilor, în viața de zi cu zi, să fie tot mai încărcată de valori și semnificații. Numai pe această cale, Partidul Comunist Român a izbutit să transforme în fapte vocația unei întregi națiuni. Numai astfel, într-o perioadă relativ scurtă, poporul nos-

tru, asimilind și sintetizând într-un chip magistral întreaga zestre de valori acumulate de veacuri, a dat o nouă strălucire și semnificație însușirilor tradiționale ale românului: omenia, stima și respectul pentru ființa și crezul altor popoare, opțiunea lui totală pentru un climat de pace și progres, hărnicia curajului și înaltul său patriotism, ospitalitatea și voința de înfruntare, de colaborare frățească, permanentă, cu toți vecinii săi direcți, cu toate popoarele lumii. Despre toate acestea ne vorbesc astăzi faptele de muncă și creațiile milioanele de eroi anonimi, dăruirea și spiritul lor de abnegație, crezul și unitatea de vederi ale unui întreg popor, devotamentul lui nemărginit față de cauza socialismului, dragostea lui nețărmată pentru partid, pentru secretarul său general. O dovedește cu prisosință felul în care oamenii muncii, răspunzând chemării partidului, au pornit la înfruntarea actualului cîștial, creșterea gradului de angajare socială, activitatea însuflețită pe toate fronturile construcției socialiste, pentru înfruntarea obiectivelor, sarcinilor și măsurilor stabilite. Sint exemple care atestă în primul rînd că omul nou își relevă condiția sa socială de erou civilizat în activitatea sa curentă, în modul în care muncește și înțelege rolul muncii sociale.

A reconsidera teoretic și practic condiția umană în lumina unei filozofii umaniste și a unei practici umaniste, deci a umanismului socialist revoluționar, înseamnă în primul rînd a restabili demnitatea axiologică a muncii, singurul mod prin care omul devine constructor al civilizației spirituale și materiale și prin care, totodată, se construiește pe sine ca om, ajungînd la cunoașterea conștiinței de sine. Astfel, între omul muncitor, eroul civilizat și omul de cultură se instituie o unitate deplină. Sint ipostaze complementare ale omului socialist. În același timp, la nivelul conștiinței socialiste, se formează, de asemenea, o unitate între conștiința profesională, conștiința morală și conștiința culturală, componente esențiale ale unei dezvoltări umane multilaterale.

Omul nou, în concepția partidului nostru înțelege cu limpezime sensul și comandamentele epocii în care trăiește, și se identifică pe deplin cu ideile-fortă ale momentului, cu ideologia și politica. Partidului Comunist Român, se recunoaște ca element activ al devenirii noastre istorice, demonstrîndu-se că atare prin muncă, sete de cunoaștere și devotament pentru cauza socialismului în România de azi și de mâine.

LIVIU TIMBUȘ

foarte repede la... greșeli. Dacă-l ții o săptămână fără apă își prelungește perioada de vegetație o jumătate de lună. Cînd poate să vină frigul. E chinuială mare să recoltezi prin ploile toamnei.

— Dincolo de zona în care este așezată România, mai la nord de noi, vreau să zic, știu că nu se mai cultivă orezul.

— Așa este. Fiind la limita de cultură, toate reacțiile, negative, cu deosebire, apar mai evident.

— Este rentabil, ca plantă?

— Numai la producții de peste 3 000 kg/ha.

— Dumneavoastră, la Chir-nogi, și nu numai aici, ați depășit cu regularitate această limită.

— Este un adevăr. Dar orezul are chichilele lui. Erbicidarea, bunăoară, trebuie făcută în vegetație, atunci cînd planta are 2—3 frunzulițe. Dacă nu acționezi atunci, culegi mai mult mohor.

— Deci, lucrarea trebuie făcută repede și bine!

— Categorie! Cele mai rapide mijloace sînt avioanele și elicopterele. Nu sînt, însă, și rentabile. Din două motive: în primul rînd, pentru că împrăștiie erbicidele otova, și pe cultură și pe canale; în al doilea rînd, sînt costisitoare. Cîte 3 600 lei plătim pentru un hectar tratat cu avionul.

— Există alte soluții mai ieftine?

— Tractoarele. În atelierul întreprinderii am confecționat roți cu pînteni, pentru ca acestea să poată lucra în apă.

— Cum de v-a venit ideea?

— În 1987, cînd am solicitat aviația, mi s-a spus că nu-i benzină. Descurcă-te, Ioane! Am făcut dispozitivul de care aminteam mai-nainte. A mers strună. Am acționat destul de tirziu, e-adevărât, dar am folosit erbicidele numai pe solele cultivate, nu și pe diguri. Ne-a costat numai 40 de lei hectarul! Învățătură de minte, asta-i. Acum vin și alții ca să ne copieze ideea. Dar acum s-a restrîns cantitatea pe piața de erbicide.

— Dar, în unele țări, orezul se plivește.

— Este adevărat că prin Asia, mai ales, mohorul se plivește. Dar acolo se folosesc cîte 10 oameni pe metru pătrat, iar noi avem, în schemă, un om la 60 de hectare. Nu se potrivește.

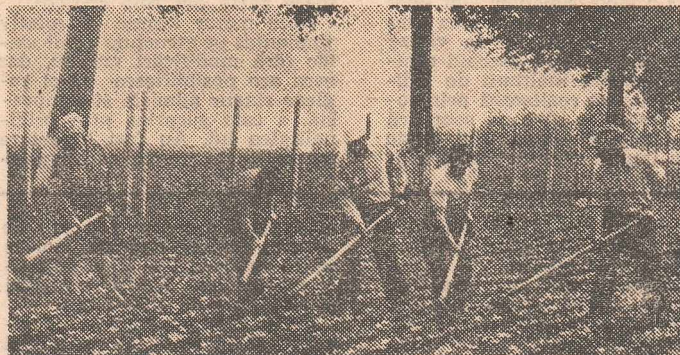
— Ce-i mai trebuie orezului ca să fie, să rămînă o cultură rentabilă?

— Apă. La timp și atîta cîtă are nevoie.

— Fiind pe malul Dunării, nu puteți avea probleme cu apa.

— Uite că avem. Dacă vine o ploaie, șefii care coordonează irigațiile dau ordin să nu mai funcționeze sistemul. Uită, probabil, că orezul trebuie să stea în apă pînă la o anumită vîrstă. Nu ca porumbul, sau legumele, să zicem, că și ele consumă destul. O asemenea măsură îți strică toate socotelile. Apar repercusiuni în activitatea fermelor, a întreprinderii. Dar se ivesc dereglări neplăcute și în economia națională. Pentru că nu-i totuna să planifici, să te bazezi pe o producție de 4 000 kg/ha pe suprafețe ca ale noastre, să ai condiții ca să o realizezi, dar cînd ți-e lumea mai dragă, cînd îți arde buza, să te trezești fără apă. Consecințele sînt destul de grave, pentru că trebuie să se bage mina în vistieria statului, să se apeleze la fonduri valutare pentru completarea necesarului de orez. Sigur că nu putem, deocamdată, să realizăm atît cît ne este necesar, dar nu-i totuna să dijmuiesti producția, în mod conștient, să păgubești averea poporului datorită unor greșeli care pot fi evitate. Ca și cu erbicidele granule. Noi am confecționat, prin autodotare, o mașină cu care să le încorporăm, fără ca să le vadă soarele, să le volatilizeze. Treabă excelentă. A mers cîtiva ani de minune. Acum au dispărut granulele. Nu mă plîng, nu-mi pare rău că am muncit, că ne-am stors creierii ca să găsim o soluție eficientă pentru a scoate din erbicidele respective maximum de eficiență. Sint ciudoz că nu mai primim așa ceva. Inovația este bună, nimic de zis, dar atunci cînd servește cauza, cînd îi simți contribuția nemijlocită în sporuri de producție sau de altceva, de aport bănesc. Cînd ea te duce spre pierderi, spre pagube, trebuie abandonată cît mai repede. Pînă nu-i prea tirziu. Că se știe de toată lumea, în agricultură nu se seamănă griul, porumbul sau orezul decât o dată în an. Depinde de om cît scoate din fiecare bob încorporat în sol. Cu ce cheltuială. Dar și de ceea ce i se pune la îndemînă pentru a aduce înzecit, insuțit, înmîit... Că se poate!

AUREL DAVID

Ambiția de-a fi primul

Universul de viață și muncă al inginerului Ion Petrea, președintele C.A.P. Piatra Neamț, este cuprins într-un spațiu care sugerează, deopotrivă, filiațiunea la oamenii importanți ai locurilor natale și statornicia izbînzii. Caut să aflu de unde-i provine renumele de artist al însuflețirii pămîntului și, păsîrînd proporția, găsesc că satul său de obîrșie, Horodniceni Sucevei, este la o aruncătură de băț de Fălticeni lui Sadoveanu, aproape de Mălinii lui Labiș și de Stupca lui Porumbescu. La Iași termină Facultatea de agronomie în 1960, la C.A.P. Andrieseni — Iași cîștigă experiență, iar apoi se stabilește la Piatra Neamț. Totul în trei puncte. Ca și cuvintele frumoase pe care le-am auzit de la oamenii locului: competență, pasiune, responsabilitate. Ordinele „Meritul Agricol” cls. a II-a și a III-a pe care C.A.P. Piatra Neamț le-a primit între 1981—1987 și distincțiile personale, care au răsplătit eforturile și rezultatele de la Andrieșeni vorbesc de la sine. Și totuși, încercăm să deslușim „secretele” acestor succese ale C.A.P. Piatra Neamț.

— Ce ne puteți spune, tovarășe inginer, despre „transplantul” de acum aproape 20 de ani și cum se face că ați devenit unul din cei mai „longevivi” președinți din județ?

— M-am dezrădăcinat greu de primul loc de muncă, unde începusem să mă bucur de roadele acelor pămînturi. La început am avut momente de cumpănă. Mă aflam în fața unor noutăți după 8 ani de experiență: perimetrul preorășenesc unde forța de muncă are alte atrac-

ții, doar 60 la sută terenuri plane, restul — zonă submontană, accentuat colinară. Apoi, mă frămîntam să găsesc cauzele pentru care predecesorii mei se schimbaseră de două ori pe an. Și, în final, trebuia să confirm că cei ce mă aduseseră nu se inselaseră, iar oamenilor să le cîștig încrederea. Eram înarmat cu ambiția de a înlătura unele prejudecăți care priveau aplicarea noutăților științei agricole și să le demonstrez prin puterea exemplului că se poate. Știam că dacă te apropii cu dragoste de pămînt, îi dai ceea ce îi trebuie și-l lucrezi gospodărește, îți răsplătește din plin eforturile. Am început prin fertilizarea cu precădere cu îngrășăminte naturale, înfruntarea unor lucrări de îmbunătățiri funciare. Pentru combaterea eroziunii solului pe terenurile în pantă au fost executate toate lucrările pe curbe de nivel. Soriurile și hibrizii au fost selecționați și folosiți cei cu valoare biologică ridicată pentru a stimula însușirile agropedologice din zona noastră. Sectorul vegetal s-a diversificat. Acordăm atenție grădinii de legume. Valorificarea legumelor timpurii pe piața orașului ne aduce venituri suplimentare. O deosebită atenție acordăm dezvoltării superintensive a pomiculturii. Cu oameni pricepuți și harnici am pus ordine și în sectorul animalier, axîndu-ne prioritar pe creșterea ovinelor, porcinelor și a păsărilor. Am avut tot timpul în atenție stabilizarea zilei de muncă. Am planificat 75 lei și realizat în medie pe an 86 lei la zi muncă.

— Tentațiile orașului creează

nu în puține locuri probleme cu forța de muncă.

— Da, dar dintr-un posibil impediment în cazul nostru zona preorășenească s-a transformat în avantaj. Brigăzile sint conduse în majoritate de tineri cu drag de pămînt. O reușită a experienței noastre — atragerea și cointeressarea pensionarilor orășeni. Cu biciclete ori pe jos, în loc să piardă vremea pe lîngă blocuri au abandonat tablele și vin la lucru. Medicamentele le-au înlocuit cu mișcarea. Le asigurăm cîștigul și se aduc unii pe alții. La grădină și în special la ferma pomicolă au devenit buni specialiști. Participă și la schimburi de experiență în alte județe. Le organizăm excursii și le asigurăm bilete la odihnă. S-au integrat bine în viața colectivului. Se preocupă alături de ceilalți „cooperatori” pentru găsirea de soluții. Cînd oamenii văd că propunerile lor își găsesc aplicare, prind și ei aripi.

— Înțeleg că acumulările din producție au influențat și beneficiile?

— Sub îndrumarea Comitetului județean de partid, cu sprijinul primăriei municipiului și al C.U.A.S.C.-ului am acționat și acționăm în lumina orientărilor secretarului nostru general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a desfășura întreaga activitate economică pe baza principiilor noului mecanism economico-financiar, ale autoconducerii, autofințării și autofinanțării. Astfel, unitatea noastră se autofinanțează din 1975 și tot de atunci n-a folosit credite bancare. Avem astăzi o disponibilitate bănească în conturile curente de la bancă de peste 15 milioane lei. Apoi, începînd din 1981 au venit și cele 6 ordine „Meritul Agricol” despre care am vorbit.

— În pofida acestui frumos bilanț nu-mi pareți un om mulțumit.

— Așa este. Ne-am cam programat la locul II pe tară în întrecerea dintre C.A.P. Ar fi timpul să fim și primii. În 1986, anul nostru de vîrf, am fost foarte aproape de obținerea ordinului „Meritul Agricol” cls. I”. Pe cele 860 ha. teren arabil, am obținut cea mai mare valoare a producției fizice din județ — 45 milioane lei —, cu un total de 12 milioane beneficii. Și anul trecut ne-a lipsit ceva. Trebuie să reușim pentru că nu sint praguri de netrecut.

MARIAN TEODORESCU

Ne-am obișnuit cu sprinturile Daciilor pe șosele ca și cu fotofotografiile, clipitul stopurilor, alunecarea tramvaielor. Le recunoaștem răsuflarea motoarelor chiar fără să le vedem. Au intrat definitiv în peisajul firesc al străzii și în universul nostru de viață. Și așa, pe nesimțite, nici nu am realizat că la bordul autoturismului românesc acul cadranului ce înregistrează scurgerea timpului se apropie de cifra de 20 de ani. Nou născuta Dacie din vara lui '68 a crescut, a devenit mai frumoasă, mai performantă, are acum mai multe surori moderne ce aleargă nu numai pe drumurile țării, ci și ale planetei. Odată cu ea s-au maturizat și oamenii care o plămădesc. Din simpli executanți ai unei licențe care căutau doar să respecte cit mai exact „rețeta” de fabricație a unei firme de tradiție, ei au devenit specialiști cu idei proprii, concretizate în modele noi, îmbunătățite, cu performanțe superioare. Zi după zi, s-au construit nu numai automobile, ci și o tradiție. În lumea autoturismului românesc se găsește mult. Ne vom opri în aceste rânduri la munca universitarilor din Institutul de subingineri Pitești care au pus alături și ei gândul și competența pentru mereu mai proaspătă tinerețe a autoturismului românesc.

„Am căutat ca simbioza învățămînt-cercetare-produție să se situeze la un randament cit mai ridicat, spune conferențiarul doctor Ion Ungureanu, decanul institutului. Una din principalele direcții ale cercetărilor noastre este realizarea de standuri de probă și control cuplate la calculator în vederea ridicării nivelului tehnic și calitativ al subansamblor din anatomia autoturismului. Pe de altă parte, e laborăm noi soluții constructive și tehnologice pentru diferite piese cu performanțe superioare și punem la dispoziție programe pentru implementarea calculatorului în proiectarea și fabricarea Daciilor. Am devenit fabricanți de mașini de debitat și șlefuit probe metalografice, a-

parate de încercat la ambutisare etc., care altădată se cumpărau din import. O realizare pretențioasă cum este producerea unui autoturism trebuie să pășească pe o solidă fundație științifică. Am căutat să pătrundem cu instrumentele teoriei în intimitatea fenomenelor ce guvernează viața unei mașini.”

La facultatea din Pitești toate aceste deziderate au o evidentă acoperire în fapte. Șeful de lucrări doctor inginer Vasile Hara și inginerul Adrian Manda, șeful C.T.C. al motoarelor din uzină, alcătuiesc pe drept cuvînt o echipă de formula unu în marea cursă a cercetărilor din lume privind chiar inima automobilului. Ei au realizat în premieră un motor care controlează turbulența și comprimarea amestecului combustibil. Este de fapt visul frumos al tuturor producătorilor de autoturisme, acela de a regla admisia și compresia în

cială. Comanda mecanismului în funcțiune de sarcină și turație se face printr-un dispozitiv simplu, ieftin, fiabil.”

Pînă a se ajunge la concretizarea acestei „găselnițe” de mare originalitate, cei doi inventatori au cercetat 8 ani și au făcut mii de încercări pentru aflarea legii optime de comandă a cursei acelor ciuperici metalice numite supape. Dimineața la bancul de probă din uzină, după amiaza la cursuri, pînă în miez de noapte în lumea formulelor și schițelor, cam așa s-a derulat ciclul de viață al șefului de lucrări Vasile Hara! „Simțeam rezolvarea undeva foarte aproape de parbriz și gîneam în cercetări împreună cu Manda parcă am fi avut 2 pedale de accelerație, zimbește. Am parcat pe o soluție de o simplitate și eficiență care ne miră și pe noi.”

N-au poposit prea mult în fotoliul acestui succes, ci au de-

biilă a supapelor și de modificare a punctelor moarte ale pistoanelor dar nu și sistemele de comandă a acestora. Inventatorii piteșteni îi invită pe specialiștii de la INMT și OSIM să urmărească funcționarea ca ceasul a prototipului. Este argumentul lor convingător alături de miile de experimente reușite și fundamentarea teoretică a modelului.

Știați că planetara de la roata Daciei este un sistem de transmisie relativ nou și că în fundamentarea teoretică a acestor complexe articulații tripode un rol de pionierat îl joacă și școala românească de mecanică? În paralel cu profesorul Florian Dudiță de la Universitatea din Brașov, conferențiarul Nicolae Pandrea de la facultatea piteșteană a elaborat un model fizico-matematic al ei care a întrunit aprecieri favorabile la Congresul de Mecanisme din Spania, unde România s-a situat

bilitatea pieselor autoturismului. El a indicat proiectantului și constructorului unde este „câlciiul lui Achile” al unor subansambluri pentru a le mări rezistența, iar în exploatare, a pus punctul pe „i” în privința întreținerii mai atente și a asigurării cu piese de schimb. Pe masa de lucru a celui care ancorază matematica într-un domeniu atît de concret aplicativ și care prin numerele aleatoare caută să prindă și hazardul în chingile ecuațiilor, citim o serie de invitații: la Seminarul Internațional de Simulare de la Darmstadt organizat de firma Volkswagen, la Simpozionul de Informatică din Spania și la Conferința Operațională din Grecia, precum și mulțumirile publicației Mathematical Reviews din S.U.A. pentru recenziile lunare de specialitate. Piteștiul a devenit și un centru de știință al autoturismului!

Nici cutia de viteză nu a rămas pe post de cenușareasă în preocupările universitarilor piteșteni. Șeful de lucrări Dumitru Cristea a realizat o instalație ce permite schimbarea semiautomată a treptelor de viteză păstrînd construcția cutiei clasice dar făcînd inutile maneta și pedala de ambreiaj care au fost înlocuite cu o serie de butoane amplasate la bord. Calculatorul cu microprocesor românesc al acestui robot comută treptele de viteză în funcție de turație și sarcina motorului, precum și de viteza de deplasare. El realizează debreierea, închide automat obturatorul carburatorului, pedala de accelerație rămînînd în poziția dinaintea cererii de schimbare, analizează corecta comandă a treptei și execută schimbarea de viteză, ca apoi să recupereze ambreiajul și carburatorul. Dacă șoferul apasă neinspirat pe un buton al unei trepte de viteză neadaptate condițiilor de drum, încăpățînatul dar competentul robot refuză comanda incorectă și indică prin semnalizare care este nivelul favorabil. Este primul pas spre automatizarea completă, cînd calculatorul va schimba singur treptele după raționamentul lui eliminînd complet dialogul cu cel de la volan și intervenția lui.

Invențiile pe patru roți ale cadrelor universitare de la facultatea din Pitești care au probat că cel mai indicat vehicul de mers înainte este ideea!

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Idei pe patru roți

funcție de condițiile de trafic. Pînă acum supapele știau o singură lecție pe care o executau toată viața ridicîndu-se cu o cursă constantă indiferent de regimul de lucru al motorului.

„La mersul în oraș, cînd viteza și sarcinile sint mai mici, amestecul de aer și benzină se îmbogățește prin intermediul carburatorului pentru a realiza aprinderea și arderea. Acest fapt conduce la un consum mărit și la o combustie incompletă, explică Vasile Hara. Pentru aceste condiții, noi am micșorat cursa supapelor astfel că se înregistrează o creștere a vitezei de curgere prin secțiunea mai mică. Mărindu-se turbulența, arderea se face în toată masa de gaze și carburatorul nu mai e obligat să trimită un plus de carburant. Rezultă economii de combustibil și se reduce poluarea. La stop, supapele sint doar ușor sălțate, la rulajul prin oraș ceva mai mult, iar la viteze foarte mari ele se deschid complet. Variația înălțimii de ridicare a lor se realizează prin soluții mecanice care nu complică nici tehnologia motorului clasic și nu impun nici materiale spe-

marat cu o viteză pe care, de această dată, nu o penalizează nici un radar spre celălalt obiectiv, acela de a face un motor atît de deștept încît să-și autoregleze și compresia. C.T.C.-istul Adrian Manda, diagnosticianul sănătății pulsului pistoanelor, explică: „Am reușit să facem ca în timpul funcționării, camera de ardere să fie variabilă ca volum prin modificarea automată și continuă a poziției punctelor moarte ale pistoanelor în funcție de presiunea medie indicată. Răndamentul termic rămîne constant și la valori mari pe o plajă largă de variație a puterii motorului. Se obține o importantă reducere a consumului de combustibil tocmai în zonele în care motorul clasic înghite cea mai multă benzină. Soluția noastră păstrează în forma actuală organele în mișcare și cea mai mare parte din cele statice.”

Noul motor termic adaptativ implantat pe structura celui clasic fără modificări majore, dar care are posibilitatea să-și regleze singur admisia și compresia, a cam surprins prin originalitatea lui. Au fost brevetele mecanismele de ridicare varia-

pe locul trei după S.U.A. și U.R.S.S. ca număr de lucrări prezentate. Cu un ascuțit spirit de analiză, șeful de catedră din Pitești a analizat teoretic cele 42 de mișcări posibile ale arborelui planetar și a determinat influența abaterilor de execuție asupra funcționării optime a acestuia punînd sub „microscop” toți cei 108 parametri variabili. În biblioteca lui Nicolae Pandrea s-au adunat înghesuie dosare cu calcule matematice și fizice legate de planetară pe o lungime cam cit dimensiunea ei, după ce alt metru de tomuri au fost aruncate. Anii dedicați formulelor și modelelor planetare vor aduce îmbunătățiri în construcția acestui delicat subansamblu al mașinii. Ca să transmită cit mai eficient mișcarea de rotație, planetara a declanșat o impresionantă mișcare a ideilor.

Un alt teoretician care a grefat matematică în organismul automobilului este lectorul universitar doctor Gheorghe Barbu. Prin cosinusuri, integrale, diferențiale, formulări matriciale, cu calculatorul alături, ingeniosul matematician a determinat fia-

— **Tovarășe conferențiar am aflat că elementele pe care le-ați brevetat au în compoziția lor ipsosul, utilizat prima dată acum patru mii de ani în Egiptul antic și fibre de sticlă, fabricate prima dată în Anglia, în 1930... Ce idee stă la baza acestui material compozit?**

— Într-adevăr, materialul nostru realizat din ipsos, apă și deșeuri din fibre de sticlă, rezultînd ipsosul armat cu fibre de sticlă. Acesta este noul material de construcții descoperit întîmplător în Anglia, pe la sfîrșitul anilor '60, cînd se căuta o fibră compatibilă pentru amestecarea cu cimentul. Elementul nou înseamnă, de fapt, concepție nouă. Ideea de bază a acestei concepții constă în obținerea unor elemente de construcții, care pînă în prezent nu s-au folosit în țara noastră, cu un consum minim de materiale, cu performanțe mari în domeniul rezistențelor mecanice și cu rigiditate sporită prin formă.

— **Elementele dumneavoastră am aflat, sint niște coji cu nervuri și goluri.**

— Mai bine zis, o protecție a fonoizolației. Aceste elemente sint ușoare și în același timp rezistente, avînd și o îmbinare simplă. La unele elemente, ambele fețe se obțin cu ajutorul aceluiași cofraj.

— **Am în față o planșă în care sint descrise performanțele Elementului pentru schelet de perete autoportant... obiectul brevetului de invenție nr. 92392/28.03.87. Citînd explicațiile și desenele, lucrurile par foarte clare, și mă întreb de ce această bară nu a fost inventată mult mai devreme.**

— Totdeauna e așa: simplul e rezultatul complexului. Au fost necesari ani de căutări, de testări și calcule pînă cînd am ajuns la această bară, care are o alcătuire simplă, fiind nouă prin ideea de alcătuire: e formată din două „rigle” din ipsos armat, care se îmbină în zona de efort minim. La mijlocul acestei bare se află un gol în care, eventual, se pot intro-

duce bare din lemn sau din metal, pentru a spori performanțele elementului.

— **Citesc într-un prospect aflat pe biroul dumneavoastră despre efectele economice ale utilizării elementelor din ipsos armat cu fibre de sticlă, la realizarea pereților despărțitori din clădirile civile: „reducerea consumului de ciment cu 70-100%, oțel-beton cu 80-100%, lemn sau metal (în cazul pereților cu schelet și plăci), mărirea productivității muncii (datorită greutateii proprii reduse) cu 16%”. Înțeleg de aici că, utilizînd elementele brevetate**

eficiente din multe puncte de vedere. Trebuie stabilite norme unice de prețuri la toate unitățile care produc uzinat structuri și materiale de construcții.

— **Să presupunem că vine cineva și vă cere să expuneți avantajele elementelor de construcții realizate din ipsos armat cu fibre de sticlă, pentru ca acestea să intre în producția de serie. Ce „reclamă” le-ați face?**

— N-ar fi nevoie de prea multă reclamă. Cînd am pornit să studiem aceste elemente, știam că noi trebuie să răspundem exigențelor utilizatorilor.

O cărămidă mai bună și mai ieftină

Ipsosul armat

Interviu cu conf. univ. dr. ing. Alexandru Ciornei, de la Facultatea de Construcții Iași

de dumneavoastră la construirea clădirilor, apartamentele noastre ar fi mult mai ieftine și la fel de bune. Am mai înțeles că, deocamdată, nu s-a trecut la producerea acestor structuri pe scară largă.

— Dificultatea implementării acestor elemente în producția industrială ar fi cauzată de structura prețului de producție, specific din păcate fiecărei unități economice, preț care nu reflectă avantajele tehnologice și economice ale structurilor. Aceste materiale nu sint energointensive, în compoziția lor se utilizează deșeuri din fibre de sticlă, economiile de ciment, oțel și lemn sint evidente, și totuși încă nu s-a găsit o ecuație unică pentru toate întreprinderile de profil, de calculare a prețului de cost al elementelor din ipsos armat cu fibre de sticlă. Acesta e singurul motiv care face dificilă introducerea în producție a unor elemente deja testate, dovedite

De exemplu, la un perete despărțitor e nevoie de o bună izolație fonică. Acest lucru era satisfăcut de elementele tradiționale prin însăși masivitatea lor. Noi, operînd cu elemente ușoare, a trebuit să rezolvăm exigențele din punct de vedere al izolației, problemă pe care am rezolvat-o, obținînd în unele cazuri caracteristici mult îmbunătățite.

— **Numai atît?**

— Ar mai fi placarea pereților din cărămidă sau beton cu așa numita *tencuială uscată*, scăzînd prin aceasta riscurile apariției condensului. Avem în curs de brevetare o placă nouă, care evită riscurile condensului, fiind mai economică, deoarece nu necesită folosirea polistirenului, cu o largă posibilitate de utilizare la clădirile existente. Plăcile au fost testate, de altfel, la Întreprinderea de Antrepriză Generală și Construcții Montaj din Vaslui.

— **Testate? Cum au fost testate la Vaslui plăcile?**

— Pe timp de iarnă, s-a măsurat, pe un perete protejat de aceste plăci, o temperatură medie cu 4°Celsius mai mare decît la un perete alăturat, neprotejat. Pentru constructori, aceste patru grade reprezintă ceva imens.

— **Presupun că plăcile dumneavoastră interesează pe mulți locatari care au în apartamentele lor condens.**

— Desigur, s-ar rezolva o situație existentă actualmente în foarte multe apartamente, prin placarea pereților existenți, mai

recomandă structurile din ipsos armat cu fibre de sticlă.

— **Argumentele noastre sint următoarele:**

■ ipsosul se obține cu un consum de energie la jumătate față de ciment

■ armarea se face cu deșeuri din fibre de sticlă, deșeuri recuperate de la fabricile de sticlă

■ pasta de IAFS se modelează ușor, ducînd la o succesiune rapidă a fazelor tehnologice de execuție a elementelor de IAFS, comparativ cu timpul de execuție a elementelor din beton armat

■ ipsosul armat cu fibre de sticlă este de trei ori mai rezistent decît ipsosul simplu

■ IAFS are rezistențe mecanice suficiente pentru satisfacerea solicitărilor din perioada exploatarei construcției

■ s-a realizat un prototip de element de ventilație, de 70 kilograme, de 3 ori mai ușor decît în soluția tradițională, care utilizează corpuri ceramice, beton armat sau chiar ipsos simplu

■ față de beton, structurile din IAFS au calitate ignifuge deosebite, fiind recomandate la protecția elementelor metalice; de altfel, s-a realizat prototipul unei uși antifoc, în totalitate din IAFS

■ în anii 1982 și 1985 s-au construit, de către Trustul de Antrepriză Generală și Construcții Montaj Iași, 2 apartamente experimentale, în care s-au utilizat structuri din IAFS; perioada de timp scursă este în favoarea noului material de construcții

■ ultimul argument al ieșinilor este cel al necesității introducerii noului; țările dezvoltate utilizează cu succes acest material, de foarte mulți ani.

Rezultatele cercetărilor ieșene probează o singură evidență: ramura construcțiilor va fi în posesia unui nou material de construcții, a unor noi elemente de construcții mult mai ieftine, cu o remarcabilă eficiență economică.

FLOREA POP ■

Ani de biruințe epocale

Există momente deosebite în viața popoarelor, care nu pot fi concepute în afara istoriei lor specifice. Ele acționează decisiv și provoacă largi deschideri pe linia progresului și civilizației. Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român reprezintă unul dintre momentele istorice de importanță excepțională pentru edificarea noului destin socialist al patriei noastre, pentru proiectarea și realizarea unui nou curs literaturii și artei românești. Este meritul incontestabil al secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a fi elaborat și urmărit transpunerea în practică a tezelor cu privire la locul și rolul culturii în ansamblul vieții social-politice a țării, de statuare a rolului conducător al partidului în sfera culturii și artei, de definire a importanței activității statului, organizațiilor de masă și obștești, a maselor la organizarea și conducerea culturii. Caracterul angajant al culturii socialiste, promovarea principiilor umanismului revoluționar, participarea maselor la făurirea valorilor culturii socialiste, misiunea socială a oamenilor de cultură și libertatea de creație, valorificarea tradițiilor progresiste ale culturii și artei românești, realitatea contemporană ca izvor de inspirație pentru creatori, în sfârșit, rolul culturii în formarea omului nou, — omul epocii socialismului și comunismului — sînt teze abordate de secretarul general al partidului și care oferă soluții noi pe linia progresului în artă, cu rezultate excepționale în valorificarea creației literar-artistice.

Perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului se înscrie printre cele mai fructuoase în planul realizărilor culturale și artistice românești confirmînd tezele secretarului general al partidului. Sînt anii „șantierelor literare” care au fixat în cultura noastră o serie de opere, poezi și prozatori, dramaturgi, critici și istorici literari de prestigiu. Alături de Tudor Arghezi, Geo Dumitrescu, Eugen Jebeleanu, Mihai Beniuc, M. R. Paraschivescu sau Șt. Augustin Doinaș se adresează simțirii cititorului român o generație tină de poezii maturi: Nicolae Labiș, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ion Gheorghe, Constanța Buzea, Ioan Alexandru, Ana Blandiana, Adrian Păunescu, Ileana Mălăncioiu ș.a. Sînt anii

lansării romanelor: „Puterea și Adevărul” (și a filmului cu același generic), „Cel mai iubit dintre pămînteni”, „Princepele”, „Interval” și „Păsările”, „Sufărînta urmașilor” și „Fiul secetei”, „Îngerul a strigat”, „Vinătoarea regală”, „Dragostea și revoluția” și „Clipa”, „Galeria cu vită sălbatică”, sau a romanelor lui Zaharia Stancu, „Șatra”, „Ce mult te-am iubit”, „Vintul și ploaia”. Dramaturgia românească impune scenelor din țară „Moartea unui artist”, „Petru Rareș” și „Ultima cursă” de Horia Lovinescu, „Săptămîna patimilor” a lui Paul Anghel, „Un fluture pe lampă”, „Cititorul de contor” și „Cartea lui Iovită” ale lui Paul Everac, „Nu sînt turnul Eiffel” de Ecaterina Oproiu, „Io, Mircea Voievod” de Dan Tărchi-lă, „Mobilă și durere” de T. Mazilu pînă la ultima lucrare dramatică de o incisivă satiră socială a lui Adrian Dohotaru, „Concurs de imprevizări”.

Răspunzînd comandamentelor epocii, critica și istoria literară s-au afirmat în acești ani cu lucrări de exegeză sau de valorificare a moștenirii literare. Acum au văzut lumina tiparului ediția a II-a a „Istoriei literaturii române de la origini pînă în prezent” a lui George Călinescu, „Lecturile intermitente” ale lui Perpessiciu, „Variatățile criticii” sau „Itinerar critic” ale lui S. Cioculescu, „Jurnalul literar” al lui Alex. Căprariu, „Literatura română dintre cele două războaie mondiale” de O. Crohmălniceanu, „Literatura română veche” și „Literatura română modernă” ale lui Al. Piru, „Poezia română contemporană” de Eugen Simion, „Istoria literaturii române”, vol. I, a lui George Ivașcu, „Literatura română de azi. 1944—1964” a lui N. Manolescu, „Coordonatele culturii românești în secolul al XVIII-lea” de Alex. Dușu etc.

Acestei producții editoriale i se adaugă o serie de lucrări din domeniul științelor exacte sau umaniste care au îmbogățit patrimoniul cultural național în această perioadă (istorie, sociologie, carte școlară, carte tehnică pentru diverse meserii etc.). La loc de seamă se publică opera de inestimabilă valoare teoretică și practică a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. De asemenea, opera științifică a tovarășei academiciene doctor inginer

Elena Ceaușescu. 21 de edituri răspindite în țară, 41 centre de librării, 20 471 de biblioteci au fost puse în slujba cărții, astăzi, în România!

Sub emblema aceleiași epoci de înaltă efervescență creatoare cinematografia românească a făcut un remarcabil salt calitativ. Producem circa 30 de filme de lung metraj anual și alte câteva sute de filme documentare sau de animație. După 1965, au văzut lumina ecranelor filmele artistice: „Puterea și Adevărul”, „Mihai Viteazul”, „Dacii”, „Seceta”, „Atunci i-am condamnat pe toți la moarte”, „Cu miinile curate”, „Ultimul cartuș”, „Un comisar acuză”, „Ștefan cel Mare”, „Zidul”, „Filip cel bun”, „Zile fierbinți”, „Clipa”, „Niște băieți grozavi”, „Vulcanul stins”, „Cale liberă”, „Egreta de fildes”, „O zi la București”, „Promisiuni” și multe altele.

Au fost instituționalizate, în toate județele, întreprinderi cinematografice, care asigură filme pînă în cele mai mici cătune ale țării.

Arta plastică românească a contribuit la modelarea ambiantului noulor localități construite în acești ani, fiind prezentă pe zidurile întreprinderilor sau lăcașurilor de cultură, în interioarele instituțiilor sau în muzee, bucurîndu-se de bună primire în casele oamenilor muncii. Metroul bucureștean, edificiu al anilor aceștia, poartă amprenta gândirii și sensibilității artiștilor plastici și arhitecților noștri.

Festivalul național „Cîntarea României”, inițiat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, amplă manifestare a muncii și creativității maselor, expresie elocventă a democratismului culturii noastre socialiste, menit să stimuleze participarea liberă și conștientă la crearea și receptarea valorilor noastre naționale, se află acum la cea de-a VII-a ediție. În faza de masă a actualei ediții au pășit pe scenele festivalului un număr de 5 044 000 interpreți, oameni ai muncii din întreprinderi, șantiere, ogoare, instituții, pionieri, tineri, femei, bărbați, de toate naționalitățile. Ajuțați de artiști profesioniști, transferîndu-le experiența scenei sau a artei de a crea, artiștii amatori au ridicat de la o ediție la alta ștacheta măiestriei cucerind mii de premii și trofee.

Tot sub egida Festivalului național „Cîntarea României” se desfășoară o vastă activitate politico-ideologică, culturală, educativă și de creație tehnică în cadrul universităților culturale-științifice, centrelor de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă, a școlilor populare de artă, a centrelor de cultură și creație tehnică. Teatrele, instituțiile muzicale și muzeale participă la procesul complex de formare a omului nou, constructor conștient al societății noi.

Marea deschidere, făcută de Congresul al IX-lea al partidului spre nou, spre viață, spre problemele vitale ale culturii și artei este un proces continuu, revoluționar, orientat spre progres.

SILVIU GH. NICOLAU ■

Intr-o mare uzină
bucureșteană
discuție despre:

Eroii din lumea cărții

Greu de crezut, pentru cine n-a trăit experiența dinăuntru, că în cabinetul tehnic coordonat de fizicianul Mihai Săndoiu, de la întreprinderea Electronică industrială, se pot purta discuții culturale atît de aprinse și elevate ca și aceea pe care am avut-o cu electronistul Constantin Dicu, Valentin Tomescu (tehnician mecanic) și Petre Mihalache (ceretător proiectant). Între rafturi îngreunate de tratate strict științifice despre ultimele performanțe ale siliciului, între reviste de ultimă oră, în limbile de circulație ale pămîntului, care aduc noutăți strigătoare la conștiință despre cercurile de calitate și celelalte japonezării ale eficienței și optimizării industriale, problemele culturii actuale, ale literaturii și ale rolului creatorului în modelarea conștiințelor sînt dezbătute de

oamenii în halate cu ecuson (tocmai veniți din sectoarele în care lucrează) cu precizia „electronică” a celor care se ocupă de domeniul devenit reper al exactității contemporane. După ce întîlnirea la aceeași masă a unor oameni din com-

partimente atît de diverse ale întreprinderii se debarasează de invelișurile superficiale ale circumstanței și se ajunge la un strat al comunicării în care

(Continuare în pag. 15)

ION ZUBAȘCU ■

Poeme pentru patrie

Rouă pe grîu

E o pace sublimă pe tot întinsul cîmpiei!
Dacă stai nemîșcat în griu ca într-o mare de spice,
Auzi, prin fluier de pai, rugăciunea giei
La ceasul cînd zorile noaptea vor s-o despică.

O, timp al fecundității, tu mergi înainte,
Dînspre rădăcini amare spre bogatul spic lucitor,
Pînă cînd, palma țaranului, grea și fierbinte
Va boteza grîul cu sudoarea dintr-al frunții ulcior.

Atunci, peste roua de ivoriu, scăldată de noapte,
Va curge roua de pe fruntea țaranului, ca un rîu,
Și va trece cîmpia prin parfumul pîinii coapte,
Dînspre sud, unde se leagănă-n soare armatele de griu.

Luăți în palmă, prieteni, spicul dătător de mister
Și duceți-l la gură, sărutîndu-l cu buzele-amîndouă.
Scăpat din strînsămintă de zăpezi albe și ger,
În vară, e-mpăratul Cîmpiei, cu coroană de rouă!

GEO CIOLCAN ■

Semn

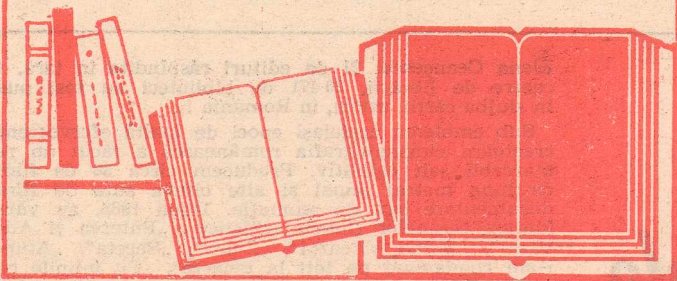
Îmi cresc în trup Carpați de aur pur,
Încinse-s virstele-mi în cercuri clare
Și simt arzînd arginturi de izvoare
Pe timpurile zvîcnîndu-mi în azur.

Și Trei Culori mă-nveșnesc de sine
Înveșmîntat cu graiul dulce-n duh,
Mi-i inima columnă în văzduh —
Izvod de Argedave și Rovine.

Așezu-mi-se Patria în jur
Zidîndu-mă cu prispe transilvane;
M-adun fîntînă-n miez de bărgăne.
Îmi cresc în trup Carpați de aur pur.

GEORGE COANDĂ ■

VITRINA CARTILOR

Convorbiri fără adiționale

Conceptul de generație

— Stimate Valentin F. Mihaescu, volumul dvs. „Timp și mod” a constituit o probă de meserie...

— Așa a și fost. Eserurile din cuprinsul cărții făceau referire directă la clasic, la mișcarea de avangardă, cit și la fenomenul literar desfășurat în plină contemporaneitate. Chiar dacă unii au „incondeiat-o”, iar alții au considerat-o drept o carte la care „nu au acces mințile lenese”, eu o socotesc o treaptă în devenirea mea scriitoricească.

— Acum, de pildă, la ce lucrați?

— Trudesc la un volum de esuri care provizoriu se cheamă „Viciul nepedepsit”, în care, într-o primă secțiune, fac interpretări și interfețe neconvenționale între Eminescu și Caragiale, iar într-una două secțiuni, numită „Cronici al-truiste” mă preocup, cu cordialitate, de producția a trei critici de azi.

— Credeți că e nevoie ca o generație să-și aibă criticii săi?

— Generația '60, după o sincopă care era gata să producă un „infarct” s-a reconstituit la tensiunea literaturii autentice. Nu trebuie disprețuit în această afirmație inevitabilă până la urmă, aportul criticilor, pentru că generația '60 și-a avut și își are criticii ei. De această binefacere (mă fac că nu aud contestația acelor care îl consideră pe critic o muscă la arăt), nu s-a bucurat promoția '70. I-a trebuit un interval pentru ca valorile să fie așezate și impuse. Generația '80 a intrat în literatura română contemporană dimpreună cu criticii ei. Eu cred că este normal și că este bine așa,

— Aduce această generație un val de prospețime și vigoare în cimpul literelor?...

— Este cit se poate de clar că în jurul anilor '80 a intrat în literatură o serie de tineri autori — în special poeți — care a reușit să anime un peisaj literar care părea că își are așezate valorile pentru multă vreme. Ceea ce cred eu că aduce nou această nouă generație este o anumite „impertinență”, un fel de a sfida niște canoane și clișee, nu în disprețul tradiției, cum s-a interpretat din păcate uneori greșit gestul lor, ci tocmai dintr-o cunoaștere și o asumare a ei.

— Ceea ce părea inițial o mișcare literară exclusiv bucareșteană s-a dovedit a fi, de fapt, expresia tinerilor scriitori de literatură din întreaga țară.

— Șansa tinerilor scriitori din Capitală de a apărea cu un volum înaintea altora nu a însemnat decât un câștig cronologic pe care istoria literară îl va pierde categoric din vedere. Ce rămâne este doar valoarea! Ce mi se pare mie însă esențial e faptul că pentru mulți tineri literatura a devenit un mod de existență! Am scris despre o bună parte dintre cărțile tinerilor autori nu numai pentru că virsta mă face să mă apron de ei, ci și pentru că mi-a plăcut și mi place teribil superbă lor, acel dram de inocență și candoare, pe care nici criticii nu trebuie să-l piardă în această competiție acerbă dar și morală a descoperirii și lansării valorilor autentice, într-un climat de armonizare și de afirmare plurivalentă a culturii naționale.

DORIN SALAJAN ■

Cronica literară

de Romul Munteanu

Texte

De mai bine de două decenii proza scurtă părea amenințată de o evidentă perimare. Cărțile de acest gen s-au rărit în mod sensibil. Romanul însuși și-a redus dimensiunile sau a început să fie construit ca o suită de microtexte cu o unitate relativ redusă. Textualității care au multiplicat palierele romanului au integrat povestirile de mici dimensiuni într-un macrotext. Genurile literare își pierd adeseori autonomia, alindu-se în maniere din ce în ce mai ingenioase. Versurile ilustrează diferite feluri de comportament sau stări sufletești ale unor personaje romanești. Dialogurile sint frecvent structurate ca niște scenete teatrale. Se observă astfel că discursul în proză a căpătat un caracter integrator din ce în ce mai puternic, poezia luind și ea uneori aspectul unor superbe poeme în proză.

Este simptomatic faptul că un critic de talia lui Gérard Genette neagă faptul că Aristotel ar fi elaborat o teorie a genurilor literare independente în sensul poeticii de mai târziu, opera literară fiind pentru gânditorul grec un arhitect. În contextul acestor dezbateri literare și practice extrem de variate ale scriiturii, genul scurt începe să treacă printr-un complex proces de revitalizare. Microtextul funcționează și el ca un discurs integrator de informații variate (descrieri, memorii, însemnări de călătorie, reflecție filozofică, povestire axată pe o anumită anecdotică, citat), stilul adevind-se acestor conținuturi extrem de amestecate.

Una din cele mai elocvente cărți de acest gen este Casa de Hanibal Stănculescu (Ed. Cartea Românească, 1988). Textele sint polarizate în jurul unor poante, mărunte evenimente cotidiene, stări maniacale, stereotipi de comportament, întâmplări triste cu întorsături hilare, gesturi erotice proiectate pe un fundal absurd, scene cu bătrâni atinși de scleroză etc.

Intrarea în text este extrem de variată. Fiecare incipit are o altă motivație. „În lupta cu singurătatea și cu frica de moarte unii scriu cărți, alții se însoară sau se mărită, mă rog, o categorie restrinsă dar fericită și ia, pur și simplu, cimpii, iar cei mai mulți își cumpără un cline dacă au ratat din motive obiective sau din lipsă de curaj soluțiile enumerate mai sus”. (Topsy, Preambul 2, Filozofie).

Cățelușă Topsy, lovită cu mare violență de domnul Pătrașcu devine o simplă blâniță de decor pentru bătrâna doamnă îndrăgostită. Inspectorul Fashch se comportă cu un slujitor ca un general în rezervă cu ordonanță. Cuplul aduce aminte de unele episoade din romanul lui L. Sterne. Dialogul este aproape vizualizat, jucat ca într-o scenetă de teatru.

„Serjant!! Serjant!!! Lovește sacadat în biroul de nuc. Zdrelește furnirul. Pocnet de călcie lustruite-n zori: — Ordonati! — Ce-i totule? Ai vată-n urechi? — Da, să trăiți! — Nevastă-mea să-nceapă noaptea... e mai corpuțel la organismu ei și dormim cu fereastră deschisă... (rusinată) scuzați... — Termină mă... mă... Ce tot îndrugi? Ia-l p-asta d-aici și du-l. — Teles, să trăiți!... Scoală bă, polio, ce? Ești olog!? Vrei să te duc eu io în brațe?” Episodul amintit este ușor absurdizat. Schițele care vizează lumea de la sfârșitul secolului, trecut sau începutul veacului nostru își trag seva din mediul reprezentat de I. L. Caragiale în opera sa. Apă curentă în urbea ies reprezintă un text ilustrativ în acest sens. Tase Fercheș, primarul acuzat de corupție, susținut de cumnatul său Annibal Tityreszon se luptă cu opoziția patronați de avocatul Coriolan Mocionitza. Conștiința națională susține guvernul și Virtutea națională atacă în numele opoziției Ghiță, polițaiul, este mediatorul nevoit să-i spună primarului cu multe menajamente ce scriu adversarii despre el. Dialogul este în spiritul epocii, dar el se configurează ca un text tautologic

prin raportare la Caragiale. „Ce vor ăstia. Hahalelele, se ojaște Conu Tase. Ce mai vor? Republica de la Ploiești? Ha? Nu le-am dat destul? Derbedeism de coate goale!?... Până cind (miiros)? Tu ce păzești, hai? Simbria — simbria, tiutun și secărică, seară de seară la Avrum este, în timp ce poftim, sub nasul tău, reacțiunea își face de cap, ne lucrează-n foi de viță, ne rupe proclamațiile (pauză). Ei, ce stai popindău? Te-am înțerebat ceva!” Intertextul deși funcționează tautologic prin raportare la I. L. Caragiale este construit cu abilitate. Expresii ca: ce vor ăstia; apă, apă; răspunsul primarului Numa? replica slujitorului; că corupțiune, că banii poporului... arată în ce măsură un discurs literar aparent uzat poate să fie revitalizat.

Uneori, textele construite de Hanibal Stănculescu pun în lumină situații absurde cu efecte hilare. Enunțurile prime indică adevăruri aparent absolute ce se relativizează până la limita apartenenței la o ficțiune totală. Profesorul Molina susține că omul ar putea respira sub apă ca orice vietea adaptată la acest mediu. Mulți înși ar fi reușit, ceilalți ar fi murit din cauza unui simplu blocaj psihic. Profesorul este declarat nebun și internat chiar de rudele sale într-o casă de sănătate din Valencia. Transferat apoi pe malul Guadalquivirului se spune că ar cultiva sfeclă, papură etc. Dar hazul povestirii ar fi sensibil diminuat, dacă nu ar fi însoțită de Addenda nr. 2 (omniscientismă) „Află, dară iubite cetitoriule, că pe malul Guadalquivirului nu crește nici un smoc de papură, și pe o rază de sute de kilometri nu se cultivă decit cartofi. Asta e, ia-o cum vrei, dar asta e”.

Textele care au culoare, consistență deosebită în creionarea actelor de comportament, ca și în relevarea unor stări maniacale sau malade sunt centrate în jurul unor personaje care trec dintr-o povestire în alta, avind astfel cea mai mare frecvență în ansamblul întregului volum. Acestea sint doamna Corodeanu, comandorul, Bartolomeu și Maria. Celelalte personaje din acest grupaj de povestiri au doar un caracter exponențial și decorativ. A murit bunica reprezentă într-adevăr un text antologic în care întâmplările tragice mari se interferează cu detalii absurde și stări maniacale. Fi această povestire are un incipit, menit să pună în lumină un anumite gen de conflict domestic. „Nu trebuia să dai în ciine! spune cu reproș doamna Corodeanu. Doar știi că se supără și, poftim, acumă l-a apucat iar stomacul, e congestat la față... Știi că n-are voie să se enerveze”. Schimbul de replici spoeste lent absurditatea unor situații în care se însinuează tragicul, starea de indiferență și alienare, ca și umorul negru.

În cartea lui Hanibal Stănculescu trăiește o lume aplăzită într-un mediu aplăzizat. Oamenii se comportă ca niște mecanisme acționate de diverse necesități. Profesorii navetiști de la Chițcani dau cea mai mare relevanță acestei stări în care și iubirea devine un act trivial. Cităm un singur episod cu un personaj în stare de somnolență. „Acum, Bartolomeu parcurge drumul până la gară într-o stare de semitrezie — creier de pislă — adăugind încă o față încercănată și albăstrie celor din jurul lui, aparținind celei mai multe profesioniștilor de ambe sexe ai vieții în trei schimburi. Sintem făcuți din atâtea părți de somn și activitate...”.

Dincolo de Atelier în Parnas, relatările despre Italia au culoare dar nu sint semnificative în contextul acestui volum. Ultimele exerciții textualiste din Casa sint pline de savoare. Volumul lui Hanibal Stănculescu are un caracter prea eteroclit. El anunță însă o scriitură de bună calitate.

• Cartea de știință • Cartea de filosofie • Cartea de istorie • Cartea de reportaj •

Istorie lucida

Escist, prozator și poet, cum îl definește un dicționar de literatură română, care menționează și studiile „sale privind literatura hispano-americană, Francisc Păcurariu se înfățișează acum într-o nouă ipostază: aceea de istoric. Ultimul său volum *Românii și maghiarii de-a lungul veacurilor* (București, Ed. Minerva, 1983, 613 pag.), este o excelentă istorie a relațiilor dintre români și maghiarii așezați în străvechii pământ românesc al Transilvaniei. Ipostază de istoric, pe care o atribuim autorului ar putea părea abuzivă față de propria-i mărturie: „Cartea de față nu este un studiu de istorie, ci doar meditația unui scriitor despre destinul popoarelor din spațiul carpatodunărean și în acest cadru, despre relațiile dintre români și maghiari, despre înfățișările dobândite de ele în cursul veacurilor, precum și despre învățăminte oferite de ele pentru prezent și pentru viitor”.

Francisc Păcurariu oferă însă nu o simplă meditație, ci o lucrare de istoric, temeinic informată și perfect articulată în investigația trecutului multiseclar al relațiilor româno-maghiare. Este o carte scrisă cu responsabilitate și luciditate, o

carte care nu ocolește aspectele dificile ale temei și, mai presus de orice, caută adevărul. Acest adevăr este reconstituit deopotrivă prin cercetarea surselor istorice și a literaturii de specialitate cit și prin propriile observații (evident, pentru perioada contemporană).

Ceea ce caracterizează această carte este viziunea dialectică a autorului: o viziune care îmbrățișează deopotrivă convergențele și contradicțiile din relațiile studiate, distinge atitudinile claselor și categoriilor sociale față de aceste relații și analizează fenomenele în dinamismul lor istoric.

Francisc Păcurariu vedește un remarcabil spirit critic în valorificarea surselor; el confruntă mereu mărturiile din trecut, intervine el însuși cu mărturia sa de transilvănean trecut prin vicisitudinile istoriei și, deși se vrea doar o meditație, prin înnoirea de cunoștințe și de interpretări, cartea devine o contribuție. De cel mai mare interes sint capitolele privind viața culturală transilvăneană în perioada interbelică, cel patru ani de singeroasă stăpânire horthystă în nord-vestul României și încercările secrete ale elementelor ostile eliberării nord-estului Transilvaniei, de a împiedica, după 23

August 1944, reintegrarea teritoriului smuls horthystilor și hitleristilor, la statul român.

În paginile acestei cărți, de o atît de mare actualitate, am simțit mereu angajarea civică și politică a autorului care poate repeta cu conștiința datoriei împlinite cuvintele lui Miron Costin: „Eu voi da sama de ale mele, cite scriu”.

FLORIN CONSTANTINIU ■

„Materia gînditoare”

La ea m-am gîndit la „materia gînditoare” — adevărat personaj principal în filmul „Solaris” — după ce-am terminat de citit ultima carte a lui Mihai Drăgănescu, „Spiritualitate, informație, materie. Eseruri”, apărută la Editura Academiei, redactor Eugen Marinescu. De la început sintem avertizați că „eserurile au la bază modelul ontologic al „inelului lumii materiale” expus în „Profunzimile lumii materiale” (1979) și „Ortofizi-ca” (1985)”. Pe de altă parte, dintr-un proiect editorial al Editurii Științifice și Enciclopedice aflăm că urmează să apară o lucrare, datorată ace-

luiși autor, intitulată chiar „Inelul lumii materiale”, provenind din unificarea conținutului celor două cărți apărute în 1979 și respectiv 1985. Cu eserurile din prezentul volum ne-am afla, cum ar spune poetul Alexandru Philippide, „la mijloc de poveste”. În sensul în care aprecia și Constantin Noica ceea ce se poate povesti. Iar „povestea” lumii în care trăim, alcătuită din universurile fizicii, biologiei și informaticii, cuprinde, mai mult decit literatură, o întreagă filozofie. Faptul că autorul și-a subintitulat cartea „eseri” nu trebuie interpretat ca o dovadă de precauție literară. Obisnuim ca în unele cărți de ficțiune autorul să ne avertizeze de la început că personajele și întâmplările întîlnite nu au nici o legătură cu persoane și întâmplări petrecute în realitate, trebuie să înțelegem că aceste eseruri au foarte multe legături cu realitatea. Dincolo de stilul colocvial, original și personal se află date științifice confirmate de corectări teoretice și practice. Pe această fundație verificabilă autorul nostru își construiește noul model teoretic identificat sub numele de „inelul lumii materiale”. Multe dintre eseruri sint sinteze ale acestui model nou. Totuși, numeroase pagini din volum nu se pot încadra în categoria

eselui fiind, mai degrabă, opțiuni repetate ale autorului față de concepția filozofică materialist-dialectică, pe baza căreia își construiește sistemul. Astfel, este prezentată „poziția omului într-o existență de legalități ale devenirii”. „Pornind de la premiza existenței unei materii profunde avind o componentă informațională, se elaborează schița unei noi teorii a minții, confruntată cu alte modele și, în special, cu cel bazat pe inteligența artificială”. Plecînd de la „spiritualitatea filozofică a omului” sint examinate o serie de aspecte ale vieții sociale, privind în special știința și tehnologia”. Sint, foarte pe scurt, ideile generale sintetizate chiar de autor, în maniera rezumatelor de la începutul fiecărui capitol în cărțile secolului al XVIII-lea, ale celor trei părți componente: „Tu ești”; Informația și materie; Spiritualitate și tehnologie.

Cartea este densă, iar conspectarea ideilor cuprinse în ea n-ar releva cit de convingător este scrisă. Noul model teoretic al lumii schițat în eseruri dezvăluie posibilitățile de sinteză ale acestei invitații la lectură. „Reducerea lumii la cîteva principii simple se dovedește a nu fi chiar atît de ușor de obținut”. Iar explicațiile sint cel mai greu de explicat. Eserurile pregătesc — noțional și emoțional — viitoa-

SEMNAL

Vorbiți și scrieți românește

0 problemă de terminologie

În manualul de matematică pentru clasa a V-a (Editura Didactică și Pedagogică, 1985), la pagina 197, întâlnim o regretabilă confuzie între prefixe și elementele de compunere:

„Multiplii și submultiplii se exprimă prin cuvinte compuse prin adăugarea unor prefixe în fața cuvintului care indică unitatea de măsură. Fiecare prefix indică de câte ori multiplul sau submultiplul obținut este mai mare sau mai mic decât unitatea de măsură. Dăm exemplul de astfel de prefixe:

kilo (k) care semnifică: de 1 000 de ori mai mare;
hecto (h) care semnifică: de 100 de ori mai mare;
deca (da) care semnifică: de 10 ori mai mare;
deci (d) care semnifică: de 10 ori mai mic;
centi (c) care semnifică: de 100 de ori mai mic;
mili (m) care semnifică: de 1 000 de ori mai mic;

Autorii manualului au dat, la subsolul paginii 197, definiția cuvintului prefix: „grup de litere, care așezat înaintea unui cuvânt, formează un cuvânt compus cu un înțeles nou”. În realitate, cu ajutorul unui sufix se creează un derivat și nu un cuvânt compus! Cuvintele compuse se formează cu ajutorul elementelor de compunere. De exemplu, termenul biologie este format din două elemente de compunere: bio — (gr. bios „viață”) și —logie (gr. logos „discurs, studiu”).

Prefixul constituie o particulă lexicală cu sens abstract, care se atașează înaintea rădăcinii sau a temei unui cuvânt, pentru a forma un derivat, de exemplu: antirăzboinic (anti — + războinic), subunitar (sub — + unitar), supraunitar (supra — + unitar) etc. În limba română contemporană, există următoarele prefixe: ante-, anti-, circum-, contra-, des-, infra-

inter-, in-, ne-, post-, pre-, sub-, ultra- etc. Majoritatea acestor prefixe provin din prepoziții.

Elementele de compunere savantă sînt de origine greacă (aero-, biblio-, bio-, electro-, geo-, hidro-, mono-, neo-, penta-, tetra-, zoo- etc.) sau latină (agri-, api-, argili-, auri-, avi-, bacili-, calci-, cupri-, deci-, digiti- etc.) și se folosesc în terminologia tehnică și științifică a diferitelor discipline.

Între prefixe și elementele de compunere savantă există deosebire esențială: elementele de compunere au sens lexical deplin, exprimă noțiuni (provenind din substantive, adjective, pronume, numere, verbe), iar prefixele nu au sens lexical deplin, nu exprimă noțiuni (provenind de cele mai multe ori din prepoziții) (cf. Fulvia Ciobanu și Finuța Hasan, „Formarea cuvintelor în limba română”, I E.A., 1970, p. 21).

Prin urmare, kilo- (gr. kiloi „o mie”), hecto- (gr. hekaton „o sută”), deca- (gr. deka „zece”), deci- (lat. decem „zece”), centi- (lat. centum „o sută”) și mili- (lat. mille „o mie”) sînt elemente de compunere, așa cum au fost considerate, de altfel, de următoarele lucrări lexicografice actuale: „Dicționarul explicativ al limbii române”, „Dicționarul de neologisme”, „Dicționarul enciclopedic român”, „Micul dicționar enciclopedic”, „Dicționarul limbii române moderne” și „Dicționarul limbii române literare contemporane”.

Sperăm ca viitoarea ediție a manualului de matematică pentru clasa a V-a să corecteze această inadverentă lingvistică. Rigoarea științifică este proprie nu numai matematicii, ci și filologiei.

NICOLAE ANDREI ■

ION ZUBAȘCU ■

• Noua carte a lui Petre Mihai Băcanu, *Flăcări sub apă*, apărută la Ed. Eminescu, s-ar fi putut intitula foarte bine „Totul despre scufandri” dacă ambiția scriitorului — „prințul informației”, cum îl numește Alex. Ștefănescu, schițând portretul omniprezentului reporter pe ultima copertă a cărții — n-ar fi fost mai mare decât aceea de a alcătui o simplă monografie a unei meserii eroice. *Flăcări sub apă* este însă mai mult decât cartea unei meserii sau vocații, simplă do-

cumentare a unui cunoscut reporter aflat în preajma unor oameni pentru care eroismul e butelia lor firească de oxigen. Complexă din multe puncte de vedere, cu incursiuni profitabile în istoria gurilor Dunării, alertă, proaspătă, palpitantă dar mai ales trăită, acoperită cu ritmul propriei respirații, cartea *Flăcări sub apă* este înalta măturie a unei conștiințe care la act de prezență a unei realități ea însăși generatoare de conștiință.

• Avînd ca referenți științifici pe prestigioșii cercetători C. Ionescu-Tîrgoviște și Dumitru Constantin, Ed. Litera tipărește sub semnătura Georgetei Clim un volum incitant și extrem de actual prin deschiderile sale tematice. *Acupunctura și psihismul*. Beneficiind de o cunoaștere exactă a tradițiilor medicinei chineze, pe baza unei bibliografii aduse la zi, lucrarea Georgetei Clim atrage atenția asupra posibilităților spectaculoase ale terapiei acupunctive atât în domeniul afecțiunilor psihice minore cît și în tulburări care pot constitui elementul central al unor suferințe, subiectul cărții prezentînd în acest sens un interes deosebit prin ineditul pe care îl aduce

în contextul relansării acestor metode tradiționale și în țara noastră. Ocupîndu-se de relația complexă dintre tipul de personalitate și stress, de caractere și temperamente, privite din punctul de vedere al acupuncturii, cît și de alte subiecte extrem de captivante, lucrarea se încheie cu un bogat registru de tratamente care sporesc interesul și percutanța acestei cărți, contribuind substanțial la constituirea unei pledoarii convinvingătoare pentru medicina integrată a omului contemporan.

• Mircea Ivănescu mai adaugă o amplă paranteză poemului său fluviu, proustian în ambiții și reprezentări, prin cartea *Versuri vechi, nouă*, pe care o tipărește la Ed. Eminescu. Fiecare nou segment al rememorării, recuperat în cuvînt, reverberază în spiritul nostru cu marea construcție la care lucrează de cîțiva ani buni poetul. Indiferent dacă poemele sale îmbracă forma unor insolite sonete, ca în cartea de față, sau

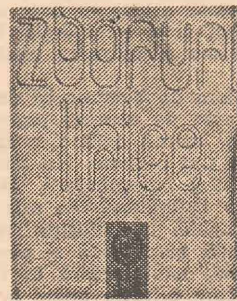
au ca titluri doar citate din ultima carte a colegului său de la revista „Transilvania”, muzicianul Mircea Ivănescu orchestrează cu fiecare nouă apariție editorială cînturile unei masive epopei a absenței, partitura unei muzici între volutele căreia litera și singele, realul și absența au o singură șansă de supraviețuire: pura bucurie a rostirii.

• Într-o rafinată prezentare grafică — semn că la Ed. Facla se caută soluții optime de lansare pe piață a obiectului estetic numit carte — Eugen Evu își publică volumul său de versuri *Ram cu oglinzi*, întărind puternica familie literară care trăiește și valorifică poetic

străvechiul și mereu febrilul topos hunedorean. Fascinat de expresia plastică a cuvîntului cît și de muzicalitatea sa lăuntrică, Eugen Evu scrie o poezie vitală, mai puțin preocupată de alchimia sintaxei, ale cărei metafore sănătoase aduc în poeme realitatea satului primordial și neliniștile sfîrșitului planetar de mileniu, în egală măsură (vezi ciclul *Atomie autumn*), sintetizate într-un sunet unic al cărui emițător trăiește poezia cum își respiră partea cosmică de aer.

• Iată că și Ed. Scrisul românesc își lansează pe piață volumul colectiv de debut intitulat *Zboruri lirice*. Depășind cu un singur poet numărul celor lansate cu puțin timp înainte de Ed. Eminescu, *Zboruri lirice* (cite antologii și reviste școlarești nu poartă acest titlu!) reunește un număr de 14 tineri autori, majoritatea născuți între 1950—1960, volumul fiind, din acest punct de vedere, o culegere de recuperare a celor ce n-au debutat la timp și mai puțin, una de sincronizare și afiliere stilistică la vîrsta debutului firesc. Chiar și cele două nume mai tinere, Monica Velecan (n. 1971) și Emilian Mirela (1964), în contrast cu înzestrarea nativă, nu-și fac vîdita în versurile antologate asimilarea

experienței literare a valului poetic căruia îi succed. Sub un nume făcut public în presa literară din ultimii ani, Elena Crușeru, Paul Aretu sau Constantin Oprică vin cu o poezie consolidată de îndelungă practică poetică anterioară. Atrage atenția poemul *Zece moduri de a fi în patrie* semnat de Mircea Liviu Goga, cu inflexiuni nichita-stănesciene dar cu o bună relansare personală a unui motiv poetic atît de vehiculat, cît și poemele semnate de Ion Cioupreanu. Ceilalți poeți, Anton Moraru, Dan Diaconescu, Al. Drăghici, George Roșca, Doina Băghină, Vasile Sichițiu configurează miza principală a volumului: aducerea între aceleași coperti a unor poeme scrise în arealul poetic din jurul editurii craiovene, configurînd astfel unitatea poetică a unui tinut, aura de lumină inconfundabilă a unui spațiu cu tradiții culturale în continuă expansiune.

• Cartea de știință • Cartea de filosofie • Cartea de istorie • Cartea de reportaj •

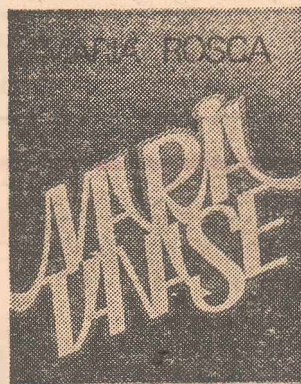
rea lucrare, adevărată „carte a interferențelor”, intitulată „Inelul lumii materiale” de care am pomenit la începutul acestor rânduri. Desigur, în alt cadru și cu alte mijloace acest model propus va fi sau nu va fi acceptat. Dar pînă atunci, în privința eseurilor de față, nu putem trece cu vederea acel „altceva” în sensul de nou și de bine. Ele sînt o invitație la dialog între oamenii de știință și filosofi. Ar fi multe de scris, de spus și de gîndit despre această carte. Ne-am mulțumit cu foarte puțin, limitîndu-ne la a scrie. Dacă nu am reușit să transmitem varietatea ideilor cuprinse în ea, atunci să recunoaștem tensiunea ei ideatică ce nu poate fi tăgăduită. Cu titlul de opțiune personală vom cita titlurile citorva dintre eseuri: „Tu ești”; „Armonia internă”; „Conștiința automatelor”; „Succesiunea universurilor”; „Simetrie și asimetrie”; „Materia vie și expansiunea Universului”; „Autoconsistența materiei”; „Mintea și inteligența artificială”; „Este realitatea un proces computațional?”; „Gînduri despre viitor”; „Spiritualitatea filosofică”. Sînt cărți ce trebuie păstrate după ce-au fost citite. Aceste eseuri nu pot fi citite, fără a nu fi și păstrate.

ADRIAN MITIȘ ■

Maria cîntecelor

Excelent demersul Editurii Muzicale de a fi dăruit cititorilor cartea Mariei Roșca despre viața și activitatea neuitatei Maria Tănase, în preajma marcării unui sfert de veac de la trecerea în lumea umbrelor a „Pasării măiestre” cum a alintat-o Nicolae Iorga. Autoarea dedică lucrarea părinților săi Maria și Ion Vasilescu, de unde deducem — deoarece nu face această trimitere în prefață — că la o parte din întîmplările reliefate, cu talent, a avut ocazia să participe efectiv și afectiv. De aceea, momentele care pun în evidență strălucita colaborare dintre compozitor și interpretă, dînd naștere nemuritoarelor melodii „Mi-am pus busuioac în păr” și „Habar n-ai tu”, aduc noi accente de autentic și inedit.

Avînd la bază o mișcătoasă, dar ademenitoare documentare, înmănunchind considerații ale unor oameni de cultură și artă — G. Enescu, M. Sadoveanu, O. Goga, C. Brăncuși, I. Mănolescu, G. Ciprian, N. Vlădoianu s.a. — aprecierile de tinută ale unor croniciari de teatru, precum și inedite pagini manuscrise din arhiva „prîntesei liricii sentimentale”, cartea pune admirabil în lumină personalitatea completă a

dispărutei în plină glorie. Sintem entuziasmați să aflăm că în afara sugestivelor apelative cronicărești: „privighetoarea, sinziana, luceafărul, ambașadoarea, regina, doamna cîntecului românesc, M. Sadoveanu, de care o lega o sinceră prietenie, o răsfăta „Maria cîntecelor”, iar G. Enescu intuiește, la debutul acesteia, că talentul artistei „îi asemenea unui stejar care umbrește totul în jurul său”. De asemenea, autorul „Omului cu mirtoaga”, actorul G. Ciprian, descoperă „în glasul ei șipotele izvoarelor și freamătul codrilor”, iar O. Goga simțea cum cîntecul Mariei „izvorăsc limpezi din pămîntul românesc”. Într-o pagină de o plasticitate proprie,

Geo Bogza sintetiza strălucitor calitățile „glasului ei adînc, ce posedă tremurul lăcrimat al dorului, ascuțitul hăulitului, prospețimea cîntecului de dragoste, jalea bocetului de moarte”.

Dacă pentru cei mai mulți dintre noi, Maria Tănase reprezintă o neasemuită culegătoare și interpretă de folclor, cu apariții de neuitat în spectacole de revistă și muzic hall, Maria Roșca întregeste portretul artistei cu momente mai puțin cunoscute marelui public, căruia i se adresează cartea. În pagini insiprat redactate, prin comentarii inedite, sînt aduse „mărturii” savuroase, dar cu o constantă tentă nostalgică despre Maria Tănase,

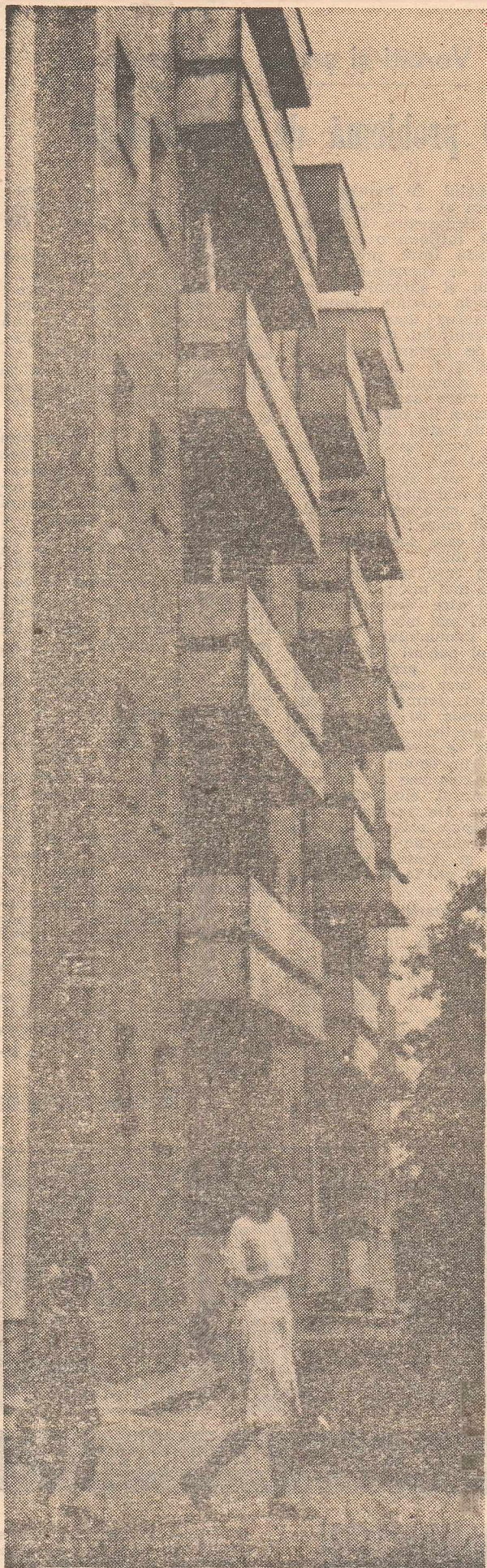
cîntăreață de operetă, cupletistă, actriță de film și de teatru, directoare a „Teatrului de la Atheneu”, profesoară de canto, interpretă pe estrada nocturnă de restaurant, s.a. Sînt excelente alese și puse în pagină momentele de confesiune ale artistei în care exultă emoția de a fi jucat alături de I. Mănolescu în „Cadavrul viu”, bucuria întîlnirii cu „Lucia Sturza Bulandra, în pregătirea rolului din „Horia” lui Davidoglu, recunoștința pentru îndrumările regizorale ale lui Liviu Ciulei, în „Opera de trei parale”, de Brecht.

Întreaga prezentare se constituie într-o sinceră pledoarie pentru frumos și adevăr, viața Mariei Tănase plină de zbucium dar mereu optimistă, închinată, uneori pînă la sacrificii cîntecului românesc, este străbătută de un permanent sentiment patriotic. Păcat că, într-un moment, documentarea n-a fost riguros verificată permițînd „să se strecoare afirmația că în 1943 cu ocazia „Săptămîinii Olteniei” ar fi participat și unii scriitori dispăruți demult din viață la acea dată.

În orice caz, subscriu ideii din postfață potrivit căreia cartea Mariei Roșca face parte dintre acelea care, odată începută, n-o mai lași din mină pînă n-o termini.

MARIAN TEODORESCU ■

La ordinea zilei: sistematizarea și mod

„Verticalele” Drăgăneștiului către idealul de confort și civilizație

Ora cind Filatura de bumbac își deschide porțile...

Înainte de a fi devenit oraș agroindustrial, Drăgănești-Olt era numai o așezare alunecind discret către idealul de confort și civilizație pe care le presupune orice oraș al zilelor noastre. Sigur, blocurile începuseră demult să deseneze altfel contururile străzilor, magazinele ieșeau treptat din condiția „sintetică” a magazinului universal sătesc, iar oamenii încercau, ca pretutindeni pe cuprinsul țării, să semene cu cea mai bună idee a lor despre ei înșiși.

Cind însă ideea orașelor agroindustriale a început să dea roade chiar la ea acasă — în județul Olt adică — Drăgăneștiul a izbucnit cu un elan aproape neașteptat. Spectacolul pe care-l oferă astăzi nu doar reporterului care întreabă și scoțcește, ci și trecătorului întâmplător, este nu doar interesant, ci are și valoarea unei frumoase lecții de viață.

La ora cind Filatura de bumbac își deschide porțile către oraș, cind cîteva sute de oameni pornesc spre casele lor cu sentimentul că-și merită odihna, orașul își arată adevăratul chip. Femeile sînt cochete. Nu doar pentru că așa e firesc să fie. Înăuntrul întreprinderii, lucrul se explică și altfel: Filatura din Drăgănești-Olt este una dintre inimile cele mai vii ale noului în industria românească. De la ringurile cu comandă electronică și pînă la vestiarele moderne și funcționale, totul respiră în ritmul inconfundabil al celui prezent care privește adînc în viitor. O producție cu adevărat de competiție (98% are ca destinație exportul) modelează aici oamenii — competența este refrenul la zi! — dar în primul rînd gîndurile lor: studiile de ergonomie, cercetări din zona sociologiei intră demult în ecuația productivității ridicate a Filaturii de bumbac.

Un oraș ca Drăgănești-Olt poate să descopere azi în chipul cel mai firesc acolada de viață dintre două moduri de existență. Orașeanul cu unelte cîmpului pe umăr nu mai șochează pe nimeni. Iar dacă între blocuri o bunicuță plivește răzoare delicate de plante medicinale, nu e nici o mirare. Nici cind la șoldul fetelor de liceu racheta de tenis își dispută locul cu... sapa, dacă e vremea prășitului.

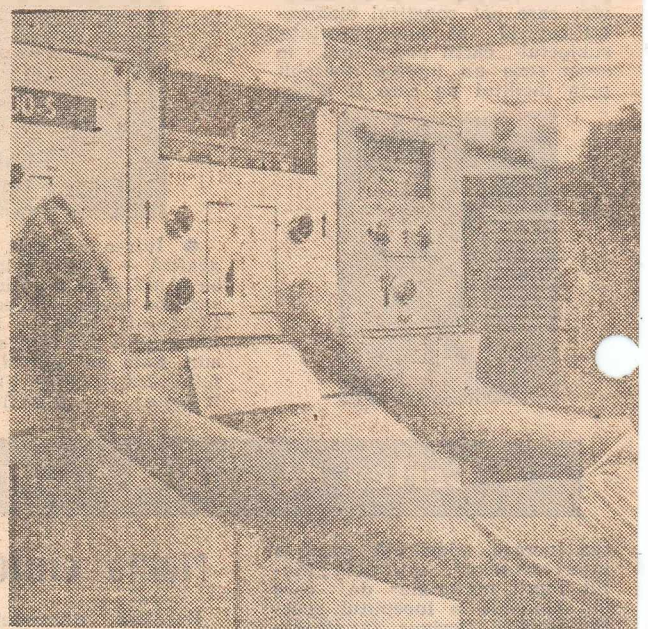
Ceea ce contează, dincolo de realizările ineseși ale locuitorilor orașului, este instituirea treptată, dar sigură, a unui profil unic, a unui stil de viață încă neîncercat. Faptă măruntă, gesturi, porniri îl definesc: undeva, în centrul nou al orașului se inaugurează un magazin de tip „Materna”. Viitoare vinzătoare așază marfa în rafturi și, în același timp, fac planuri: „O să luăm confecții de la Caracal. Și de la Scornicești. De ce? Pentru că ne place nouă cum lucrează fabricile astea. Viem să avem marfă bună și frumoasă, să ne placă în primul rînd nouă!”. A privi către mai bine este, și aici, un principiu care face deja parte integrantă din conștiință. În cei peste douăzeci de ani care au trecut de la al IX-lea Congres al partidului, noul a avut timp să pătrundă în chiar personalitatea oamenilor.

Orașul agroindustrial a ieșit deja din zona „experimentului”. Dovada vie e chiar această așezare de 12 000 de oameni, care învață, de la mic la mare, două limbi, pe cît de diferite pe atît de strîns legate — cea a pămîntului și cea a mașinărilor făurite de om — două limbi în care se e primă adevărul deplin al prezentului românesc.

TANIA RADU
Fotografii de
ELENA GHERA

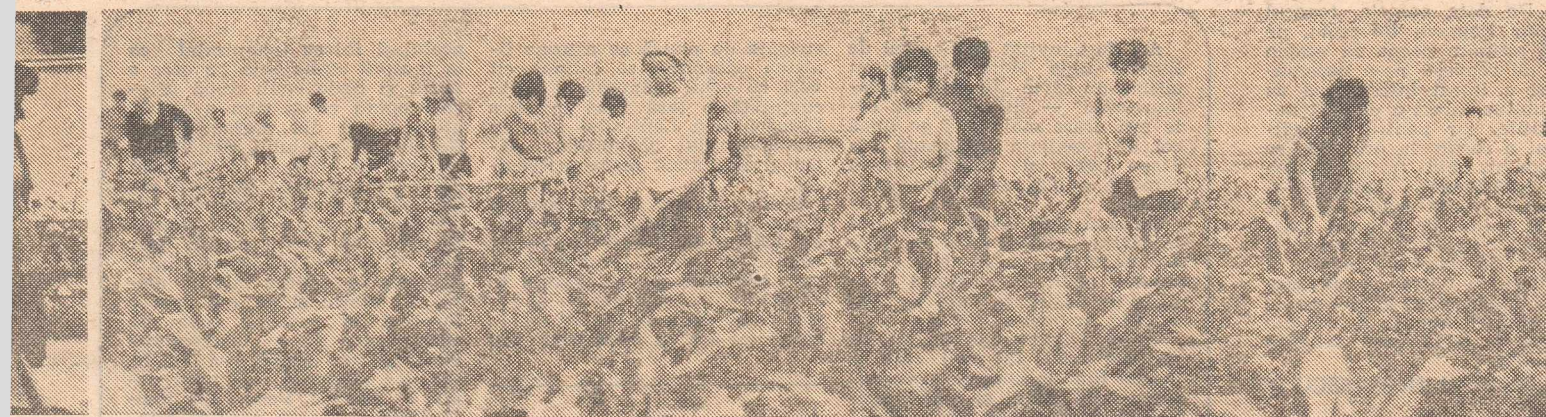

Ringul cu comandă electronică și tinerețea filatoarelor realități care pot explica o cifră: 98 la sută din producție este destinată exportului

*lată cum se vede
de-aproape
un oraș agroindustrial*

izizarea localităților

Orășencele la vremea cimpului

Un obicei local : pe străzile orașului, plantele medicinale au luat locul panseluțelor

Mina care știe minui șapa poate ține bine și racheta

Vacanța mare și-a intrat aproape în drepturi

Ca în orice oraș temeinic așezat, găsești de toate pentru toată lumea

Casa noastră

Sistematizarea teritoriului și a localităților nu este o idee nouă la noi. Poate că este bine s-o mai spunem. Tocmai fiindcă acesta este adevărul și pentru că nu s-a stins spița celor ce au o poftă nebună să se prefacă a nu observa realitățile, dacă nu le plac. Sistematizarea, în sensul unei profunde și vaste modernizări a țării, a fost decisă încă din 1965, iar de atunci avem chiar și o lege consacrată domeniului. Că mai există unii pe care îi sufocă „grija” de grădina noastră n-aș zice că este tocmai de mirare. De asemenea binevoitori lumea n-a dus lipsă niciodată și se pare că nici nu va duce curind. Te trezești cu cite unul, dintre cei ce se uită peste gard cum îți faci casă nouă, că începe să strige, indiferent cine îl aude ori măcar dacă îl ascultă cineva — că de dat o mină de ajutor nu i-ar trece prin cap să-ți dea — începe să strige că tu, de fapt, nici nu faci casă nouă pentru tine și ai tăi. Nu! Tu faci altceva, povestea cu casa nouă e, așa, doar un pretext, tu nu urmărești decît să schimbi soba de tuci a bunicilor, care era fabricată în nu știu care Tucărland, cu calorifer. Și strigă binevoitorul pînă răgușește că tu ai ceva cu el sau cu nu știu ce al lui. Iar, dacă se adună mai mulți asemenea difuzori voluntari de otrăvă cu preț redus, răgușesc împreună. După care dau cu cotul vreunui cuscru sau cumătru de-al lor să întrebe, sferipatic, în poliedrul nepatetic al unei emisiuni, ce este de făcut. Păi ce să fie de făcut decît lucrul știut de toată lumea în caz de răgușeală? Că te miri cum de nu le răspunde nici o mătușă proprie celor ce întrebă: „Dați-le sirop de tuse! Că-i păcat de ei săracii, răgușii maichii, răgușiți!”

Case neapărat vechi, case acoperite cu șindrilă sau cu stuf am conservat. Destule. Și ele pot fi văzute de către oricine chiar în Capitală, la Muzeul Satului. Cu toată poezia lor arhaică, le preferăm acolo, în perimetru muzeal. Noi ne mulțumim cu case care nu au acumulat vechime. Ba încă ni le dorim foarte moderne.

Dar, de cînd e lumea, omul își construiește — sau își reconstruiește — casa după nevoile prezente și viitoare ale familiei sale. Nici chiar acela care îl ajută s-o ridice nu se duce să-i modifice planul, să-l convingă s-o facă altfel decît dorește. Nicaieri nu sînt scrise în nici o lege asemenea lucruri. Dar legea nescrisă — mai veche și mai strașnică — a tradiției, a vieții oamenilor gospodari pune în evidență adevăratul chip și adevăratul scop al răgușiților de profesie. A te prefacă că nu poți fi chiar sigur de lipsa lor de onestitate, de prea multa lor rea-credință este și acesta un gest definitoriu. Care ține, fără dubii, de tehnica autoportretului involuntar. Sigur, fiecare are casa pe care și-a făcut-o (se poate, deci, spune: pe care și-o merită) și va avea casa pe care și-o va face. Niciodată nimeni nu va avea altă casă. Poate și pentru că nu i-o face altul; și cu atît mai puțin cel ce ar dori să-l vadă că n-are liniște în ea. Casa nouă a țării care va arăta ansamblul României în mileniul trei sub o înfățișare modernă va avea însușirile pe care ne vom pricepe să i le dăm. Dar nimeni nu poate ști mai bine decît noi cum trebuie să fie casa noastră ca să ne simțim bine în ea noi și copiii noștri. Ca să nu-i lipsească nimic, sau aproape nimic, ne concentrăm atenția la lucrarea noastră, iar nu la hirișala celor ce ne-ar asfixia cu dragostea lor. Este oare cazul să ne cerem scuze că procedăm în felul acesta, adică așa cum ar face orice om normal? Hai să fim sănătoși!

DORIN GHERGHINESCU ■

Vitrina artelor

Muzică

Eleganță și suplețe

Despre personalitatea maestrului Liviu Comes, compozitor și pedagog de înalt prestigiu, noi am mai scris când ne-am referit la poemul simfonic „Măguri”. Iată că, recent, orchestra simfonică a Radioteleviziunii Române, aflată sub conducerea lui Răzvan Cernat, a programat o nouă lucrare a muzicianului, intitulată „Ofrandă”. De această dată, genul abordat este cel vocal-sinfonic, căci noul op este cantat, exprimat printr-un aparat masiv: cor mixt, cor de copii, tenor solist și un numeros colectiv instrumental.

Chiar la frumoasa vîrstă a părului nins, Liviu Comes nu are o creație abundentă; am spune, mai degrabă, că este destul de zgîrcit în expunerea publică a lucrărilor sale; dar atunci când o face, aproape nimic nu i se mai poate imputa. Așa cum este cazul și cu această cantată. După cite ne amintim, ea a figurat destulă vreme în planul de creație al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, dar în dreptul titlului era propusă data de 1 decembrie 1988 (devansată, deci, ca execuție), opul fiind dedicat aniversării a 70 de ani de la împlinirea Marii Uniri. Cu alte cuvinte, compozitorul a lucrat citiva ani buni întru elaborarea lucrării; și, putem afirma, acești ani au fost fructuoși!

Versurile poetului Ion Raheveanu ne duc către istoricul eveniment ce este văzut nu neapărat, prin prisma datei lui, mai ales, prin unitatea pămîntului românesc moștenit prin milenii, prin etnogeneza daco-romană; oricite popoare vor fi trecut prin aceste locuri de vechi așezare, ele au împlinit, parcă, zicala bătrînească: „apa trece, pietrele rămîn”; migrații, năvălitori și asupritorii au venit și s-au dus, iar românii din spațiul carpatodunărean au rămas neclintii aici!

Pentru a transpune în muzică asemenea idei, plină de elan și generozitate patriotică, era necesar ca acela ce încerca aceasta să fie un creator, meșter în toate: în știința construcției, în cunoașterea vocilor umane — de la copil la matur — în crearea eșafodajului sonor al orchestrei și, în sfîrșit, într-o cunoaștere perfectă a limbajului polifonic, armonio și model; căci, să spunem cu dreptate, mulți muzicieni își împodobesc lucrările cu titluri patriotice; din păcate însă, nu toate creațiile se ridică la înălțimea subiectului propus; cu atât mai grav, atunci când aceste opuri sînt și de mai mare întindere. Experiența dobîndită în zecile de ani, în care a deținut funcția de profesor universitar la catedrele de Contrapunct și Forme Muzicale, l-a condus pe Liviu Comes pe drumul cel bun. Pornind de la tema folclorică arhaică, el o dezvoltă neîncetat într-un ciclu care cuprinde patru părți: ciclul, deoarece părțile componente se cîntă fără întrerupere, ele recunoscîndu-se însă lesne datorită contrastului lor. Sigur, discursul sonor este savant scris, de la canon și pînă la forma de fugă la 8 voci, avînd tema dată inițial: orchestra este cînt stufosă, cînt camerală, polifonia face casă bună cu alternanța expunerii omofone a melodiilor principale, de către partidele corului mixt; puritatea glasurilor copiilor vine în contradicție cu masivitatea tenorilor și basilor, ori în completarea întregului cor mixt sau formează un simplu ecou al corului mare și al solistului. La rîndul lor, consonanțele sînt folosite cu aceeași dezinvoltură, avînd însă la bază siguranța tonalității. Bătăile ritmice, din palme, ale copiilor, desele melisme folosite de solist, atîtea și atîtea alte mijloace de expresie mai neobisnuite, vin să se adauge celor tradiționale genului. În final, rezultanta o constituie încă o izbîndă de seamă a compozitorului Liviu Comes, ce trebuie să fie recunoscutor seriozității cu care întregul aparat, corul de copii (dirijor Eugenia Văcărescu-Necula), corul mixt (dirijor Aurel Grigoraș) și orchestra simfonică, toate ale RTV, s-au aplicat asupra asimilării părții

turii. De data aceasta, tenorul Vladimir Popescu Deveselu, pe care-l prețuim drept un etalon vocal de concert, ne-a dezamăgit. El a intrat într-un rol cu un ambitus care i-a depășit posibilitățile, iar pentru acoperirea lui a recurs la procedee ce l-au condus către transformarea sa în contratenor, părăsindu-și vremelnice vocea frumoasă de linie și știința de a fraza, calități care l-au făcut cunoscut și apreciat de marele public. E bine deci, în viitor, ca muzicianul Deveselu să se gîndească de două ori înainte de a accepta solo-uri de o asemenea extremă dificultate.

CLAUDIU NEGULESCU

Plastică

Proces creator și rețetă

O prejudecată foarte răspîdită e aceea că pictura nu trebuie „povestită”, că pictura bună se istorisește, oricum și într-un chip propriu, pe sine. Imaginea dezvăluind specificități ce nu pot fi echivalate în cuvinte. Din care pricină, nicăieri nu se rostesc mai multe nevrozi ca în fața unui tablou. Rezultă că e o chestiune de bun simț ca înaintea obiectului tabloul să se producă doar tăcere și anume o tăcere plină de trăiri și semnificații.

Orice pictură însă e o concomitență de realități: una a ideii, alta, a obiectului — și ambele pot fi definite. Asta și face toată viața pictorului: luptă să dovedească, și sieși, și publicului, cum sînt ale lui și numai ale lui realitățile respective, în parte și în simbioză. Iar dacă artistul depune atîtea străduințe spre a se defini, spre a se dezvălui mai sigur și mai complex cu fiecare lucrare — definire ce implică, pe lîngă trăire, și un complet noțional — de ce l-ar fi această interzisă celui ce îi contemplă cu luare aminte opera? Povestitul unei picturi e un mod de a o defini, de a pune în lumină relații spirituale, punți de interes, inovații în gîndire și meșterug. Artiștii de seamă conșteneză să-și scruteze critic lucrul — altă lucrul ideilor cit și al pensulei. Definiția artei lor se rafinează cu fiecare pinză finită. Din încercările repetate și poate de fiecare dată ratate de a surprinde în cuvinte un univers înfățișat cu alte mijloace decît cuvîntul se alege importanța unei creații, se scrie „statutul valorii”.

De fapt, nu pictura e aceea care e istorisită, ci procesul elaborării ei. Noi discutăm o imagine, dar avem în vedere un proces. La pictorii plafonați, ce-și repetă la nesfîrșit așa-zisele succese, tentativa de definire e sortită eșecului întrucît nu putem referi la proces, la viul realizării în timp a concepției. Problema, prin urmare, e să deosebim între proces și rețetă.

Vasile Parizescu — selecție din pictura ultimilor ani la Galerile de artă ale Municipiului — face parte dintre artiștii ce-și fac continuu griji de a nu se repeta, de a nu-și istovi plăcerea de a picta. Calea aleasă de el e una cîntită și productivă. Vasile Parizescu e dintre puținii artiști de azi care nu vrea să creeze altfel decît „după natură”. Peisajele sale sînt închipuite, imaginate, dar nu inventate.

Se spune că vedem lumea prin ochii pictorilor. E de la sine înțeles că măcar pictorii trebuie să vadă lumea cu propriii lor ochi. Se expune astăzi multă pictură din pictură, la fel cum se scriu nenumărate cărți din cărți. Artă lui Vasile Parizescu își întemeiază seducțiile pe o dublă și întinșată învățătură: de la natură și din pictura unor maeștri de ieri și de acum. Pînă nu de mult, se vedea în tablourile sale destul de clar ce pictură i-a destentat talentul, ce experiențe plastice i-au îndrumat învățătura. De la o vreme încoace, nu se mai observă decît ce natură îl stimulează: de obicei una urbană, cunoscută și iubită pentru capacitatea de a ne dirija activ. Pictura e ca și proza, preînde acumularii intelectuale și sufletești, filtrări, renunțări radicale. Pictorii care sînt mai buni la tinerețe decît la maturitate pro-

Am fost invitat de Centrul de librării Baia Mare să prezint ultima-mi carte „Imnele Maramureșului” — cititorilor din cele trei orașe mai mari pe lîngă cel de reședință județeană la Tîrgu Lăpuș și Sighet vechea capitală a Maramureșului voievodal.

De astă dată drumul m-a dus în sudul acestui tînut în Țara Lăpușului mai întîi unde cum spunea neuitatul doctorul Ciplea se păstrează fața sa mai arhaică în port și cîntece.

Cobori din tren la Gilgău iar șoseaua bună în zorii zilei te poartă într-un ceas cu popas cu tot printre colini și holde străbătînd sate de cea mai curată tradiție a construcției în lemn și piatră pînă în acest orașel de pe rîul cu același nume.

Înainte de-a se fi stins clinchetul ultimei stele pe cerul de vară eram în liniștea mistuitoare a crăpatului zorilor la Stîncele Babei brusc ivite în cale majestuoase în povirniș rosca arse de un fir de riu neodihnit de se. Am coborît în acea tăcere de alt tîrim. Gazda noastră, profesoara Valeria Filo suflul lăcașului de cultură, al vieții cărții și tradițiilor întregii țări lăpușene înțelege cit de important este să fii cuvință și tăcere cînd cele ale sufletului glăsuiesc. Portal al Maramureșului înspre sud este această aripă frîntă în zbor acest strigăt de piatră aceste babe încremenite de milenii într-o convulsie tectonică răsucindu-se undeva în adîncimi încă sau abia proaspăt în clipa asta potolindu-se.

Am mai trecut pe aici cu peste un deceniu în urmă înfricoșarea splendorii o regăsesc în suflet dar acum în zori aici am sentimentul că pășesc pe alt tîrim de acum dincolo de aceste

strigăte de piatră se aterne liniștea oceanului se întinde cit vezi cu ochii mănoasă și binecuvîntată o țară intri în Țara Chioarului a Lăpușului intri în matca satului primordial pătrunzi în Patria maramureșenilor.

Sînt aceleași stînci aceleași majestuoasă întîmpinare a surorii noastre natura ce-l salută pe călător în atîtea arhaice topografi grăitoare de pe pămînt. În vîntul rece al zorilor ne amintim (căci eram cu citiva ani în urmă tot așa cu soția și cel mai

Drum în Maramureș

mic dintre copii) de intrarea printr-un astfel de falcă arc de triumf natural dinăspre mare pătrundeam în Grecia pe insula Creta.

Pregătiți pentru întîlnirea cu o lume străveche a leagănului de civilizație a Europei acolo pe acel stîncă de piatră și speranță, aici în inima Europei în acest leagăn sălas de lemn în acest cuib multimilenar satul primordial al Europei cum a fost numit Maramureșul.

De la învățatul maramureșan Nuțu Roșca doctor în filologie om de o rară noblete sufletească și înaltă știință asupra locului vom ști că Maramureșul este „o sursă infinită” de splendori și trăiri spirituale și oricît vei culege de aici izvorul pare neatîns rămîne întreg. După ce am scris o carte asupra lui după ani și ani de cercetare în amănunt a Maramureșului mă aflu în fața

aceluiași întreg inepuizabil ca la început experiență pe care o făcea și Sadoveanu după urieșă-i operă ca și cum n-ar fi atîns nimic din inefabilul sufletului și spațiului românesc.

N-am să vorbesc în amănunt despre sărbătoarea întîlnirii din Tg. Lăpuș despre ceasurile de comuniune cu o sală incremenită ascultînd graiul poetic, doar atîta că asemenea întîlniri între oamenii ce trăiesc într-un astfel de spațiu și un om care a încercat să exprime ceva din sufletul lor au o însemnătate vitală pentru descifrarea dimensiunilor spirituale ale unui popor în general. Sunt clipe înalte *hoch-zeit* acea nuntire atîngere comuniune de la suflet la suflet ce-ți pecetluiesc în adîncul inimii simțiri creatoare ce te vor însoți toată viața. Clipe de fericire de plîns fericit în puterea Logosului intrupat și în umilele pagini ale unei cărți de poezie avîndu-l ca obiect nedistulmat viață istorică și alci în Țara maramureșeană.

Era aproape seară cînd am putut frînge o bucată de piine și o firimitură de brînză și închina într-un pridvor de lemn ca masă de prînz întîrziat mult, o lacrimă de hîrnică maramureșeană împreună cu tînarul primar al Tîrgului Petru, constructor și soția Dumisale profesoară de română la Baia, navetiști și Dumnealor ca și atîția întru slujire.

Se lasă scara peste pădurea de brazi. În apropiere s-au descoperit izvoare de apă bună printre cele mai darnice pe care le are acest pămînt! Prima zi în Maramureș se încheie.

Vom vedea zilele următoare în următorul număr.

1988 Iulie.

IOAN ALEXANDRU

bează că înviorarea ce a anunțat-o arta de junete era doar concluzia vîrstei și a scolirii abia încheiate, răspunsul viol și foarte adesea impertinent la niște întrebări ivite în cursul studenției. La maturitate, lucrează și se rafinează alte cauze.

Cercetarea picturii lui Vasile Parizescu arată că pentru unii fapturi că n-au avut și o tînerețe de pictor înseamnă un noroc. Condiția maturității fiind aspră și vegheată de un devotament intens mereu ameliorat.

Ca pasioneană în pictura lui Vasile Parizescu e, paradoxal, cursul ei inegal, zvîcnit, cu reușite și derute. Din opera citor pictori de azi însă am putea selecta mai multe zeci de tablouri capabile să definească accentuat o metodă și un har? La majoritatea contemporanilor, fiecare lucrare are un ce indiscutabil, incontestabil și spune; în timp însă nu se încheagă nimic și n-avem motive să vorbim de operă. La Vasile Parizescu, părțile te stîrnesc, te împing să le afli slăbiciuni și chiar răsfațul optic e cu neliniște. Întregul, în chip ciudat, e viguros și face inoportune mai toate întrebările apărute pe moment. Încin să cred că Vasile Parizescu are pricină interioare puternice pentru a rostul artisticește un capitol în cartea artei românești de azi, capitol care să-i poarte numele. E o izbîndă, mai ales dacă socotim citi din învingătorii momentului nu-s decît rînd sau cel mult frază în aceste capitole.

TUDOR OCTAVIAN

Teatru

Viteza amăgirii

Ca și desenul animat, pe care îl concurează cu mijloace de expresie mult mai vii și directe, teatrul de păpuși, vechi de cînd omul a deschis ochii în leagănul copilăriei, spectacol ce se repetă cu fiecare naștere, este azi, în ipostazele lui cele mai avangardiste, o artă a vitezei imaginative, o artă care produce înțiplări și gaguri în lant, bazîndu-se în exclusivitate pe ritmul fanteziei creatoare a artistului, aflat mereu cu ideile și travaliul pe accelerația închipuirii, a imaginației, a fantasticului. Trîind prin cel mai fideli și pretențioși spec-

tatori ai săi — copiii —, această artă specială a amăgirii adună în ea cuceriri ale tuturor artelor, fiind în fond o artă de interferență a limbajelor.

O demonstrație perfectă în sensul celor spuse aici, o face Cristian Pepino, unul din cei mai singurari creatori în acest domeniu, care, cu o excelentă trupă de păpușari, realizează la Teatrul „Tăndărică” un spectacol de excepție, o adevărată sărbătoare estetică, după Visul unei nopți de vară de William Shakespeare. Opțiunea lui Cristian Pepino sau a teatrului, al cărui nou și inimos director, Mihaela Tonitza, este teatrolog de profesie, nu este întîmplătoare, piesa însăși fiind, prin virtuțile ei deosebite, o excepție în teatrul shakespearian. Pe de o parte este un model de feerie, o sărbătoare a cuvîntului și a jocului, a erosului magic, a fanteziei descătășate, a genului care se întrece pe sine, oferînd cu generozitate nelimitată varii posibilități reprezentative, în special acelor regizori care fac parte din familia spirituală a lumii lui Puck. Dovadă montările memorabile ale Visului unei nopți de vară în viațuna unui Liviu Ciulei, Vlad Mugur, Peter Brook sau Jiri Trnka, cunoscutul regizor ceh, specializat în filme de animație cu păpuși (ecranizarea sa datînd din 1959). Pe de altă parte, piesa oferă cheia infraesteticii lui Shakespeare, a artei sale poetice implicite, a concepției sale despre arta spectacolului, văzută ca un complex de convenții, de implicări și distanțări estetice, ce solicită empatia maximă a spectatorului, adresîndu-se în special minții, capacității asociative a omului.

Evident, refacerea acestei stări a copilăriei, în care și spectatorul adult este obligat să redevină copil, se realizează pe calea inițierii teatrale, spectaculare. Apelînd la formula teatrului în teatru, prin intermediul celor mai vrednici meșteri din Atena ce pregătesc o piesă pe care s-o joace la „nunta ducelui și a ducesei”, Shakespeare prezintă „abc-ul unei montări în scenă”, după principiile improvizării și ale unor reguli libere, nonconformiste, o adevărată lecție de teatru modern.

Iată motive temeinice care justifică montarea de la Tea-

trul „Tăndărică”, potrivirea dintre Păpușă-actor și Spectator-copil. Dar să vedem cum se realizează această veritabilă vrajă? În esență, tehnica realizării nu diferă de cea a filmului. Există două spectacoale funcționale, care au fost gîndite împreună, unul sonor și celălalt vizual, unul radiofonic, spectacolul oferit de banda sonoră pe care au fost înregistrate dialogul, muzica și zgomotele, și spectacolul reprezentării propriu-zise a piesei, prin mijlocirea păpușilor minuite de actorii-păpușari. Așadar, marea fantezie a regizorului se vede și se aude deopotrivă și la nivelul vocilor, al sunetelor, și la cel al materializării lor în imagini vizuale. Evident, în efectul vizual, pe care îl slujește și banda sonoră, stă rezistența acestui gen de artă, deși pentru cunoașterea spectacolului se percepe ca întreg.

Spectatorul-copil trebuie atras, vrăjit, ținut cu respirația la gură, în stare de transă. Soluția? Viteza reprezentării. Cristian Pepino, autorul total al acestui spectacol, a procedat în consecință, dîndu-și măsura capacității sale creatoare, „improvizînd” miracole și gaguri sonore și vizuale în serie. Contrastul permanent dintre natural și supranatural, sau, mai exact, interferența dintre cele trei lumi, lumea lui Oberon, lumea lui Theseu și cea a meșterilor în frunte cu teribilul Bottom (acești minunați oameni din popor, contemporanii lui Shakespeare, de fapt, introduși în mijlocul acțiunii antice), se realizează pe calea umorului. Spectacolul are o densitate de comic extraordinară. Fantezia lui deci e de natură comică.

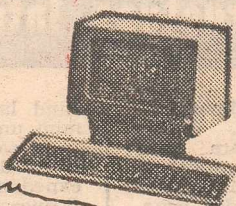
Spectatorul-copil, copil al civilizației vitezei și al prim-planului, amăgit întruna de metafore sonore și de întîmplări vizuale, care se derulează cu o rapiditate disneyană, pătrunde pe nesimțite într-o neasemuită poveste mirifică, reală și magică totodată, începe să trăiască în afară de spațiu și timp ca într-un vis atotcuprinzător, atotstăpînitor, și ajunge să se identifice atît de mult cu acest fericit univers incit, după ce a ieșit din sala de spectacol, îl ia cu el, poate pentru totdeauna. Marea artă este o amăgire de durată.

GRID MODORCEA

atelier literar

Ion Craiova

Iulia Suciu — Aleșd, Bihor. Nici una dintre paranteze, în care presupunți răspunsul computerului, nu rămâne valabilă. Poemele trimise încep bine, continuă prost și sfârșesc și mai. Ca boboci de rață cind fac primii pași. Poate doar înfringerea se salvează de la această regulă, dovedindu-ne că puteți mai mult. Încercați. Noi vă așteptăm.

Iliață Băluță — București. Dacă ați reușit să călătoriți până și în cosmos cu bicicleta, să „planetizați” pe țărmul unor oameni „curioși” / cu bărbii pletoase și stufosi / și ați mai reușit și să-i convingeți că bicicleta și nu racheta sau nava reprezintă vehiculul ideal pentru astfel de itinerarii, nu trebuia să scrieți un poem ci un raport științific, cerind să vi se decerneze — dacă va fi fiind și pe acolo o academie suedeză — premiul Nobel. Am fi fost mult mai cinstiți.

Nicolae Zărnescu — Slatina. E bine că o recunoașteți singur: „Am un an de cind scriu poezie, care însă, între timp a devenit pasiunea mea numărul unu”, dar nu-i bine că vă grăbiți „pentru a-i prinde din urmă pe ceilalți”, fără să vă îngrijiți de gramatică și multe altele. Graba se vede: e atita zgomot în ceea ce ne-ați trimis că poezia nu se mai aude. Luați-o mai încet.

Liviu G. — Roșiorii de Vede. Ne avertizați:

„Este ultima poezie pe care o mai trimit și pentru a nu influența cu nimic publicarea (sint sigur) acestei creații care va pune capăt unui destin scriitoricesc de excepție (după umila mea părere), imi schimb adevăratul nume (care va deveni totuși celebru) cu un nume de împrumut”. E bine că este ultima poezie. Numele vi-l puteți schimba ori de câte ori doriți, cu condiția, ca, dacă îl schimbați, în Shakespeare, să nu trimiteți la noi nimic din opera acestuia. Nici măcar din „sonetele inchipuite”.

Dinu Rizescu — București. Computerul vă admiră efortul, dar nu se arată prea încântat de rezultate: traducerea din și în spaniolă nu intră în preocupările „Atelierului”. Mai rău, ele se îndepărtează de original exact cind nu trebuie și transmit foarte puțină emoție, mai mult o umbră, în limba „țintă”, cum zic specialiștii. Încercați, totuși, să treziți interesul uneia dintre editurile noastre.

Arădoae Ionel — București. Sinteți nemulțumit pentru sfatul de a nu vă pierde timpul și considerați că merită să nu-l pierdem noi pentru a vă explica pe larg de ce. Pe larg, ar însemna să vă citim o bibliotecă și tot nu v-ar folosi. Pe scurt e mai simplu: sinteți foarte departe de ceea ce, în deobște, este sau ar trebui să fie acceptat ca poezie. E posibil ca dum-

neavoastră să trăiți poezia la modul oral de-altfel, vă și numiți „poet și cîntăreț de stradă”, dar în clipa cind o puneți pe hîrtie își pierde tot farmecul. Vă reproducem **Despre trenuri**: „Ce bine ar fi dacă / linia ferată nu ar avea capăt. / M-aș sui în tren, / plătind suplimentul de viteză / spre Minus-infinit / un preț derizoriu și / din goana lui mi-aș arunca / sentimentele pe fereastră. Ce vrei să rămîneți gol-pusă?”

S. Orțaru — Zalău. „Am lăsat ierburile / să acopere toate poteciile / și am șters toate indicatoarele; / am înconjurat clădirea / cu ziduri înalte / și am zăvorît toate intrările; / m-am ascuns în camera cu gratii / și te-am așteptat”. Păi, cum o să vă mai găsească dacă v-ați ascuns atît de bine? Numai noi nu ne putem ascunde de dumneavoastră...

Popa Viorela — Cîmpulung, Argeș. Chiar dacă pentru dumneavoastră poezia e „un oraș”, unde obișnuți să vă retrageți cînd e frig, e bine să știți ce se întîmplă și la sat, unde calul nu rumegă. Decît dacă e verde și stă pe pereți.

Cristina Crișmaru — București. „Este a cincea mea scrisoare adresată „Atelierului”. Oare și aceasta va rămîne fără răspuns?”. Nu, aceasta nu rămîne fără răspuns, dar nu mai trimiteți altele.

Mireea Grindeanu — Sibiu. Nu vă amăgiți:

cea ce „scrie” calculatorul dumneavoastră nu-i ceea ce caută computerul nostru. Oricum, vă admirăm sinceritatea: „...astăzi cu toții scriem de zor / ce contează că nu ne pricepem / experiența vine de la sine nu-i / așa, / cui îi pasă dacă are sau nu / chemare...”. Asta-i, că nouă ne pasă.

Aurel Constantin — Panciu. „Deoarece cred, eu oricum sint sigur că scriu poezie. Există o întrebare pentru computer: scriu sau nu scriu poezie?” Dacă sinteți atît de sigur, de ce-i mai puneți și pe alții pe drumuri? După ce v-am citit **Reflux** — „Peste vertebra intim-plării un fluture zboară / cu aripile riscind aerul pur. / De visul însumării pămîntu-l înfioară. / Zdrobire de icsul nemuririi, un zid posibil pur”. —, noi sintem mai siguri decît dumneavoastră: nu, nu scrieți poezie. În cazul citat, plecați doar de la o mare poezie a lui Ion Barbu și ajungeți la... Panciu.

Mai trimiteți: Ovidiu Neamtu — Bistrița; **Kellemen Marcela** — Timișoara; **Dușa Gheorghe** — Vălenii de Munte; **Pop Amadeus** — Măcin; **Cicu Tudor** — Berca, Buzău; **Silvia Serex** — Bacău; **Mincu Ghe. Ion** — Telega, Prahova.

Deocamdată nu: Samoilă Alexandru — Mizil; **Rosana Enache** — Sibiu; **Constantin Dascălu** — Slatina; **Giosanu Constantin** — Cîmpina; **Talasan Sorin** — Galați; **Marius Theodorian** — Constanța; **Ionescu Corina** — București; **Ioia Mihalea** — Bacău; **Petrache Eliza** — Focșani; **T. Donici** — Vaslui; **Oprîșcă Marius** — Cluj-Napoca; **Mario Popa** — Sibiu; **Buda Liliana** — Constanța; **Marinescu Irina** — Galați; **Anastasescu Vințilă** — București; **Scurtu**

Cătălin — Piatra Neamț; **Pavel Daniel** — Brăila; **Mihai Dan Diego** — Piatra Neamț.

Nu vă pierdeți timpul: Coman Adrian — Oțelul Roșu; **Tiron Florin** — Găești; **Vida Sorin** — Reșița; **Carmen Aurelia**

Rădulescu — Cîmpia Turzii; **Rednic Nicolae** — Cluj-Napoca; **Cătălina Toader** — Rimnicu Sărat; **Gabriel Dorobanțu** — București; **Val Soreanu** — Periam, Timiș.

DARIE NOVĂCEANU

Incep să-mi moară fluturii pe ochi

Goteanji strigă ultima ninsoare,
Pe suflet parcă-mi huruie-o căruță;
Beau noatenii din iarbă bălți de soare.
Mioase-a frunze noi prin munți, măicuță!
Izvoare dulci prin degetele lunii
Prefiră iar lipani cu iz de cîmbru;
În poarta casei noastre bat gorunii,
Aud mugind în vînt un pui de zimbru.
Bolborosesc toți prunii ca sub teascuri,
De visuri prigonit nechează murgul;
Mereu frîngi gînduri și mărunte vreașuri,
În spuză vetrei pilpiie amurgul.
Mai bine lasă-l să se stingă-n pace;
De borangicul lacrimilor tale
Azi nu mai pot să spînzur, orice-aș face,
Ca pe coșmare peștii albi din vale.
Azi păstrăvii sîrînd mi-nînd o punte
De cureubeu spre-o altă primăvară,
Căci fără tine muntele-i mai munte
Și fluturii pe ochi încep să-mi moară!

ION CRAIOVA

Obiectele

Cîte-un amurg deschide în mine tăcut
un oficiu de obiecte pierdute —
umbrele amintîndu-și intemperii
stau alături de-abisul din alăute.

Pare al meu bastonul de orb,
deși așteaptă o altă mină,
obiecte-semne fără de număr
evocînd un stăpin, o stăpină.

Poate cu însumi le-oi fi pierdut,
în timpul care abreviază și-ascute —
umbrele amintîndu-și intemperii,
alături de-abisul din alăute.

PAUL GON

Eroii din lumea cărții

(Urmare din pag. 9)

conștiințele au început să intre în rezonanță, faci constatarea tonică întru totul că problemele majore ale culturii fac parte din miezul cel mai intim al fiecărei individualități umane, că în fiecare om, indiferent în ce sector productiv ar lucra și pe ce treaptă în ierarhia socială s-ar situa, există o zonă de mare profunzime în care conștiința sa își pune întrebări și caută răspunsuri la problemele fundamentale ale contemporaneității, ale rostului și viitorului său în marea istorie și că în această zonă adîncă a fiecărei conștiințe muncitoare cultura este o pistă sigură de acces la comunicarea cu întregul valoric al patriei și umanității.

Orice creator adevărat s-ar simți flatat să constate într-o discuție cu oameni ca Mihai Săndoiu, Petre Mihalache, Valentin Tomescu sau Constantin Dicu, că destinul și opera sa nu sint indiferente celor ce muncesc opt ore pe zi într-o întreprindere al cărei profil face parte deja din însuși profilul secolului XX, că oamenii aceștia așteaptă de la creatorul contemporan ca de la un delegat al lor în absolut răspunsuri esențiale asupra destinului uman în acest sfîrșit de secol și demileniu, că dialogul între ei și artist este oricînd posibil de la egal la egal, fără nici un fel de complexe, ca între parteneri preocupăți deopotrivă de calitatea unicatului universal care este clipa comună de viață și istorie întru care sintem colaboratori și răspunzători în egală măsură.

Mai mult decît atît, părerile specialiștilor electroniști cu care am stat de vorbă sint exprimate într-o frază sigură de sine, cu o percutanță a ideilor care îi arată întru totul familiarizați cu problematica culturii contemporane, beneficiînd în plus de acel bun simț și putere de discernămint specifice omului care muncește într-un domeniu concret și ale cărui

opțiuni sint dublate de o profunzime cucerită pas cu pas la instituția care se numește atît de exact „școala vieții”.

„Citesc mult și amestecat — mărturisește Petre Mihalache (secția cercetări-proiectări S.C.P.T.A.) — roman istoric și politist, reportaje, note de călătorii, în general proză, mai puțin poezie. Preda, Buzura, Haralamb Zîncă, D.R. Popescu — mă duc mai tirziu seara și dorm mai puțin; citesc pentru că literatura, spre deosebire de manuale, e un mijloc viu și atrăgător de îmbogățire a cunoștințelor prin experiența de viață și artă a scriitorului care devine, prin lectură, a celui ce citește. Un scriitor poate să facă foarte mult pentru oamennii de toate categoriile sociale în sensul optimizării ființei lor pentru întîlnirea cu prezentul și mai ales cu viitorul. Cu condiția ca eroii scrierilor sale să fie „rupți din viață”. Socotesc că mobilizarea conștiinței, a forțelor latente din fiecare individ se poate face prin atingerea acelor corzi sensibile ale omului care pot intra imediat în rezonanță, declanșînd capacitatea uimitoare pe care o au sentimentele de a-l face dipăuntru sau mai bun și mai atent, astfel încît, citind o carte să simtă nevoia să fie în apropierea eroului, egalul său fizic și moral.

Știm foarte bine că și printre oameni sint unii cu calități ieșite din comun dar pe mine mă interesează și ceilalți, majoritatea, media ponderată a naturii umane, cei situați între excepții și submijlocii. Cred că eroii noștri reprezentativi trebuie să fie cei mai puternici, cei mai frumoși, cei mai buni, dar să nu se îndepărteze de oamenii reali care au în egală măsură și calități și defecte, ambele perfectibile. Cine muncește și e viu are și lipsuri și calități. Eroii literaturii noastre trebuie să fie mai aproape de media majoritară de care am vorbit.”

— V-ar interesa un roman a cărui acțiune să se petreacă în

mediul în care lucrați dvs. și ale cărui personaje să fie chiar electroniști?

„Deși pentru mine un asemenea roman n-ar fi o noutate, poate că ar interesa mai mult cititorii din alt mediu, nu neaparat pe cei din electronică. Scriitorul nu poate fi un specialist într-un mediu profesional dar trebuie să-l cunoască și să descopere aici ca specialist în oameni, sufletul uman. Imi amintesc că am citit un volum a cărui eroină lucra în electronică, nu-mi vine acum numele ei dar am acasă un caiet în care imi notez unele citate și m-am gîndit că electronica ar putea interesa multă lume cu condiția ca scriitorul să sondeze și în acest domeniu de virf probleme de viață autentică, situații limită în care se văd calitățile și resursele de vitalitate ale omului pentru că acesta este domeniul specific al scriitorului.”

— Care credeți că e rolul scriitorului contemporan, ce așteptați dvs. de la un autor și personajele sale?

Valentin Tomescu: „Dacă aș scrie o carte m-aș întreba în primul rînd pentru cine o scriu, cine sint cititorii mei, de la ce nivel pot fi înțeleși, care e situația mea în mediul celor care mă urmăresc. Dacă mă găsesc în afara lor, mesajul meu n-are ecou, nu trece rampa. Dar dacă și-a găsit adresa, înseamnă că-a ajuns unde trebuia.”

Petre Mihalache: „Opera unui scriitor e cu bătaie lungă. Ea se adresează și generațiilor viitoare în cazul în care opera dăinuie ca valoare literară, estetică. Sint cărți care-ți însoțesc întreaga viață, o citești de patru, cinci ori de-a lungul destinului tău. Scriitorul contemporan își are locul său precis în epocă, el trebuie să fie cel care deschide orizonturile umane, să-i facă pe cititorii săi să înțeleagă că sint vii, locuitori ai acestui prezent numai al nostru și că deci nu trebuie să stagnoză într-o formulă de viață, într-o cochilie, ci trebuie să tindă să fie mai buni, să se autodepășească în tot ce fac, să contribuie astfel prin viața și activitatea lor la mersul înainte al țării.”

— Problema unui scriitor e însă, pe lingă continua mode-

lare umană în vederea apropiării de un perpetuu ideal al omului nou, și înscrierea eforturilor lui într-o istoricitate literară în măsura în care fiecare om tinde în mod firesc să lase cu destinul său o urmă cit mai durabilă în istorie. Dorința de accesibilitate a operei se intersectează astfel cu specializarea tot mai acută a scriitorului în vederea intrării în competiția istorică a formelor estetice.

P.M.: „Specializarea continuă a scriitorului ține și de un anume bun simț. Intrarea în istorie e o problemă personală a sa, orgoliul său. Dar cred că e preferabil să cîștigi și să te apropii de o masă cit mai mare de oameni vii decît să cucești o filă într-un manual de estetică, să rămii astfel într-o istorie a unui număr mic de specialiști, să te cunoască doar criticii avizați și paleoistoriografi. Pe de altă parte, un lucru trebuie întotdeauna făcut cum trebuie, indiferent dacă intri sau nu în istorie, nu doar ca să te afli în treabă, asta mai ales dacă lucrul acela se numește literatură. Îți pui tot talentul, puterea de muncă, imaginația, știința ca să crezi o operă artistică valabilă, trainică.”

V.T.: „Orice lucru, nu numai o carte trebuie să-l gîndești, nu-l poți face oricum. O piesă de-a noastră, de exemplu, trebuie să fie competitivă pe plan mondial, fiabilă. Pe de altă parte, nu toți scriitorii trebuie să rămînă în istorie, unde scrie asta? Nu intră cine vrea acolo, istoria însăși își selectează valorile de care are nevoie. Asta nu-l împiedică cu nimic pe cel ce scrie să facă un lucru temeinic, durabil, bun, competitiv, neîntînd să se întrebze mereu: cine-mi cumpără cartea, cine mi-o citește, am reușit să-l sensibilizez pe cititor, mai întrebă cineva de mine în librării?”

P.M.: „Am un băiat de 24 de ani și am dus multă muncă de lămurire cu el pe teme culturale. Cred că generația tină-ră, mai ales ea, trebuie să citească mult, să meargă la concerte, la teatru, să-și creeze un fond, o temelie spirituală solidă ca să nu-i sufle vîntul. Tinerii de azi sint prinși de tot

felul de lucruri inutile, de suprafață. Cînd pun mîna pe o carte zici că e sîrbătoare.”

V.T.: „Ca să te înscrii în istorie, să rămii ca o punte între generații trebuie să faci obligatoriul unul din aceste trei lucruri: o invenție care să-ți poarte numele, o carte de valoare națională și universală sau un copil care să-ți ducă neamul mai departe. Și scriitorul, dacă se apucă de o lucrare și simte că are chemare pentru ea trebuie să facă un lucru bun atît abordînd un subiect cu adevărat la omul din preajma sa cit și prin estetica prezentei acestui subiect, astfel încît, să rămînă și să fie înțeleși atît de noi cit și de generațiile următoare. Să aibă și viziunea clară a prezentului, dar și previziunea viitorului, să vadă și dincolo de timpul său ca prin opera lui să vedem și noi dincolo de culmea destinului nostru.”

P.M.: „Un scriitor poate fi asemănat, fără să se supere nimeni, cu un strungar. Cîți strungari știu meserie adevărată? O piesă făcută de un meșter adevărat... o recunoști imediat, se cunoaște mina, cum se spune. Se cunoaște talentul, știința, dragostea de muncă, indiferent că e vorba de strungar sau scriitor. Fiecare ar vrea să trăiască mai bine. În conștiința lui și-a făcut fiecare o imagine despre lumea ideală în care ar vrea să trăiască și pe care o caută în cărțile scriitorilor. La unii o găsesc, la unii nu. Dacă mai mulți găsesc audiență la aceiași scriitor, dacă un scriitor găsește audiență la un număr cit mai mare de oameni din generația de azi și din cele următoare scriitorul acesta va rămîne cu siguranță în posteritate. Oricîtă foame de eternitate ar avea, acest scriitor de care avem nevoie noi nu trebuie să trădeze omul real al zilelor noastre de dragul unei mențiuni restrînse într-o posibilă istorie viitoare.”

Autorul poeziei, **Nemuritor partid**, publicată în pagina 1, este **ION POPA ARGHEȘEANU**

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ Ca un săritor la înălțime, față-ne și pe noi la a treia încercare de a-l ajuta în rezolvarea problemei pe **Sergiu Dan Stroescu**, proprietarul imobilului din strada Alexandru Luculescu nr. 37, sect. 5, București.

Prima noastră intervenție a avut loc în Nr. 10 din 7 martie 1986: „Cu prilejul demolărilor efectuate în zonă, pe 20 iulie 1985, un excavator cu șenile, purtând numărul 1201, a dărâmat o bună parte din gardul de beton armat și pereții anexe imobilului (care nu este demolabil), cărămizile rezultate fiind valorificate pe loc unor amatori ocazionali... Ca urmare a săpăturilor începute în 10 ianuarie 1986, în vederea construirii unui bloc alăturat, care au reținut din precipitații mari cantități de apă, subsolul imobilului a fost inundat. Pentru rezolvarea situației, reprezentantul ACM 5 a ales ca soluție spargerea geamurilor subsolului și deversarea apei. Cu această ocazie a mai demolat o parte din gard”.

După aproximativ un an, sesizarea tovarășului Stroescu ne-a prilejuit nota intitulată: „Iacă, trece anul”, din care reprodusem pe scurt: „În urma lucrărilor de construcții din preajmă, prin montarea unei macarale, gardul imobilului a fost distrus. Conform planului de sistematizare trebuia să rămână intact. Inginerul constructor de meserie, tovarășul Stroescu a înțeles situația și a fost de acord să i se refacă gardul după demontarea macaralei. În 26 aprilie (1986) s-a întocmit și o minută în acest sens între delegatul Centralei Antrepriză Generală Construcții Montaj București, **Antrepriza Construcții Montaj 5** și păgubas. Constructorii au promis că în 30 zile de la demontarea macaralei folosite la executarea blocului 78 să refacă gardul de prefabricate care împrejmuia proprietatea tovarășului Stroescu. O scrisoare în acest sens, semnată de directorul general ing. P. Petrosanu, a fost trimisă și redacției. În urmă cu o jumătate de an, deci în toamna lui 1986, macaraua a fost demontată, dar nici până astăzi (aprilie 1987) gardul n-a fost refăcut. Tovarășul Stroescu ne întreabă: Minuțele, scrisorile, parafate și stampilate, au rămas niște simple hîrtii fără acoperire. Promisiunile, înțelegerea, apelul la înțelegere s-au dovedit cel puțin până astăzi o joacă de copii. Nu cumva ele au fost făcute știindu-se dinainte că nu vor fi onorate?”

În luna iulie, anul acesta, tovarășul Stroescu ni se adresează din nou: „La ora actuală, în locul gardului promis a fost făcută o împrejmuire provizorie cu panouri din tablă de către un neavizat, care a luat o bună parte din curtea imobilului”.

Doi ani de promisiuni, de atitudine neserioasă din partea unei întreprinderi, care în ciuda unor rezultate notabile, pe care nu le putem nicicum la îndoială, își permite să nu-și onoreze angajamentele față de un cetățean, care n-are nici un motiv să plătească din buzunar neglijențele altora. Se construiește după un proiect, după un plan de sistematizare, gândite și aprobate de institute de protecție și foruri de avizare și nimeni n-are voie să le interpreteze după cum îi vine la îndemână. Așteptăm din partea Centralei Antrepriză Generală Construcții Montaj București un răspuns și nu unul formal, ci unul constructiv în sensul exact al cuvintului.

■ **Comitetul județean Prahova al P.C.R.**: „Măsura luată de directorul liceului industrial nr. 1 din orașul Cîmpina, tov. Tache Ștefan, de desfacere a contractului de muncă al pedagogului Vieru Cristian este nelegală și abuzivă, menită să faciliteze încadrarea fiicei sale, Tache Oana. Față de cele constatate, s-au luat următoarele măsuri: 1. Reîncadrarea din Dispoziția Ministerului Petrolului a tov. Vieru Cristian în funcția de pedagog cu aceeași retribuție la Liceul industrial nr. 1 Cîmpina, începând cu data de 25 aprilie 1988. Cu aceeași dată, la cererea sa, tov. Vieru Cristian a fost transferat la Întreprinderea de reparații utilaj electric, radio-comunicații și automatizări Cîmpina, pe post de desenator. Dreptu-

rile bănești pentru perioada 1 octombrie 1987—25 aprilie 1988 le poate obține numai pe cale juridică.

2. Eliberarea din funcția de director al Liceului nr. 1 Cîmpina a tov. Tache Ștefan și trecerea sa la catedra rezervată în cadrul liceului, începând cu data de 1 mai 1988.

Abuzurile, chiar în numele dragostei și grijii pentru copii, sfîrșesc astfel.

■ **Constantin S. din Craiova** ne ridică o problemă mai puțin obișnuită. În tinerețe a făcut o greșală, separe, ireparabilă. A lăsat să i se aplice tatuaje pe miini. Acum regretă ușurinta cu care a făcut-o. A auzit că prin ajutorul laserului acestea ar putea fi îndepărtate și se interesează dacă există în țară o metodă eficientă de înlăturare a acestora. „Vă rog mult de tot să mă ajutați în această problemă, deoarece, vă rog să mă credeți, mă consum foarte mult din cauza acestor nenorocite de tatuaje, care mă chinuiesc de mulți ani”. Să sperăm că o metodă de înlăturare a tatuajelor există sau poate că se va descoperi cit de curînd una. Pînă atunci, înainte de a comite un gest ireversibil e bine să ne gîndim de două ori. Bineînțeles și ce ne tatuăm pe miini, piept sau spate contează. Una e să fii de acord să ți se scrie pe piept formula lui Einstein, $E=mc^2$, și alta Geta—1970, alături de o inimă străpunsă.

■ **Constantin Micu din Hunedoara**, amator de drumeții și alpinism, sesiza faptul că în magazinele din oraș nu se găsește echipamentul sportiv de care are nevoie pentru satisfacerea lăudabilei sale pasiuni. Ministerul Comerțului Interior, căruia i-am înaintat scrisoarea spre competență rezolvare, a luat, așa cum era de așteptat, măsurile necesare pentru asigurarea fondului de marfă. Ceea ce ne-a atras atenția însă este o idee pe care am dori-o aplicată cit mai des. Iată recomandarea pe care M.C.I. o face Direcției comerciale județene Hunedoara: „Vă recomandăm să luați legătura cu petiționarul, pe care îl apreciem — din scrisoare — ca un cunoscător în materie, să-l consultați în problema comerțului cu articole de turism-alpinism, dîndu-i totodată și posibilitatea procurării celor necesare”. O modalitate de a face comerț din care toată lumea are numai de cîștigat.

■ Pentru rezolvarea scrisorii unui colectiv de muncitori din cadrul Întreprinderii Electroenergetice Turda, Unitatea II, Secția Solaire, care sesizau unele condiții improprii în care își desfășoară activitatea, s-a format un colectiv din reprezentanți ai Consiliului Central al U.G.S.R., Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Uniunea Sindicatelor Sanitare, Consiliul județean al sindicatelor Cluj, Comitetul municipal de partid Turda, Consiliul municipal al sindicatelor Turda, Inspectoratul teritorial de stat pentru protecția muncii Cluj, Institutul de igienă Cluj, conducerea întreprinderii. Este elocventă promptitudinea cu care au fost rezolvate problemele ridicate de oamenii muncii, planul de măsuri minuios alcătuit pentru înlăturarea neajunsurilor, grija pentru asigurarea unor condiții cit mai bune de muncă, numărul mare al instituțiilor și organizațiilor care veghează la buna desfășurare a muncii. În două zile, problemele au fost rezolvate. Și totuși nu ne putem opri să ne gîndim că dacă la nivele mai modeste fiecare și-ar fi făcut datoria, problemele s-ar fi rezolvat din timp sau chiar nu ar fi apărut.

■ Sub ochii noștri se construiește o Capitală reprezentativă pentru țara noastră. Se elaborează schițe de sistematizare, se schimbă înfățișarea orașului, se fac eforturi materiale, se investește muncă și pricepere. Cu atît mai mult uimesc „licențele” pe care și le permit neavizații și care nu fac altceva decît să strice estetica orașului, să-l polueze, să atenteze la civilizația urbană pe care o construim cu greu. Iată semnalul pe care-l trage Asociația de locatari a blocului 53 din strada Glinka

nr. 7, sectorul 2, București: „Magazinele Aprozar, Carne, Mezeluri și Alimentara care funcționează la parterul blocului au construit ilegal în spațiile blocului magazine din lemn, plastic, corniere și alte materiale pe toată lungimea blocului, în spațiul de protecție dintre bloc și grădinița de copii nr. 12. Magazinele, folosite pentru depozitarea de marfă și ambalaje, au devenit crescătorii de animale domestice și sălbatice. Ani de-a rîndul, au fost sesizate organele de conducere ale magazinelor și comerciale de stat, dar nu s-a luat nici o măsură. Ghelele de gunoi ale locatarilor au fost desființate, rămînînd una singură, la care aduc gunoiul Aprozarul și Alimentara. Spațiul de depozitare a gunoierului este insuficient. La scara E a blocului, a fost ocupată prin abuz camera pentru biciclete a locatarilor, unde au fost montate motoare frigorifice care fac un zgomot de nesuportat. Marfa în surplus, varză, ceapă, etc., se degradează și stă zile întregi sub ferestrele locatarilor. De remarcat că la subsolul blocului este un spațiu pentru depozitat marfă care este nefolosit”.

La circa 200 de metri de blocul cu pricina s-a construit de curînd moderna Piață Floreasca, dotată cu toate magazinele necesare, cu o aprovizionare ritmică și civilizată. Atunci, de ce mai e nevoie, se întreabă locatarii blocului, de aceste spații atît de rău folosite. Oare n-ar fi mai bine ca ele să fie reamenajate și transformate, în unități pentru servirea populației sau magazine nealimentare?

■ **Direcția Generală Comercială a municipiului București**: „La verificările efectuate la Unitatea alimentară nr. 39 din Calea Călărășilor nr. 53, sectorul 3, din documentele de intrare, se confirmă faptul că în data de 24 mai a fost primită cantitatea de 225 buc. pachete unt care a fost pusă imediat în vânzare. Șefa de unitate recunoaște că a reținut o anumită cantitate de unt pentru colectivi unității, încălcînd astfel regulile generale de comerț. Cu ocazia controlului, constatîndu-se și alte abateri, șefa de unitate Pintilie Gabriela, vînzătoare Dumitruș Mariana și lucrătorul comercial Manda Marcela au fost sancționate cu amendă contravențională”.

■ **Subsemnatul Murdeală Dumitru**, domiciliat în Tg. Jiu, B-dul 1 Mai, Bl. 39, ap. 13: „În ziua de 1.03 am cumpărat de la Magazinul de piese auto din Tg. Jiu o anvelopă 155X13, seria 050081794, fabricată de Fabrica de anvelope Caracal, cu bonul 37587. După un rulaj de numai 7 km s-a despicat pe coamă. De la magazin am fost îndrumat la I.C.S.M.I. Tg. Jiu. Aici s-a încheiat un proces verbal de constatare tehnică și am fost îndrumat să expediez anvelopa la fabrică. În ziua de 10 martie am expediat anvelopa prin poștă la fabrică cu coletul 190. Numărul confirmării de primire este 82-30-18-170 din data de 17.03.1988. M-am mai adresat conducerei fabricii — de două ori, în speranța că voi primi un răspuns, dar totul a fost în zadar”.

Oare singurul mod în care cetățeanul nostru își poate recupera paguba și timpul pierdut este să joace seria anvelopei la Loto și să cîștige lotul cel mare?

■ **Eugen Proca din Galați**, str. Partizanilor 44, a cumpărat în decembrie 1986 un ceas marca Olex. Ceasul este foarte precis, ni se subliniază, însă din luna mai 1987 n-a mai putut fi purtat deoarece geamul s-a spart. La toate ceasornicăriile la care a fost, inclusiv reprezentanța Electronica, i-au spus că uzina producătoare (Mecanica Fină București) a retras toate piesele de schimb. După mai multe intervenții, una din ele

fiind la revista „Flacăra”, primim un răspuns: „Pentru rezolvarea operativă a celor sesizate de Eugen Proca, I.M.F. a expediat geamul de cadran la Cooperativa „Avintul” din Galați”.

■ **Ministerul Sănătății**: „Tovarășul Belu Librescu din București a fost supus unui consult medical, în urma căruia s-a stabilit trimiterea sa la tratament în spitalul de boli cardiovasculare Covasna”; „Paul Sosu din Bacău, la dorința acestuia, a primit bilet de internare în Clinica neurologie București”; „Mariei Snaidere din București i s-au repartizat medicamentele de care are nevoie prin Oficiul farmaceutic nr. 1 București”.

■ Nu mai puțin de 8 ștamplile ale Asociațiilor de locatari din str. Tulcea din Cluj-Napoca sînt aplicate pe scrisoarea trimisă redacției privind unele aspecte ale furnizării apei calde și a căldurii care n-au fost remediate din anul 1984. Iată, spre exemplificare, ca să nu mai vorbim și de altele, programele de furnizare a apei calde pentru săptămîna 6—12 iunie și felul cum au fost respectate. Pe data de 6 iunie este afișat un program. Un nou program este afișat pe data de 7 iunie, care îl anulează pe cel din ziua precedentă. Pe data de 8 iunie apare un afiș care le contramandază pe cele precedente: „Azi nu va fi apă caldă din cauza unor lucrări”. Apa caldă s-a furnizat totuși după a patra variantă, dar neafișată, în după-amiaza zilei de 9 iunie. Fotografiiile programelor de afișare se găsesc la redacție. Din lipsă de spațiu și din jenă pentru ortografia lor, nu le-am publicat. Ce vor cele 8 (opt) asociații de locatari? Seriozitate și livrarea apei calde pentru banii care sînt incasați pentru acestea.

■ **Dicu Angela** are 68 de ani și locuiește de 3 ani în Alea Tomesti nr. 3, Bl. 1, sectorul 4 București. Întelegem din scrisoare că în discuție sînt 8 blocuri care înconjoară o porțiune de teren mare. Acest teren a fost lăsat în paragină de către ACM 1. Aici se află, după descrierea petiționarei noastre, mînti de pămînt amestecat cu diferite materiale de construcție, barăci părăsite, schele, cărămizi de BCA, canale descoperite, pericol pentru copii și pentru cei ce vin seara de la serviciu. Iluminatul public nu funcționează. Legătura cu șoseaua Bercei este doar pe jumătate făcută. Mormane de geamuri sînt lăsate la voia celor care au nevoie de ele. Sesizările făcute la ACM 1 și, Consiliul Popular au primit un răspuns laconic: Nu sînt oameni și utilaje. „Desigur, vorbește această inimoasă femeie în vîrstă în numele tuturor locatarilor, sintem hotărîți să punem umărul la treabă, dar să avem utilajele necesare pentru a preface aceste terenuri pline cu gunoie în adevărate oaze de verdeață pentru cei ce locuiesc în acest microraiou și pentru crearea de locuri de joacă pentru sutele de copii din zonă”. Cu sprijinul consiliului popular, credem că apelul Angelei Dicu poate avea urmări importante pentru estetica acestui spațiu.

■ Sîntem în măsură să dăm cîteva vesti bune celor care ni s-au adresat pentru a fi ajutați în găsirea unui loc de muncă. **Ilămie Liliana** a fost încadrată ca sezonieră la ICSAPH Botoșani; **Frunză-Verde Aura** din Buzău a primit repartitie la Inspectoratul silvic, în cadrul sectorului de industrie mică; **Felicia Baci** din Ofelul Roșu va lucra ca agent asigurări ADAS; **Lui Florin Banu** din Mizil i s-a oferit loc de muncă la Întreprinderea 1 Mai din Ploiești, ca muncitor necalificat; **Elena Teodorescu** din București, nemaidorînd să lucreze în me-

seria pentru care a fost calificată, vopsitor textil, a fost repartizată pe post de îngrijitoare la Liceul Economic Nr. 2 București; **Elena Ioniță-Birsan** din Galați a fost îndrumată spre Cooperativa „Metalul” pentru a se califica în meseria de presator metale; **Ilie Cutieru** din Hălchiu—Brașov este electrician la TAGCM Brașov.

Pagină realizată de OPREA GEORGESCU ■

Poșta redacției

Juca Gheorghe — Topleț: Nu putem să cumpărăm pentru stimatele noastre cititori nici cărți, nici altceva. Vă sfătuim să consultați în presa literară rubricile „Semnal” și să comandați cărțile care vă interesează. „Librăriei cartea prin poștă”. ■ **Cralea Traian** — Tulcea: Adresați-vă Spitalului din localitatea Jebel, jud. Timiș, cod 1922. ■ **Gorgan Vasile** — Zalău: Da. ■ **Todireanu Aurel** — Roman: Dr. Ștefan Boieras, Spitalul central C.F.R., București, sector 1, str. Vitting nr. 37, cod 79842. ■ **Silvestru Lilitana** — București: Alocația de stat pentru copii vi se poate acorda numai dacă vă încadrați în muncă (Decret 410/1985). ■ **Stan Emilia** — Bușteni: Consiliul popular poate decide. Despăgubire — nu. ■ **Kiss Ana, Vase Rozalia** — com. Cristur (Hunedoara): Da. ■ **Penu Petre** — Călărași: Nu. ■ **Isailă Elena** — satul Lupu, com. Cergău (Alba): Nu. ■ **Filote Petru** — com. Dumbrăveni (Suceava): La împlinirea vîrstei adresați-vă D.P.M.O.S. a județului. ■ **Popescu Constanța** — București, Dunăreanu Costică — Galați: Consultați un notar de stat. ■ **Munteanu Alin Mădălin** — Craiova: Răspundem acestui nume, deși este limpede că scrisoarea nu e scrisă de un copil de 8 ani. Deci pentru părinții lui Alin Mădălin: Dacă continuați să credeți că pe capul copilului dv. s-au abătut toate relele, așa, din senin, adresați-vă cu o contestație Inspectoratului școlar. Tot ceea ce drepă este cea mai bună. ■ **Iordache Alexandru** — com. Blăjeni (Buzău): La reîncadrarea în muncă, cereți să vi se transfere fondul la noua unitate. ■ **Georgescu Nicolae** — Timișoara: Medicii de care vă interesați nu se ocupă de arsuri. ■ **Costea Maria** — Hunedoara: În scrisoarea dv. nu v-ați indicat adresa. Reveniți. ■ **Giogu Teodosia** — București: Dacă aveți în îngrijire 3 sau mai mulți copii în vîrstă de pînă la 18 ani. ■ **Iordache Vergina** — com. Bănești (Prahova): 1) Adresați-vă Consiliului popular, nu colegelor. 2) La cerere, la 54 ani. ■ **Chisor Mihai** — com. Tașca (Neamț): Stabilirea programului de funcționare a centralelor telefonice se face în funcție de numărul de abonați, permanentizarea serviciului fiind asigurată la centralele cu mai mult de 76. La Tașca sînt doar 60. În situații de urgență, între orele 22—6, se pot efectua convorbiri de la instituțiile din comună. ■ **Bădescu S. Ioan** — Arad: Dacă sinteți cu adevărat interesat să vă încadrați în muncă (nu lucrați din 1981!), nu vă mai lăsați căutat și rugat, prezentați-vă la Oficiul forțelor de muncă și luați-vă repartitia. ■ **Coșereanu Aura** — Corabia: Oficiul farmaceutic Pitești va rezolva și cererea dv., cînd va primi produsul. ■ **Manoșu Aglaia** — București: Înțelegem că vă e greu, dar mai aveți puțină răbdare. Vă dorim sănătate și numai bine. ■ **Buculei Mercedes Petronela** — Vaslui: Consiliul oamenilor muncii a hotărît să vi se atribuie un apartament din cota Întreprinderii mecanice pe anul în curs.

REGHINA VARVICI ■

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Bineînțeles că tuberculoza nu mai este ucigașul numărul unu ca acum cîteva zeci de ani. Sentița ei nu mai sună implacabil ca o condamnare la moarte, alte boale luîndu-i locul în fruntea tristului clasament al mortalității. Și asta fiindcă medicina a pus-o serios la respect și i-a dezamorsat multe din „gloanțele” microbiene cu care seceera pe glob milioane de vieți. Cu toate acestea, atîta vreme cît mai figurează ca un capitol de luat în seamă în patologia umană și nu este eradicată, „războiul împotriva ei trebuie purtat pînă la victoria finală”, cum spunea profesorul doctor docent Constantin Anastasatu, unul din veteranii care luptă de peste 45 de ani împotriva sinistrilor inițiali T.B.C.

„Deși tuberculoza a scăzut foarte mult în țările dezvoltate, și mai puțin în cele în curs de dezvoltare, se constată în ultima vreme că boala stagnează sau tinde să crească în cele mai multe zone ale lumii, și asta ca urmare a crizei mondiale, a distribuției inegale a resurselor pe planetă, a aglomerărilor demografice și a altor cauze socio-epidemiologice. Ea continuă să rămînă o problemă prioritară de sănătate a populației. În țara noastră, în ultimii 20—25 de ani, datorită amplerilor măsuri de profilaxie și tratament s-a produs o reducere substanțială, de peste 10 ori, a incidenței acestei maladii, înregistrîndu-se mici oscilații în jurul plafonului scăzut la care s-a ajuns. Oricum, cercetările trebuie continuate pentru a o învingea definitiv.”

La Institutul de Fiziologie această ultimă afirmație a căpătat o evidentă acoperire în fapte. Un grup de specialiști în frunte cu profesorul Constantin Anastasatu au pus la punct o formulă originală de chimioterapie antituberculoasă mai eficientă și cu rezultate economice importante.

„Există la ora actuală numeroase regimuri terapeutice, cele mai indicate fiind bazate pe aplicarea asociată a unor medicamente foarte eficiente cum sînt, în primul rînd, Isoniazida, Rifampicina (echivalentă la noi cu produsul românesc Sinerdol), Pirazinamida și, în al doilea rînd, Streptomina, Etambutol etc., explică profesorul. Administrarea lor se face zilnic la început, iar apoi intermitent, de 2 ori pe săptămînă pînă la încheierea tratamentului care durează de regulă 6—9 luni. La

noi în țară, în urma unor experimente întreprinse de-a lungul mai multor ani, am reușit să stabilim regimuri intensive de scurtă durată (6 luni) bazate în primele 3 luni pe Isoniazidă, Pirazinamidă, Streptomina și în următoarele 3 luni pe Isoniazidă și Sinerdol. Este important faptul că aplicarea medicației se face intermitent de la început obținîndu-se aceleași rezultate ca și în cazul celorlalte metodologii care prevăd să se administreze zilnic medicamentele timp de 2—3 luni. Tratamentul intermitent este mai bine acceptat de bolnavi și implică un consum mai redus de produse medicamentose.”

Formula Anastasatu

În urma observației că tuberculostaticile au o acțiune post-eft de 3—4 zile, medicii români au reușit să micșoreze poluarea medicamentosă la care este supus organismul în aceste tratamente de lungă durată. Una este să ți se administreze zilnic cîteva medicamente tari timp de 3 luni, și alta să obții aceeași vindecare luîndu-le doar de 2 ori pe săptămînă. Efectele benefice asupra organismului suferîndului sînt evidente, ca să nu mai amintim că tratamentul este cu 40% mai ieftin. Cu ajutorul acestei terapii se obțin vindecări durabile în peste 98% din cazuri după 6 luni (în unele forme de boală cu prelungire pînă la 9 luni). O inedită „tehnologie” medicală mai economică și mai puțin nocivă ce reduce cu circa 90 de zile tratamentul și perioada de incapacitate de muncă! Cu aceste avantaje evidente e firesc ca terapia originală românească să aibă rezonanță în lume. Expusă la numeroase congrese internaționale, la Moscova, Tokio, Buenos Aires etc., de către profesorul Anastasatu, de altfel o autoritate mondială în

domeniu, ea a stîrnit un deosebit interes. Profesorul englez Wallace Fox, unul din liderii școlii de chimioterapie în T.B.C. de pe glob, a inclus-o în lucrările sale. Pe masa directorului Institutului de Fiziologie, Constantin Anastasatu, se află o scrisoare a unui renumit medic din India care exprimă numai cuvinte de laudă la adresa experienței specialiștilor noștri și dorește ca ea să fie aplicată și de țara sa cu populația ei de sute de milioane. Reputația științifică largă a metodei se bazează pe respirația sănătoasă a multor plămîni vindecați mai repede și cu mai puține medicaamente. S-au făcut mii de studii

bacteriologice, s-au aplicat tratamente de la loturi de sute de bolnavi pînă la scara rețelilor sanitare județene. Și asta cu o deosebită competență și scrupulozitate științifică fiindcă miza era sănătatea unor oameni.

Deși tăișul bolii a fost mult tocit de progresul medicinei, tuberculoza continuă să fie vicleană și să se travestească în alte simptome erodînd perfid organismul omului. „Multe cazuri se descoperă relativ tîrziu din cauză că la începutul ei, luni, de zile, boala nu dă o simptomatologie care să alarmeze bolnavul și să-l aducă la medic. Ea evoluează insidios, cu semne mici ca tuse, expectorație redusă, astenie, pe care suferîndul le pune pe seama fumutului sau nu le dă atenție. Cînd ajunge la cabinetul medical, leziunile pulmonare sînt deja avansate. Este indicat ca așa-zîșii simptomatici, adică persoanele care tușesc și expectorează de mai multe săptămîni să fie trimiși sau să meargă din proprie inițiativă la medic pentru un control preventiv radiologic sau, dacă este cazul, bacteriologic. Din fericire astăzi există posibi-

lități de tratament eficiente pentru toate cazurile, cu rezultate desigur mai bune și mai rapide la începutul maladiei decît în stadiile avansate.”

La fel de periculos ca bacilul Koch este însă și acel „virus” numit ușurința cu care privesc unii afecțiunea lor. O serie de bolnavi ajunși acasă după perioada de spitalizare, simțîndu-se bine și întremați, abandonează terapia înainte de vreme și se expun la eșecuri sau recidive. Pentru a asigura o reușită totală și în masă, specialiștii români au elaborat și o adevărată strategie de luptă împotriva tuberculozei, ținînd în mină permanent prin măsuri eficiente acest război declarat bolii. După lunile de spitalizare, în următoarele 3 luni, tratamentul ambulator se face strict supravegheat, în sensul că pacientul este obligat să se prezinte la dispensar pentru a-și lua priza de medicamente din mîna soarei sau asistentei medicale. O uriașă muncă atît științifică cît și de organizare a dus în final la un veritabil succes al medicinei românești în tratarea tuberculozei, realizare privită cu admirație în lume.

Îl întrebăm pe primul întîlnit în sala de așteptare a cabinetului profesorului, un bărbat în jur de 40 de ani, care este istoria bolii lui. „Dar eu nu mai sînt bolnav! Am venit doar la un control”. Culoarea și prospețimea obrazului îi întăresc spusele. Se cam jucase cu sănătatea și cu principiile de viață rațională și ridicase din umeri cu nepăsare la alarmele organismului. Aparatul Roentgen descoperise obiectiv și rece caverna. Se înfrigurase la gîndul lungii perioade de invaliditate care va urma, la statutul de ființă casabilă și înălțuită de o mulțime de restricții. Medicii i-au aplicat noua cură intensivă antituberculoasă. După 6 luni era din nou printre colegii de serviciu și viața curgea iar în albia normalului. Dacă ar fi fost tratat după vechile metode ar fi continuat încă cel puțin o sută de zile să aibă tuburile cu medicamente în buzunar. Or, el aproape a uitat de acest trist episod ca de un vis urît pe care-l alungi dimineața din ascunzișurile minții. Acum, parcă n-are vara atît aer curat cît inspiră el cu nesaț în plămîni iarăși sănătoși.

C. FLORIN ■

Rodul perseverenței

Apifitoterapia, știință de graniță, este o nouă ramură a medicinei naturiste ce-și propune, în principal, sinergizarea efectelor dobîndite de două mai vechi discipline medicale: fitoterapia și apiterapia. Ea s-a născut în România ca urmare a unor îndelungate observații și cercetări, promovate cu deosebire de o cunoscută colaboratoare a revistei noastre, cercetătoarea Tamara Păunescu.

Debutul l-a constituit — așa cum a ținut să ne informeze autoarea — investigarea remediilor propuse de medicina populară din țara noastră, în special a rețetelor întocmite pe bază de plante medicinale și produse apicole. Au fost, astfel, elaborate și testate zeci de formule noi, rezultate prin asocierea unor extracte vegetale cu extracte apicole. În final, au fost obținute o serie de preparate medicamentose cum sînt: Apifitol T forte sirop, Anemostian T spray și soluție pentru uz extern, Ivestinol ovule (intrate în producție la Întreprinderea de medicamente „Biofarm”), Fobigel T suspensie pentru uz intern și Fobigel T plăci pentru uz extern, Ciploiment T comprimate pentru uz intern, Protib-Bostat T tablete moi pentru uz intern, Protib-Bostat T plăci și spray pentru uz extern și Biăhen T soluție injectabilă, care au primit aviz de necesitate din partea Comisiei medicamentului. Acestor forme galenice farmaceutice destinate uzului uman li se adaugă o serie de produse apifitoterapeutice de uz veterinar, condiționate sub formă de pastă, unguent și soluție. Notăm de asemenea că rezultatul cercetărilor a făcut obiectul unor comunicări la simpozioane și sesiuni științifice din țară și străinătate. Din punct de vedere terapeutic s-a putut constata că noile preparate măresc capacitatea de apărare a organismului, dar au și o acțiune directă virucidă, microbiană, așa cum o atestă studiile clinice. Despre toate acestea cititorii noștri pot afla amănunte în lucrarea „Apifitoterapia”, apărută la Editura „Apimondia” sub semnătura cercetătoarei Tamara Păunescu și a colaboratorilor dr. Ion Maftei, dr. Traian Hossu și lect. univ. dr. Tatiana Mosteanu.

LIVIU TIMBUS ■

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Anatomist, muzician și scriitor

„Era un om de statură mijlocie, mlădios, cu figura mobilă și expresivă, cu privirea blîndă și prietenoasă. De o franchețe fermecătoare, talentat și stăruitor, entuziast și optimist, se dăruia fără rezerve înfăptuirii unei idei, cu un dinamism, o tenacitate și o putere de muncă, pe care nu i le-ai fi bănuit”. Acest portret sugestiv a fost schițat de istoricul medicinei C.I. Bercuș, sintetizînd astfel admirabil trăsăturile umane ale profesorului Victor Papilian, de la a cărui naștere s-au împlinit nu de mult o sută de ani (17 iunie 1888 — 15 august 1956).

Ceea ce te izbește de la început cînd îi cercetezi biografia, este extraordinara multitudine a preocupărilor sale, atît în domeniul științei, cît și al artelor, cărora li s-a consacrat cu egală pasiune. E drept, și Victor Babes, „părintele medicinei românești”, a scris în tinerețe poezii, a desenat cu talent și a colecționat mai apoi picturi celebre, a fost un sportiv pătimaș (a trecut și Dunărea înot), mai mult, după terminarea liceului s-a înscris la Conservator, spre a se face actor. Dar pînă la urmă, fără a abandona aceste interese „extraștiințifice”, dăruirea către știință, către creația medicală, a devenit coplesitoare; același lucru trebuie spus despre destul de mulți medici, biologi, matematicieni, geologi, geografi, istorici români, cu înclinații și chiar cu unele opere de valoare în domeniul muzicii, picturii, prozei, poeziei, teatrului, filosofiei, care se defineau astfel și ca oameni de mare cultură, dar precumpănitor ca oameni de știință. La Victor Papilian însă, din adolescență și pînă la sfîrșitul vieții, ponderea

științei și artei au fost în activitatea sa egale, savantul nu l-a eclipsat niciodată pe omul dedicat muzelor, după cum nici fenomenul invers nu s-a întîmplat; mai mult, a mărturisit adesea că năzuința spre frumos i-a fecundat căutarea adevărului științific.

Cînd la 17 ani era de două ori „absolvent” al Liceului „Sf. Sava” și al Conservatorului de muzică și artă dramatică din București, clasa de vioară (la cel de al doilea i-a avut colegi de neuitat pe Cuculin, Nonna Ottescu, Enacovici, Nottara, George Georgescu, Grigoraș Dinicu), luase hotărîrea fermă să-și facă o carieră din arta muzicală. „Muzica depășește spațiul și cuvîntul, ea e vehiculul extazului” — avea să noteze el mai tîrziu. Obținuse chiar să fie angajat în Orchestra Ministerului Instrucțiunii. Cu greu îl convinge tatăl său, generalul-medic Constantin Papilian, „om cu picioarele pe pămînt”, să se înscrie la Facultatea de Medicină din București, unde profesori celebri, ca Victor Babes și Gheorghe Marinescu, îi apreciază înzestrarea pentru știință; încă din 1910 este numit preparator la facultate, iar în 1916 devine doctor în medicină, cu teza *Citoarhitectonica lobului frontal*, o contribuție substanțială la cunoașterea structurii encefalului. În vremea studenției, a fost președinte al Societății studenților în medicină, dar, în același timp organizatorul unei „Societăți muzicale” studențești, care dădea concerte la fiecare sfîrșit de săptămînă.

Vin anii războiului și, între 1916—1918, Victor Papilian este medic de front, apoi conduce

un spital militar. Dar concomitent găsește timp pentru a se asocia cu camarazi talentați și a face muzică destinată ostașilor; totodată acumulează însemnări pentru viitoarea sa creație scriitoricească. Va debuta de altfel ca prozator în 1925 cu volumul de nuvele *Generalul Frangulea*, iar romanul său din anul următor *Ne leagă pămîntul*, apreciat de Mihail Dragomirescu, va fi premiat de Academia Română în 1927.

După ce scurt timp (1918—1919), e medic la spitalul „Mărcuța”, în anul 1919, cînd se organizează Facultatea de Medicină din Cluj, este numit profesor de anatomie umană (din 1923 titularizat), la propunerea lui Gheorghe Marinescu, catedră pe care o va onora exemplar pînă în 1947. Aci s-a desfășurat remarcabila sa activitate științifică și didactică. În limbajul său direct, fără ocîlisuri, și-a destăinuit antipatia pentru profesia de medic practician: „Ce mi-a fost mai urît, practica medicală! De ea am fugit. Mai bine-zis, am evadat și am îndrăgit eprubeta și animalul de experiență, numai ca să scap de triada practicianului: tînguiala, rețeta și onorariul”. Cit despre prelegerile sale, lată ce scriau într-un referat trei cunoscuți chirurghi: „Profesorul Papilian are o expunere didactică cum rar se aude. Talentul său literar și talentul său oratoric fac din lecțiunile sale de anatomie o adevărată desfătare științifică”.

La Cluj își aduce Victor Papilian importante sale contribuții științifice. În primul rînd, trebuie subliniat faptul că, în cadrul facultății, pune bazele școlii de anatomie topografică și descriptivă din Transilvania, care a imbinat orientarea funcțională cu cea practic-aplicativă. Tot la Cluj, intensifică și este ales președinte al primei societăți de antropologie din România (1933), editînd și cel dintîi periodic românesc destinat exclusiv acestei discipline: datorită cercetărilor întreprinse în această direcție, ca și a ce-

lor ale profesorului Francisc Rainer. România se situează în avangarda antropologiei europene. Dintre rezultatele obținute în cercetarea anatomică și medicală — cristalizate în peste 200 de lucrări — să amintim de pildă tratamentul nevralgiei suboccipitale prin infiltrația cu novocaină a nervului Arnold, studiile întreprinse asupra nervului vag, care au făcut posibile operațiile asupra acestui nerv (în tratamentul chirurgical al astmului), identificarea circulației sanguine a hipofizei, modificarea experimentală a grupelor sanguine, determinarea structurii funcționale a pelvisului, importante descoperiri embriologice etc. Întreprinde de asemenea măsurători antropologice, de pildă asupra tipurilor constituționale și asupra caracterelor cranilor la românii ardeleni (mai ales la moti), observînd, între altele, influența daco-getă.

Publică în primul rînd studii în revistele academice și medicale, dînd totodată la iveală o seamă de cărți didactice și de cercetare fundamentale, clasice, printre care *Tratat de anatomie umană* (2 vol.), apărut începînd din 1923 în mai multe ediții, *Tratat elementar de anatomie descriptivă și topografică*, apărut în patru ediții. *Manual practic de disecție*, de asemenea reeditat, *Embriologie* (în colaborare cu V. Preda) etc.

Nu abandonează nici o clipă, în ciuda muncii sale neobosite de laborator, preocupările artistice. Astfel, încă din 1920, împreună cu geograful G. Vilsan și compozitorul Zeno Vancea, inițiază înființarea Filarmonicii clujene care va purta mai tîrziu numele lui „Gheorghe Dima”, pe care începînd din 1934 V. Papilian o va și conduce ca director: la locuința sa din Cluj, în compania altor medici, face muzică de cameră. A și dirijat timp de cinci ani Filarmonica, iar între 1934 și 1936 a condus Opera română din Cluj. Cînd, în urma odiosului Dictat de la Viena, Facultatea de Medicină s-a mutat la Sibiu,

V. Papilian a organizat aci „Orchestra filarmonică universitară” (1941—1945). Cea dintîi piesă de teatru a sa, *Celui ce n-are i se va lua*, cu profunde implicații umane, i-a fost reprezentată în 1927, iar în 1945 i s-a publicat un volum de Teatru, cuprinzînd mai multe piese. Ca director al Teatrului Național din Cluj (începînd din 1936), a încurajat punerea în scenă a unor creații dramaturgice românești, alături de piese din repertoriul universal. Proza sa cuprinde volume de nuvele (de ex. savuroasele sale *Nuvele oltenesti*) și romane, ca *În credința celor șapte sfințe*. Despre acesta din urmă, G. Călinescu observa că „unele scene sînt de neuitat”, iar Ov. S. Crohmălniceanu consideră cartea „o operă epică solidă, înălțată cu uriasă răbdare a prozatorilor transilvăneni (desi autorul se trage din altă parte)”. Tot istoricul literar Crohmălniceanu scrie: „Ca novelist, V. Papilian izbuteste să-și creeze chiar un univers al său distinct, făcînd să intervină fantasticul acolo unde ne-am aștepta mai puțin, adică în cîmpul observației omului de știință”.

A fost nu o dată victima unor lovituri nedrepte. S-a spus de pildă că „profesorul-compozitor vrea să ajungă dirijor” (în realitate), cum arătam, a și dirijat. În 1924, un profesor l-a atacat acuzîndu-l de plagiat, fiindcă în tratatul său de anatomie umană prelua, firesc, și informații de la alți autori. A răspuns printr-o broșură tăioasă, care se încheia cu *Istoria măgarului farsor și a cioarei invidioase*, dezvăluindu-i talentul literar și polemic. O personalitate atît de complexă ca medicul-om de artă Victor Papilian nu se putea aștepta să fie ignorată. În istoria atît de bogată a științei și culturii românești, figura lui rămîne meritorie și cu totul memorabilă. Numai cei mediocri se pot lăuda că n-au avut nicînd detractori.

I. M. ȘTEFAN ■

Măsura recunoștinței — rezultatele muncii noastre

Convorbire cu tovarășul Gheorghe Grigore, secretarul Comitetului de partid al Complexului de căi ferate București-Grivița.

— Stimate tovarășe secretar, Complexul București-Grivița a obținut locul I pe regională în întrecerea din 1987 și am înțeles că anul acesta se află printre primele unități din țară. Deocamdată. Vă urăm, din capul locului, un loc de frunte la sfârșitul anului. Aceasta s-ar reflecta atât în creșterea vitezei și în starea de spirit a oamenilor în activitatea următoare. Dar, apropo de creșterea, cum au fost primite de oamenii muncii din complex noile măsuri conștințite de lege pentru creșterea retribuțiilor?

— Cu o reală și justificată bucurie, împletită cu dragostea dintotdeauna pentru partidul nostru, pentru tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul genial al destinelor României, comunistul de omenie care, în întreaga sa viață, a luptat pentru mai binele poporului, al muncitorilor, pentru îmbunătățirea condițiilor lor de muncă și viață. La noi, dacă până în 1985 toate trenurile de călători se pregăteau în aer liber, prin grija partidului, personal a secretarului său general, s-au creat condiții mai bune de muncă personalului de la calea ferată și pregătirea acestor trenuri se face acum într-o hală de tip industrial, cu opt linii de garare. Pe fiecare linie se pregătește o garnitură de circa 18 vagoane, cu ușile închise: este mai bine și pentru muncitorii noștri și pentru trenuri și pentru călători. Încă de la data cind tovarășul Nicolae

Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele republicii, a făcut cunoscută, în magistrala sa Expunere, noua inițiativă privind creșterea nivelului de trai, a calității vieții, reacția celor peste 7 000 de oameni ai muncii din cele 13 unități ale complexului nostru a fost hotărârea lor fermă de a munci mai bine, de a obține rezultate și mai bune. De atunci și până acum, colectivul nostru a trăit bucuria festivității de decernare a drapelului și a „Ordinului Muncii” clasa a III-a

muncii și la primirea drapelului de a face totul pentru menținerea cel puțin a nivelului actual al realizărilor, pentru ca, acum, în sezonul estival, noi, cei de la calea ferată, să asigurăm tuturor oamenilor muncii care merg în vacanță pe diferite trasee, spre litoral sau spre munte, condiții cât mai bune de transport, să ne realizăm exemplar sarcinile de plan în condiții de deplină siguranță, de regularitate și la un nivel sporit de confort pentru călători. V-aș ruga să-mi permiteți să revin

principala sursă de sporire a beneficiilor oamenilor muncii din complex. Așa cum ne-a cerut în repetate rânduri secretarul general al partidului, acționăm cu hotărâre pentru întărirea ordinii și disciplinei la toate nivelurile, pentru creșterea exigenței și răspunderii cadrelor de conducere. Cu atât mai mult cu cât este și perioada în care sărbătorim — și vrem să o facem mai ales prin faptele noastre de muncă, prin calitatea muncii noastre — împlinirea a 23 de ani de la Congresul

a 120 de tone de combustibil convențional; suplimentarea cu 5 milioane de lei a economiilor de materiale; efectuarea a 3 000 de ore muncă patriotică peste cele 30 000 prevăzute. Acum, cind dezbaterem cu înaltă exigență și răspundere comunistă în toate unitățile complexului măsurile în vederea îndeplinirii integrale a sarcinilor pe semestrul al doilea și pentru pregătirea planului pe 1989, întreaga activitate politico-ideologică pe care o desfășurăm urmărește ca oamenii muncii să-și însușească mai bine conținutul orientărilor, indicațiilor și sarcinilor din expunerile secretarului general al partidului.

În numele feroviarilor din Complexul București-Grivița, aducem și cu acest prilej secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, strălucit gânditor revoluționar și patriot înflăcărat, personalitate proeminentă a lumii contemporane, profundul omagiu și recunoștința noastră fierbinte pentru contribuția determinată pe care a adus-o și o aduce la elaborarea și îndeplinirea întregii politici interne și externe a partidului și statului, pentru înaintarea fermă a patriei noastre libere și independente pe calea socialismului și comunismului. Exprimind sentimentele de mulțumire ale oamenilor muncii din complex pentru grija statornică pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu o arată creșterii neconținute a nivelului de trai al poporului, ne angajăm să muncim cu dăruire și pasiune revoluționară pentru a contribui la îndeplinirea tuturor planurilor și programelor de dezvoltare economico-socială a patriei, la creșterea avuției naționale, a venitului național, bază sigură pentru prosperitatea continuă a poporului român.

Pentru ca oamenii să circule mai rapid, mai confortabil

pentru întreaga activitate din 1987. Momentul trecerii la aplicarea Legii de creștere a retribuțiilor este întîmpinat de colectivele noastre cu rezultate remarcabile.

— Numiți câteva dintre ele!

— Producția marfă realizată în proporție de 104 la sută; productivitatea muncii peste nivelul planificat, cu opt procente și jumătate; 2 070 KW/h economisiti de la începutul anului; peste 170 de tone de combustibil convențional economisit; 9 600 000 de lei economii rezultate din reducerea cheltuielilor la mia de tone transportate.

— Citiți oameni ai muncii vor beneficia de mărirea retribuțiilor de la 1 august 1988?

— Peste 2 500. Aproximativ 1 000 sunt tineri în primii ani de activitate. Vreau să reafirm hotărârea formulată de oamenii

la sentimentele noastre de recunoștință față de partid, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sentimente accentuate și de dezbateră conținutul expunerilor din 29 aprilie, 23 iunie și 28 iunie, dezbateri desfășurate în toate organizațiile noastre de partid, în plenarele activului de partid, în grupele de sindicat, în organizațiile de tineret și încheiate cu alegerea celor mai potrivite modalități concrete de îndeplinire exemplară a sarcinilor de plan.

— Vă rog să detaliați preocupările colectivelor de oameni ai muncii în acest scop.

— Aș menționa accentul deosebit pe care îl punem pe reducerea consumurilor de materiale, de combustibil și energie, în mod special pe recuperarea, recondiționarea și refolosirea pieselor și subansamblelor pentru vagoane și locomotive —

al IX-lea al partidului. Călătorii care trec prin Gara de Nord, această principală poartă feroviară a țării — prin care, anual, se perindă un număr de persoane de aproape două ori și jumătate mai mare decât întreaga populație a României — acești oameni pot să vadă, sub marea cupolă, o veritabilă galerie în superbe imagini color a marilor cititorii din Epoca „Nicolae Ceaușescu”. Vreau să menționez că această reușită salbă de imagini am realizat-o cu sprijinul comitetelor de partid al Sectorului 1 și al municipiului București. În întîmpinarea marii sărbători de la 23 August, organizația de partid a complexului s-a angajat să obțină o seamă de rezultate deosebite dintre care aș menționa: reducerea cheltuielilor totale cu încă 0,5 la sută față de nivelul planificat; tot față de plan, economisirea în plus a 75 MW/h,

„În numele tuturor autorilor neiscăliți ai pînii”

Și noi, mecanizatorii de la S.M.A. Buziaș, sintem alături de întregul popor în bucuria pe care ne-a adus-o adoptarea Legii privind majorarea retribuțiilor. Această măsură exprimă încă o dată justetea căii practice urmate de țara noastră în edificarea socialismului cu poporul pentru popor, de la Congresul al IX-lea al partidului, perioadă în care și județul Timiș, prin grija deosebită și prodigioasă activitate consacrate fără odihnă de secretarul general al partidului interreselor supreme ale țării, a cunoscut o puternică dezvoltare economico-socială, înregistrând ritmuri înalte de creștere în industrie, agricultură și în celelalte sectoare de activitate — baza trainică pe care s-a clădit viața noastră nouă, demnă și prosperă, viața celor ce trăiesc și muncesc în acest județ, realizări fără precedent pentru care ne exprimăm prinsoșul nostru de dragoste nețărmurată și respectuoasă grațitudine.

Pregătindu-ne să sărbătorim 23 de ani de cind partidul și întregul nostru popor, cu o unică voință, au încredințat destinele partidului și ale națiunii noastre socialiste tovarășului Nicolae Ceaușescu, vom face totul pentru a aduce o contribuție din ce în ce mai mare, prin faptele noastre de muncă alăturate celor ale tuturor oamenilor muncii, la îndeplinirea politicii interne și externe a partidului și statului, a tezelor, orientărilor și sarcinilor pe care le-a formulat conducătorul partidului și statului. În numele muncitorilor ogoare-

lor, al tuturor autorilor neiscăliți ai pînii, îi adresăm o unanimă și vibrantă urare de multă sănătate și multă putere de muncă spre gloria și prosperitatea scumpei noastre patrii — Republica Socialistă România!

VICTOR DOBRESCU
președintele sindicatului
de la S.M.A. Buziaș

Răsplata muncii

Și oamenii muncii din Trustul de construcții industriale Oradea au întîmpinat printr-o creștere a nivelului rezultatelor muncii Legea recent adoptată de Marea Adunare Națională cu privire la majorarea retribuțiilor. Noua dovadă a grijii partidului și statului nostru, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, de a asigura venituri tot mai mari prin muncă cinstită tuturor cetățenilor țării, face parte dintr-un șir de măsuri ce s-au verificat în practica socială a ideii-forță ale dezvoltării noastre economice și sociale. Pentru noi toți este o mare satisfacție și un puternic izvor de mîndrie patriotică faptul că, odată cu creșterea neîncetată a rolului partidului și statului în societate, cu întărirea și dezvoltarea proprietății socialiste, sistemul democrației muncitorești-revoluționare a cunoscut o continuă perfecționare. Viabilitatea acestui sistem, ce dă consacrare tezei secretarului general al partidului referitoare la edificarea socialismului cu poporul și pentru popor, a fost reafirmată cu pregnanță și cu prilejul adoptării acestei legi, al dezbaterii acestor probleme de muncă și de viață de cea mai mare importanță pentru prezentul și viitorul țării, pentru dezvoltarea multilaterală a personalității umane.

Folosim și acest prilej pentru

a ne exprima totală adeziune față de întreaga politică internă și externă a partidului și statului nostru, așa cum a fost din nou, în mod strălucit prezentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Asigurăm conducerea partidului că întregul nostru colectiv va acționa cu fermitate și devotament pentru a îndeplini exemplar toate sarcinile trasate de secretarul general al partidului, că măsurile de majorare a retribuțiilor vor fi însoțite la fiecare loc de muncă de o mai bună organizare, de o contribuție mai mare a fiecărui om al muncii la creșterea avuției naționale, la progresul patriei noastre scumpe, Republica Socialistă România.

CORNEL ROȘCA
subinginer la T.C. Ind.
Oradea

Este rîndul nostru

Încă o dată, grija tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru viața oamenilor este simțită de toți cetățenii României prin creșterea tuturor retribuțiilor. Majorarea acestora, în medie cu 10 la sută, începe de la 1 august cu tinerii aflați în primii ani de activitate, în general cei cu retribuții mici, ridicîndu-se pentru ei cu pînă la 33 de procente, ceea ce arată că avem de a face cu cea mai mare creștere a retribuției din anii socialismului. Și noi, muncitorii de la calea ferată din Regionala București, îi exprimăm secretarului general al partidului întreaga noastră grațitudine față de măsurile adoptate, măsuri care ilustrează vigoarea și caracterul sănătos al economiei

noastre naționale, justetea strategiei generale a partidului, elaborată cu înaltă clarviziune și promovată cu fermitate revoluționară de tovarășul Nicolae Ceaușescu, strategie ce asigură progresul patriei, în condițiile în care pe plan internațional se amplifică fenomene de criză și instabilitate, se înregistrează o creștere a șomajului, scade mereu nivelul de trai al oamenilor muncii.

Este rîndul nostru să demonstrăm prin fapte revoluționare că am înțeles semnificația noilor majorări ale retribuțiilor, așa cum ne-o cer partidul, patria socialistă. Noi, muncitorii Regionali de căi ferate București, ne angajăm să muncim cu abnegație pentru onorarea exemplară a sarcinilor de plan, lucru care, în ultimă instanță, înseamnă slujirea cu devotament a cauzei socialismului, înseamnă civilizație și bunăstare.

VICTOR NIȚĂ
Erou al Muncii Socialiste
maistru la Regionala
C.F. București

Pentru bunăstarea tuturor

Succesele înregistrate de ansamblul economiei noastre naționale sint rezultatul muncii întregului popor și ele fac, desigur, firesc efectul creșterii nivelului de trai al oamenilor muncii. Legea privind majorarea retribuțiilor a fost primită și de oamenii muncii de la Antrepriza de construcții industri-

ale Baia Mare cu uriașă satisfacție. Această măsură, pornită din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu exprimă forța economiei românești, justetea strategiei generale a partidului, elaborată cu o clarviziune științifică și aplicată cu fermitate revoluționară de secretarul nostru general. Caracterul autentic umanist al legii recent adoptate este marcat o dată în plus prin prioritatea acordată tinerilor în primii ani de activitate, în spiritul acestor prevederi, încercată de vibrația înaltă a eticii și echității socialiste, încadrîndu-se și un mare număr dintre colegii noștri de la antrepriza băimăreană. Sintem conștienți de adevărul, subliniat cu toată claritatea de tovarășul Nicolae Ceaușescu, anume că bunăstarea nu ne poate veni de nicăieri și de la nimeni, că noi înșine trebuie să muncim cât mai mult și cât mai bine pentru a ne-o asigura, să îndeplinim în cele mai bune condiții, cu eficiență tot mai ridicată, planul în fiecare zi, în fiecare lună.

În acest spirit sintem ferm hotărâți să răspundem grijii partidului, a secretarului general, măsurilor de creștere a retribuțiilor, prin rezultate superioare în muncă, prin contribuția noastră la traducerea neabătută în viață a tuturor programelor aprobate de conducerea partidului și, în mod deosebit, de măsurile care privesc creșterea productivității muncii și reducerea cheltuielilor materiale ca factori de bază care să asigure sursele creșterii avuției naționale. Puternic mobilizați de noile măsuri stimulatorii, însuflețiți de marile comanda-mente ale epocii pe care o străbatem, vom acționa cu abnegație și spirit revoluționar pentru îndeplinirea tuturor sarcinilor ce ne revin, sporindu-ne contribuția la dezvoltarea și prosperitatea scumpei noastre patrii.

DUMITRU CHERECHEȘ
președintele C.O.M. de la
Antrepriza de construcții
industriale Baia Mare

Sintem obișnuți să considerăm cîntarul ca pe un gir al exactității. Ca pe o instanță la care poți apela pentru lămurirea unui dubiu, pentru corijarea sau știu cărei erori. Ei bine, sint oameni cărora cîntarul obișnuit, cîntarul vizibil nu le mai ajunge. Ei simt nevoia unuia care să slujească altor scopuri. Ascunse. Își inventează, pentru uzul lor, un cîntar special. Pe care au grijă să-l ascundă. Așa cum își camuflează și realele intenții. Este vorba de cîntarul cu care unui măsoară — derutant — diverse vinovății, pretinzînd că văd alb unde e negru. Cu ajutorul unui asemenea cîntar trec cu vederea amănunte care te pot băga în spital. Acesta-i cîntarul după care zimbetul unui impostor atîrnă mai mult decît legea. Invizibil, cum este, începe să devină o prezență pe măsură ce te apropii de el, urmînd ițele aranjamentelor pe care le slujește. Pînă cînd nu mai rămîne nici o îndoială: ca șoricelul invizibil, cîntarul necinstit există! Cu un pic de dibăcie, îi poți vedea și lui umbra. Proiectată. Proiectată în siguranța de sine a cite unuia din inventatorii și beneficiarii săi. Un asemenea cîntar și o asemenea ridicolă siguranță ne-a fost dat să descoperim, de curînd, la Giurgiu. Unde ne conduseseră scrișoarea Ioanei Petcu, magaziner comercial la C.F.R. București, secția expediție, camionaj, mecanizare, districtul Giurgiu.

„Am avut depus dosar de locuință la Stația Giurgiu Sud. În aprilie 1988, am primit repartitia pentru apartamentul nr. 48 din blocul 71/1 D, șoseaua București. La I.J.G.C.L., tovarășul Ion Vlad, șef de serviciu, mi-a încheiat contract și, la 9 aprilie, mi-a fost predat cu cheie apartamentul, în care m-am mutat și am început renovarea, fiindcă era într-o stare jalnică. Între timp am plătit — atașez copii xerox după chitanțe — fondul de rulment, controlul electric, contractul de furnizare a energiei electrice ș.a. Pentru reținerea chiriei, mi-a fost trimisă adresă la serviciu. Dar, după trei săptămîni de la semnarea contractului de închiriere, mi-a telefonat tovarășul Ion Vlad să merg la dinsul cu contractul că e o neclaritate cu fostul locatar. A doua zi m-am dus, mi-a luat contractul și a zis să vin peste

2—3 zile să mi-l înapoieze. Nu-mai că, peste 3 zile, pe un ton ridicat, m-a anunțat că nu mai am contract cu dînsii, că apartamentul va fi dat unui tinichigiu de la un service.“

Au urmat, se pare, amenințările tinichigiuului, care avea, acum, el contract pentru apartamentul respectiv. Și nu numai ale lui. „Pe 30 mai mi-a fost emisă decizie de evacuare pentru ocuparea apartamentului fără contract (s.n.; la care vom reveni!) În ziua de 7 iunie am fost chemată în biroul șefului de stație Giurgiu Oraș de către tovarășii Vlad și Predoiu, unde tov. Predoiu m-a amenințat că, dacă nu părăsesc apartamentul sau nu merg să le descui, îmi sparge ușa și-mi dă bagajul în

fel nu are ce împărți. Și, totuși, în cazul nostru, a „împărțit“ ceea ce nu avea.

Stăm de vorbă cu președintele comisiei, Radu Ghițu, șeful stației Giurgiu Sud. „Pentru apartamentul pe care i l-am dat Ioanei Petcu, nu am avut comunicare de la primărie. Normal, așa trebuia să-l primim. (Ne arată formularele cu care au fost comunicate alte apartamente n.n.) În acest caz repartitia i-am dat-o în temeiul procesului verbal. Iată-l!“ Citim următoarele: „Proces verbal încheiat azi, 6 aprilie 1988, în ședința comisiei de repartizare a locuințelor, formată din: Radu Ghițu, președinte, Pavel Soare, șeful reviziei de locomotive, Eugen Stegaru, șef gară Giurgiu Oraș, Traian Sto-

că se întemeiază pe o adresă a I.J.G.C.L. prin care se cerea evacuarea Ioanei Petcu pentru „ocuparea fără contract de închiriere“ a locuinței. Totuși, împreună cu tovarășul Ion Pismac, ne ducem la biroul județean al lui Ion Vlad. Care, după ce îi cerem registrul cu evidența contractelor de închiriere din acest an, recunoaște că mintise și pe hîrtie și la telefon: Ioana Petcu a avut contract de închiriere. Ion Vlad mai recunoaște chiar și altceva. Că, deși nu există nici aici comunicarea primăriei cum că respectivul apartament ar fi fost atribuit C.F.R., i s-a încheiat contract Ioanei Petcu tot pe vorbe. De data aceasta, pe vorbele lui Ion Vlad, care s-a luat după vorbele unei

ziu. „Abia la evacuarea lucrurilor, în lipsa familiei Petcu, am descoperit, făcînd inventarul, acest contract.“ Marin Petcu ne spune că n-a vrut să stea în apartamentul repartizat în 1987 (de comisia de la gara Giurgiu Nord, unde era el subordonat atunci) fiindcă este departe de grădiniță. Cînd i se amintește că există și o grădiniță mai apropiată decît cea indicată de el, pretinde că n-a știut. Ne mai spune că soția sa este internată la un spital dîn București, intrucît „a făcut un șoc nervos cînd a aflat că am fost evacuați“.

Ei bine, cîntărind toate neglijențele, incorectitudinile și vinovățiile, ca și datele esențiale ce îndreptătesc această familie la o locuință corespunzătoare, forurile locale optează pentru a i se da un alt apartament, tot pe calea București. Tovarășul Ion Pismac ne precizează că are sarcină clară în acest sens. Pe Marin Petcu îl trimite să ia cheia apartamentului primit de el anul trecut și — cum este eliberat și pregătit pentru a fi predat — să meargă la Ion Vlad și să-l predea. „Miine veți primi altul. Trebuie însă să fiți descărcat de acela.“

Peste nici două ore îl întîlnim pe stradă pe Marin Petcu. E derutat. „Tov. Vlad a zis că mai întîi, să iau toate lucrurile din uscătoria unde au fost sigilate, să le duc de acolo și pe urmă îmi preia apartamentul de la Nord...“

Ion Vlad știe că asta ar însemna ca omul să-și ducă lucrurile undeva. Unde? Dacă le duce în apartamentul care trebuie predat, nu-l mai poate preda... Nu mai rămîne decît ca importantul funcționar al I.J.G.C.L. să-l trimită pe muncitor după o garnitură de coclender. Lui Ion Vlad îi funcționează impecabil cîntarul invizibil.

P.S. Oare de ce nu pot funcționarii serviciului de spațiu locativ al primăriei să încheie contractele de închiriere și trebuie s-o facă un serviciu al unei întreprinderi județene, serviciu al cărui șef se poate crede mai presus de primărie și care, atunci cînd se numește Ion Vlad, iată cită competență probează ???

DORIN GHEORGHIȚESCU ■

Cîntarul invizibil

stradă și s-ar putea să îmi pierd și serviciul.“

La Giurgiu ne ajută să descurmăm ițele acestui caz tovarășul Ion Pismac, primvice-președinte al Comitetului executiv al Consiliului popular municipal. Și aflăm două feluri de lucruri incomode. Unele incomode pentru cei ce se ocupă de împărțirea locuințelor la C.F.R. și pentru amintitul Ion Vlad, șef al serviciului spațiu locativ la I.J.G.C.L.; altele incomode pentru familia Petcu. Și unii și alții au procedat mai rău ca struțul: au ascuns cît au putut ceea ce nu le convenea să se afle. Ioana Petcu a ascuns că soțul ei, Marin Petcu, era titularul unui contract de închiriere pentru alt apartament, tot de două camere, din toamna trecută. Să continuăm cu lucrurile incomode pentru comisia ce împarte locuințele atribuite oamenilor muncii care tin de gările Giurgiu Sud și Giurgiu Oraș (pentru gara Giurgiu Nord funcționează o altă comisie, fără să existe vreo justificare în acest sens, după cum ni s-a explicat la primărie!). Această comisie împarte locuințe atribuite celor două stații C.F.R. prin decizii ale primăriei. Alt-

ian, șef revizie vagoane, Vasile Comăneanu, șef district linii și Melania Măntescu, președintele sindicatului. Luînd în discuție cererea tov. Ioana Petcu (...) care solicită repartizarea unui apartament situat în (...), apartament ce se află gol, nelocuit, oferit de asociația de locatari, comisia, în unanimitate, hotărăște repartizarea apartamentului.“ Nu se spune cui. Urmează cele șase semnături „Toți am semnat, uitați!“ Într-adevăr, să vezi și să nu crezi. Aparenta năvuită a șefului comisiei dispare, pînă la urmă. Recunoaște că această ședință n-a avut ca temei obișnuita comunicare a primăriei ci „niște vorbe“. De altfel menționează că apartamentul era oferit de asociația de locatari arată foarte clar cu cită seriozitate lucrau și semnau membrii acestei comisii, în frunte cu Radu Ghițu. Dar să mai facem un pas și să ajungem la lucrurile incomode pentru Ion Vlad, șeful serviciului spațiu locativ al I.J.G.C.L. Acesta îi spune tovarășului Ion Pismac, la telefon, că Ioanei Petcu nu i s-a făcut contract de închiriere. Citim și Decizia nr. 71, din 30 mai 1988, a primăriei, care precizează, negru pe alb,

funcționare de la serviciul de spațiu locativ al primăriei. „Mi-a promis, la telefon, că ne trimite ea comunicarea.“

Să ne oprim un pic. Ion Vlad dispune, fără acoperire legală, să i se încheie contract de închiriere Ioanei Petcu. El, în persoană, îi retrage contractul — cînd se trezește cu comunicarea primăriei cum că respectivul apartament este repartizat Școlii de șoferi amatori! —, el îl rupe bucățele — după cum ne asigură — el îl anulează în registrul de evidență și semnează pentru aceasta, dar tot el pretinde că femeia a ocupat spațiul fără contract și cere s-o evacueze primăria. După cum tot el, cu o jumătate de oră în urmă, îl asigura pe tovarășul Ion Pismac — aici de față — ca Ioana Petcu n-a avut contract. Iată cită seriozitate îl inundă pe Ion Vlad. Judecați și dumneavoastră cită încredere poate avea cineva în el. (De altfel, pe parcursul aceleiași zile va mai da o probă de bună-credință, parcă pentru a le încununa pe celelalte.)

Faptul că Marin Petcu deținea alt apartament de 2 camere a ieșit la iveală îndeajuns de tir-

Cei doi prieteni jucau șah. Nu rareori partidele începute pașnic se terminau cu certuri. Căpșunica băută în cantități modeste le crease în acea seară doar bună dispoziție și erau perspective ca întîlnirea să se termine în spiritul fair-playului. Roman, tractoristul, pe un ton răstît, care-l folosea întotdeauna cu jumătatea sa, conform principiului său „la mușchi dacă le vorbești frumos și se urcă în cap“, îi ceru Vetuței un nou ulcior cu vin „tu nu vezi că paharele sînt goale, ori ai orbul găinilor“. „Am atîtea de făcut, n-am observat că nu mai aveți vin. Îmi cer scuze. Vă aduc imediat“. Termină cu scuzele și mișcă mai repede „ridică tonul mecanizatorului. Apoi trecu la altceva. „Nu-s în stare să-mi iau un șah ca lumea, să ne fie drag să punem mina pe piese. Îți promit însă Simioane, că la prima întîlnire vom avea o cutie cu piese noi“. „Nu-i asta esențialul, îi răspunse colegul. Pasiunea și știința jocului e totul. Ce să-i faci? Unii joacă cu piese de aur, alții de abanos, de argint, de platină, de fildeș. Unele truse sînt opere de artă veritabile, sculptate migălos, cizelate. Alții și le cioplesc rudimentar din lemn de brad, ca noi, vopsind piesele cu cerneală. Să le facă negre. Eu cînd eram la „universitate“ (adică la zdup) jucam cu pionii, cai, nebuni, rege, regină modelate, din ce crezi? Din miez de piine. Expozeul lui Simion despre confecționarea pieselor de șah fu întrerupt de Pandeale, un vecin. „Bună seara dragii mei“, rosti el cu un glas mîeros. „Să nu-mi ceri să-ți fac nu știu ce curse cu tractorul că te refuz“, îl luă la rost Roman înainte ca omul, un tip obez, cu ochii înecați în grăsimi, să deschidă gura. „Am și eu dreptul după 10 ani de muncă la puțină odihnă, nu? Așa cum are de fapt toată lumea, inclusiv matala care închină magazinul și nu mai ești deranjat de nimeni. Doar aducerea la zi a contabilității negre îți mai ia ceva timp“ hă, hă izbucni într-un ris grotesc Roman. „Vecine, dar nu-ți cer nimic pe gratis. Uite aci un curcan tăiat, (iese din el o piftie lux) fasole verde, cartofi, roșii, două clondire de țuică...“ „Poșircă de aia,

mai mersi“ se declară nemulțumit tractoristul. „Te rog s-o guști. Te vei convinge că-i dublu fiartă!“ insistă solicitantul. „Adică după ce am băut vin, știind că am terminat cu serviciul, acum dumneata mă pui să mă parfumez cu țuică. Parcă pe domnia voastră vă pune să umflați bășica“ conchise ironic Roman. „Nu plec nicăieri și pace. poți să-mi oferi și un milion“. Gestionarul trecu la altă tactică, mai subtilă. Începu să înșire, mărfurile primite la cooperativă în după amiaza aceea, ca urmare a bunelor sale relații cu „oamenii săi“ de la județ. „Nu le pun în vinzare pînă nu le vezi. Să-ți alegi ce-ți place, matala și Vetuței. Am adus și încălțăminte pentru copii. Bună pentru toamnă-iarnă“. Roman începu să-l asculte cu interes pe „negustor“. „Niște bocanci chiar

Cronica șoselei

Minciuna are picioare scurte

că m-ar interesa. În fond ce altu de niste portat și mai ales unde? Niste lemne de foc la frate-tău? Peste deal, pe drumul ăla îngust și desfundat, ca-n „Salariul groazei“ 20 de km dus 20 întors. Să mă întorc dimineața tocmai bine cînd trebuie să fiu la arat pentru culturile duble? Nu, dragă, oferta se respinge“. „Am pregătit și trei sutare, ceea ce nu-i chiar de colea!“ Mecanizatorul rămase puțin pe gînduri. „Adaugă încă 200 pentru colegul meu care merge cu mine să mă ajute“. Gestionarul se declară de acord imediat. Simion se codi puțin apoi acceptă. Încărcară lemnele în remorca basculabilă și porniră la drum. Ploile din ajun desfundaseră șoseaua complet. Ambalat puternic, tractorul, ca un taur uriaș trecea însă peste obstacolele aidoma unui tanc. Noroiul proiectat cu putere de roți îi „îmbrăcase“ pe cei doi în niste costume gri pepite.

VICTOR BEDA ■

Căldură mare!

De la Caragiale încoace, cum termometrul ne ține sub presiunea lui, spunem în cor: „căldură mare!“

Termometrul, zilele trecute, a avut îndrăzneala să treacă cu mult peste cit credeam noi că putem suporta. Organismul nostru se apără cerînd dușuri, înghețată, apă, sucuri, cit mai reci.

În multe case, în anumite ore ale zilei, robinetul deschis nu a lăsat să treacă nici măcar un strop de apă rece. În schimb, în zilele cu 35 de grade, apa fierbinte ne-a răsfătat. Ce să mai înțelegem, dacă e ceva de înțeles!

Am făcut intenționat un tur al lacului Herăstrău, să vedem, cum își astîmpără setea bucură-teapul care iese la plimbare cu copilul. Aleile arhipline! La ora 11,00, citeva din chioscurile cu dulciuri și răcoritoare erau pregătite să ofere suc... bine încins de soare, și alt. La gogoși erau închis, chiar și la ora 11,00, deși programul începea cu o oră înainte. O tonetă era deschisă, dar nu avea ce vinde. Aștepta marfă. Cînd sosesse mașina cu aprovizionarea? — am întregat pe cel care făcea plajă și căska cu poftă... „Cînd poate, pentru că sintem mulți care așteptăm!“ Cred că noi, cumpărătorii, nu prea intrăm în această scoteală.

Pe aleea din fața Teatrului de

vară o tonetă, cu același adenitor anunț „Dulciuri — răcoritoare“, judecată după geamurile nespălate și praful din abundență depus, cred că era un „decor“ demult nefolosit. La debarcaderul central, zeci de bărci la dispoziția amatorilor de plimbări pe lac. Lingă casele de bilete, două bufete. la fel de active și bine aprovizionate cu bere rece, mititei care sfîrșiau pe grătar. Deci se poate ca-ntr-un parc, cu zeci de hectare întîndere, cu deosebită grijă pentru peisaj și frumusețile lui, cu mare animație la toate orele zilei, vizitatorul să-si domolească setea. Nu cred însă că berea este cea mai bună soluție, cea mai indicată băutură pentru toate vîrstele. De ce, ea poate fi și rece și în cantități suficiente la Miorița?! De ce apa minerală, sucurile pentru care au secăt în zadar, atîtea călămări, rămîn cenușareea băuturii? Gustul lor îndoienic, servite ca o ciorbă fierbinte, îmi stîrneau „admirația“ pentru copii care, vrînd-nevrînd, le înghițeau. La fel de surprinzătoare este și transformarea unor alei ale parcului în strand. Peluzele cu iarba perfect tunsă, cu mii de flori minunate, întretinute cu sudoare de grădinarii parcului, sint distruse de unii vizitatori necivilizați. Unii se tăvălesc în iarbă, cu hainele alături, profitînd de „binefacerile naturii“. Lingă ei sint înșirate zeci de sticle goale, farfurii cu tocnițe și sarmale, aduse de-acasă. Bineînțeles, nelipsitul tranzistor care face zgomot cit o orchestră dintr-un restaurant, reușeste să strice dimineața de odihnă și recreere a sute de vizitatori discreți, care respectă regulile de comportare, impuse de conviețuire.

Căldură mare, dar nu derogare de la bunul simț! Căldură mare, dar cine trebuie să-și facă datoria să nu caute un copac umbros și să doarmiteze lingă el.

CARMEN DUMITRESCU ■

Diabetul și mediul înconjurător

■ **Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a participat, în fruntea unei delegații române, la Consfătuirea, ținută în capitala Poloniei, a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia. La încheierea consfătuirii, conducătorii delegațiilor participante au semnat „Declarația statelor participante la Tratatul de la Varșovia cu privire la negocierile pentru reducerea forțelor armate și armamentelor convenționale în Europa”. Totodată, au fost adoptate documentul „Consecințele cursei înarmărilor asupra mediului înconjurător și alte aspecte ale securității ecologice” și Comunicatul constatării. Declarația subliniază că statele participante la Tratatul de la Varșovia se pronunță pentru realizarea unor niveluri echilibrate din punctul de vedere al efectivelor forțelor armate și al cantității armamentelor convenționale pentru statele care fac parte din cele două alianțe politico-militare din Europa. Aceste niveluri ar urma să fie mai reduse decât cele existente în prezent. Declarația evidențiază, de asemenea, necesitatea luării de măsuri pentru preîntâmpinarea unui atac prin surprindere și a schimbului de informații și controlului. În vederea realizării acestor obiective, statele participante la Tratatul de la Varșovia cheamă statele membre ale N.A.T.O., țările europene, întreaga comunitate internațională să-și intensifice eforturile în scopul încheierii cât mai curând posibil a unor importante înțelegeri privind reducerea armamentelor și a forțelor armate, întărirea securității și stabilității.**

■ **Printr-o scrisoare adresată de președintele Seyyed Ali Khamenei secretarului general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, Iranul a anunțat oficial că acceptă rezoluția 598 a Consiliului de Securitate privind încetarea focului în conflictul irakiano-iranian. Făcând aprecieri asupra modalității de aplicare a rezoluției 598, președintele parlamentului iranian a spus că este firesc ca, după ce părțile își declară adevărul, secretarul general al O.N.U. să stabilească o dată pentru încetarea focului, urmată de retragerea trupelor în interiorul frontierelor recunoscute internațional, iar ulterior să se treacă la aplicarea articolelor rezoluției așa cum sunt ele menționate. Secretarul general al O.N.U. a declarat că speră să realizeze o încetare a focului în decurs de 7-10 zile. El a arătat că Națiunile Unite dispun de un plan pentru aplicarea rezoluției 598. După cum se arată în Declarația**

Agerpres, poporul român a primit cu satisfacție știrea acceptării de către Iran a rezoluției 598 a Consiliului de Securitate al O.N.U., care prevede încetarea acțiunilor militare în zona Golfului și soluționarea conflictului irakiano-iranian pe cale pașnică, prin negocieri. Opinia publică din România, salutând această decizie, își exprimă speranța că, în aceste condiții, se va ajunge cât mai curând posibil la încetarea războiului dintre cele două țări, la reglementarea pașnică a litigiilor și problemelor acumulate în relațiile irakiano-iranice. În felul acesta, s-ar deschide perspective pentru a se înainta spre instaurarea unei păci durabile în această regiune greu încercată, pentru ca Iranul și Irakul să stabilească între ele relații de bună vecinătate, să-și consacre resursele materiale și umane dezvoltării economico-sociale, îndeplinirii aspirațiilor de progres ale celor două popoare, în propriul lor interes, precum și în interesul cauzei păcii și înțelegerii internaționale.

■ **La Bonn au avut loc convorbiri între cancelarul vest-german Helmut Kohl și primul-ministru al Franței Michel Rocard. Au fost analizate condițiile privind crearea unui comitet comun în domeniul apărării și a unui consiliu pentru probleme economice și financiare. Cei doi șefi de guvern au examinat, de asemenea, evoluția relațiilor Est-Vest, relațiile din cadrul N.A.T.O. și unele probleme ale dezarmării.**

■ **În ultima săptămână au avut loc în întreaga lume numeroase acțiuni și manifestări pentru eliberarea din închisoare a cunoscutului lider al populației majoritare din Republica Sud-Africană, președinte al partidului Congresul Național African, Nelson Mandela, cu prilejul împlinirii de către acesta a vârstei de 70 de ani. Prin mitinguri și demonstrații, prin telegrame și mesaje adresate autorităților de la Pretoria, oamenii de cele mai diverse convingeri politice cer să se pună capăt prigonirii acestui luptător pentru libertate, aflat de peste un sfert de veac în temniță, și a tovarășilor săi. Alături de forțele democratice de pretutindeni, opinia publică din România își exprimă solidaritatea cu Nelson Mandela și își ridică glasul în apărarea sa, cerind să fie eliberat fără întârziere. Mandela constituie un exemplu grăitor al hotărârii populației majoritare din R.S.A. de a nu preocupă nici un sacrificiu pentru a-și dobândi dreptul la libertate, la democrație, la o viață demnă, în comunitatea tuturor națiunilor lumii.**

ION CODRU ■

În secolul nostru, cele mai mari, mai importante și mai spectaculoase descoperiri ale minții omenesti (descătușarea forței atomului, laserul, călătoriile în Cosmos și altele) n-au fost în domeniul medicinei și se pare că așa va fi și de acum înainte, cel puțin un anumit număr de ani. Totuși, medicina s-a străduit să țină cât de cât și ea pasul cu înfăptuirile din alte domenii, să se adapteze ritmurilor epocii. Asistăm acum la tentative numeroase și susținute, unele incununate de succes, de a aborda altfel o serie de maladii, de a ieși din tipare ce păreau date o dată pentru totdeauna. Aici se cuprind și unele cercetări, relevate de revista londoneză „Times”, făcute de o echipă de oameni de știință din mai multe țări cu privire la diabet.

Până în prezent s-a considerat că diabetul, boală cu răspindire din ce în ce mai largă, de care suferă în lume zeci de milioane de oameni, are cauze fiziologice (exces alimentar, mai ales de glucide, care pune organismul în situația de a nu mai reuși să producă suficientă insulină pentru transformarea zahărului), imunologice și genetice (se moștenește de la părinți). Cercetările și observațiile făcute de grupul de oameni amintiți — impulsionate, în mare măsură, de dorința de a găsi alte mijloace de tratament, care să înlocuiască injectiile cu insulină, costisitoare, neplăcute, greu de suportat, datorate de complicații — au dus la concluzia că în fruntea cauzelor arătate mai sus se situează, de departe, mediul înconjurător. Pe ce argumente se bazează această afirmație? Iată câteva din ele. Mai întâi, atit constatările făcute în diferite regiuni ale globului, cit și experiențele efectuate ulterior dovedesc că unii viruși și unele substanțe chimice provoacă diabetul zaharat la animale; fără îndoială că aceiași agenți pot face să apară diabetul și la om. O altă descoperire a fost că în răspindirea

diabetului există foarte mari diferențe geografice; de exemplu, un copil finlandez are o probabilitate de a se îmbolnăvi de diabet de 36 de ori mai mare decât un copil japonez. În același timp, s-a observat că în multe țări se produc salturi bruște ale morbidității diabetice, cum ar fi dublarea numărului de îmbolnăviri în decurs de numai trei ani, ceea ce, firește, nu poate fi rezultatul factorului genetic. În sfârșit, s-a constatat că cei ce se strămută în altă țară se îmbolnăvesc de diabet în aceeași proporție cu populația băstinașă din locul unde s-au stabilit. Astfel, japonezii care trăiesc în insulele Hawai suferă de diabet tot la cot cu hawaiezii, nu cu niponii rămași în Țara de la Soare-Răsare. Coroborând toate datele noi dobândite în această problemă, specialiștii au ajuns la concluzia că mediul înconjurător are la îmbolnăvirea de diabet o contribuție de 60-95 la sută.

Dar, în mod concret, ce componente ale mediului înconjurător duc la apariția diabetului? Aerul? Apa? Temperatura? Hrana? Imbrăcămintea? Praful din atmosferă? Substanțele chimice? Agenții patogeni? Factorii psihosociali? Toate acestea la un loc? O parte din ele? În ce proporție, fiecare? Iată doar câteva din întrebările la care urmează să se caute răspunsuri de-abia după studii temeinice. Dar, după ce factorii de mediu producători de diabet vor fi precis cunoscuți, înseamnă oare că omenirea va și putea lua măsurile necesare? Greu de spus, judecând după situația produselor cancerigene, care n-au fost retrase de pe piață, a stringent necesarelor măsuri antipoluante, care n-au fost luate. Să sperăm însă că, atunci cînd le va veni vremea, măsurile de combatere a diabetului prin corectarea factorilor de mediu vor avea o soartă mai bună.

ION D. GOIA ■

„Cînd televangelistul american Jimmy Swaggart rostea o predică despre decăderea morală a Americii și a eticii și infiera plaga pornografiei, de obicei vocea sa tremura de indignare și de o minie, ca a profetilor din Vechiul Testament, frații săi întru credință numindu-l chiar „închizitor” pentru patima cu care îi certa pe cei căzuți în patima desfrîului”, arăta de curînd agenția DPA. Și agenția vest-germană adaugă că „închizitorul” știa despre ce vorbea. Pentru că el însuși era vinovat de aceleași păcate pe care le infiera cu atîta minie. Mărturia lui Swaggart despre păcatele sale, făcută cu lacrimi în ochi și în cuvinte dramatice, cum obișnuia să folosească întotdeauna în predicile sale, a provocat „în rîndul acestei națiuni pentru care religia continuă să joace un rol uriaș... un veritabil șoc”.

„Preoții catodici” și exploatarea credulității

Escrocherii, afaceri de moravuri și delictе au fost ceva obișnuit pentru piața foarte rentabilă a rugăciunilor televizate din SUA, în ultimii ani. Și, chiar dacă fidelii rămași fără consolare spirituală, par dispuși să ierte totul, opinia publică, care i-a privit totdeauna cu suspiciune pe acești fervenți predicatori de pe micul ecran, nu pare deloc dispusă să uite. Marele marasm a început de fapt în fierbîntea vară a anului 1987. După modelul „Watergate”, americanii au declinat tot felul de scandaluri. Și iată, seria a fost continuată foarte rapid și cu un... „Heavengate”, un scandal la porțile Paradisului, care a zguduit, de această dată, terenul ce părea imaculat al așa-numiților „televangelheliști”. De cîva timp, acești „preoți catodici”, cum îi numea ziaristul francez Michel Georges, care reușesc să capteze regulat atenția a circa 14 milioane de telespectatori din SUA, se asaltează public unii pe alții cu invective și acuzații de o virulență de loc creștină. S-a ajuns atît de departe încît un desen publicat în ziarul american „Herald Tribune” avertiza: „A sosit ora informațiilor religioase. Vă rugăm să îndepărtați copiii!”.

Cum se desfășoară ostilitățile? Foarte dur. Astfel reveren-

dul Falwell acuza, la o oră de maximă audiență, că „reverendul Jim Bakker este un profanator, un stricat, un homosexual și un escroc”. Pe toate micile ecrane și chiar la o întîlnire cu ziaristii sus-numitul Bakker replica: „Falwell nu este decît un hoț, un trădător și un uzurpator”. Firește, am ales aici citatele cele mai inofensive pentru a nu violenta podoarea cititorului, pentru că schimburile de replici au fost cu mult mai aspre. Fiecare din cei doi „reverenți” își sculpa veninul, jînd cu mina pe inimă: „Ii iert și mă rog pentru salvarea

dintre cei mai pricepuți în a-și atrage ocurile. Cei doi, o familie parcă ieșită din desenele animate, susțin de circa 12 ani o emisiune cotidiană de mare succes. Un kitsch îngrozitor: îmbrăcați în tot felul de toalete nefirești, platinată, înfrumusețată cu tot felul de mijloace de ultimă oră, Tammy își expunea dificultățile sale conjugale și problemele sale de „soție iubitoare”. Una dintre teme a fost, de pildă, delicata problemă „dacă machiajul te duce în iad”. După o lungă pletă verbală, concluzia era certă: nu. Desigur, nu se uita să

zează, seară de seară, „miracole” — de la ora 22 la ora 23. Valoarea estimată a ansamblului: 172 milioane dolari. Firește, nu se plătesc impozite. În 1986, numărul vizitatorilor a depășit șase milioane. Adevărat izvor nesecat de bogăție.

Minciuni pe bandă rulantă

Scandalul a izbucnit pe neașteptate. Jessica Hahn, o brunetă de 27 ani, care pozează cu plăcere în costume foarte sumare, pentru diferite reviste destinate sexului tare, a declarat că a fost drogată și apoi

case luxoase, un iaht, mașini scumpe, între care un prețios Rolls Royce din anul 1939. Doar 5 la sută din sumele strînse pentru acte caritabile au fost consacrate acestui scop!!! Restul a fost înghițit de construcțiile delirante ale Heritage. Și pentru viața de lux a lui Tammy, care clipind cu ingenuitate din genele sale bogat rimelate mărturisea cu candoare unui reporter: „Mă pasionează shopping-ul (cumpărăturile). Nu pot rezista!”. N-a putut rezista și și-a cumpărat sute de perechi de pantofi, o garderobă demnă de un teatru de revistă întreg și chiar un apartament climatizat pentru ciinele ei!

Începutul acestui an a coincis cu diatribele furibunde ale lui James Swaggart care a reușit să-l debarce din postul său pe un alt predicator de renume Marvin Gorman, pe care l-a acuzat de viață imorală! Marvin, însă, nu s-a lăsat așa ușor înfrînt. Cunoșcînd bine fățarnicia televangelistilor, Marvin a lansat un detectiv particular pe urmele „închizitorului”. Pînă cînd ceea ce era de așteptat s-a întîmplat: James Swaggart „neîntîlnut” a fost surprins întîlnindu-se în secret cu o prostituată. Secta televangelistilor autointitulată „Assemblies of God” din care face parte și Jim Bakker, prima oară lovitură. Mai ales că și Swaggart reușise să aducă sectei nu mai puțin de 140 milioane dolari, cu emisiunile sale televizate.

Firește, scandaluri de asemenea proporții ar fi trebuit să dea o lovitură mortală industriei predicatorilor de toate genurile, care înfloresc în SUA, ca și în alte țări occidentale. Întrebați de ziaristi cum se face că își dau micile economii unui escroc de genul lui Jim Bakker, pelerinii de la Heritage, toți de condiție modestă, au răspuns angelic: „Bani îi dăm Domnului. În fața lui trebuie să dea socoteală Jim, nu în fața noastră”. „Cred în minuni” afirmă Jim. În aceste condiții, credința escrocului este justificată. Numai că sansa lui nu vine din cer, ci de pe Pămînt, din bigotismul societății occidentale în care mai persistă asemenea practici anacronice, care, folosite abil, duc la îmbogățirea unor indivizi de teapa lui Jim Bakker.

ION VIRGIL ■

Scandal la porțile „Paradisului”!

lui”. În stilul cunoscut al lupului care preferă să stea ascuns în pielea oii...

Un Kitsch profitabil

Europenilor le vine, desigur, greu să înțeleagă lumea sectei televangelistilor americani. Pentru că a trecut multă apă pe gîrlă de la sosirea în SUA a celebriilor puritani pe nava „Mayflower”. În prezent, urmașii lor au investit, și nu numai la figurat, în televiziune și își dispută cu furie această piață mănoasă. Clientela lor este în general formată din oameni simpli, din zonele rurale ale Sudului. Preceptele lor sînt rustice și eficace: să te temi de Dumnezeu și să iubești America. Firește, și să faci donații bănești televangelistilor! De pildă, Oral Robert, unul dintre cei mai celebri predicatori, proclama, la începutul anului 1987, că „Domnul îl va chema la el, dacă credincioșii nu vor vărsa imediat opt milioane dolari”. Și credincioșii s-au grăbit să-i verse milioanele dorite!

Jim Bakker și drăguța lui soție, Tammy, au făcut parte

se recomanda un anumit salon de frumusețe: cel al soților Bakker. La rîndul său, Jim susținea că „Domnul vă îndepinește totdeauna dorințele: dacă îi cereți un automobil, precizați marca și culoarea”. Probabil că aceste amănunte au fost singurele care au împiedicat să se îndeplinească vreuna din rugile fierbînti adresate divinității, cu sprijinul influent al reverendului. Această adevărată sancționare a problemelor domestice a fost deosebit de rentabilă: soții Bakker au strîns sute de milioane de dolari. O adevărată mană cerească pe care s-au grăbit să o investescă: la cîțiva kilometri de localitatea Charlotte (Carolina de Nord), ei și-au construit, pe un teren de circa 900 hectare, un adevărat „Disney Land” evangelist botezat „Heritage SUA”, denumire cu sonorități programatice. În parc, între arborii plini de lămpioane, se aliniaza hoteluri de lux, stații de televiziune prin cablu, piscină, jocuri de apă, un complex imobilier un amfiteatru, unde se prezintă zilnic „Pasiunea lui Hristos”. Nu lipsește o „upper room”, unde se reali-

violată de reverendul Bakker. Mai mult, chiar, după ce a tratat-o „ca pe un hamburger vechi”, Bakker a cedat o unuia din adjuncții lui. Profund zguduită, însă, ea nu a mai putut să reziste la un nou ultragiu... Jessica afirmă că Bakker a „jignit-o” oferindu-i 265 000 dolari în schimbul tăcerii ei. Dar l-ar fi refuzat. Abilul Jim, prins cu ocaza mică, nu neagă faptele. Dimpotrivă, mărturisește public: „M-am căit și Domnul m-a iertat. Sper că la fel vor proceda și credincioșii”. Totodată, cedează — provizoriu — postul său unui confrate amabil din Louisiana, Jerry Falwell. Dar, vai, abia instalat la conducerea imperiului mistic, Falwell începe cu acuzațiile și conchide: „Este prea de tot: Jim nu mai este demn să se reîntoarcă”.

Acuzația de escrocherie nu rămîne fără ecou: fiscul începe să se intereseze. Se ajunge repede la concluzia că Jim și Tammy jonglau fără grijă cu obolurile primite. Nemulțumindu-se cu fabuloasele salarii, ce au totalizat 1,6 milioane dolari în anul 1986, cei doi își dăruiesc, pe spezele credincioșilor,

Nori negri

Cine nu a citit în copilărie cartea lui Edmondo de Amicis „Cuore”, povestea micuțului care își caută mama într-un periplu de la Apenini la Anzi? Italia, țara ai cărei fii au plecat, mai bine de un secol, în lume în căutarea norocului (ceea ce însemna un loc de muncă stabil!) este în prezent „gazda” a aproximativ 1,2 milioane de imigranți, cei mai mulți dintre ei ilegali. Aceștia provin în special din țările lumii a 3-a. Exodul a început acum un deceniu, luind amploare în ultimii 5 ani. Imigranții sosesc în Italia ca turiști (cu avionul, trenul sau vaporul), având o viză de trei luni. La expirarea vizei de ședere fie că trec în clandestinitate sau mitelesc funcționarii de poliție. Italia a ajuns ținta preferată a imigranților în condițiile în care vecinele ei vest-europene au închis portile pentru muncitorii străini, iar obținerea unei vize pentru S.U.A. este foarte anevoioasă.

Departate de a fi „la dolce vita” (rata somajului a atins 11% și este în creștere) viața imigranților nu este deloc ușoară. Hăituiți de poliție, plătiți chirii care la Roma se ridică la echivalentul a 600—700 de dolari pe lună, mereu în căutare de lucru (în general muncă fizică, prost plătită), ei duc o viață de nomazi al cărei unic tel se rezumă la a economisi din puținul pe care-l primesc pentru a-și putea plăti un eventual bilet spre o țintă mai amăgitoare.

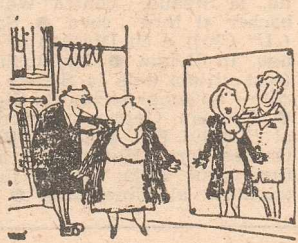
Numărul mare al imigranților ridică o serie de probleme sociale. Astfel la Roma se află deja în construcție o moschee pentru cei peste 50 000 de musulmani. În Cetatea eternă nu

s-au evidențiat încă incidente sau conflicte rasiale de genul celor petrecute la Londra sau Paris, dar după cum afirmă unii observatori se simte o stare de încordare, de tensiune. „Orașul devine mai nervos, mai nesigur”, afirmă senatorul creștin-democrat Francesco d'Onofrio. Sicilienii, culmea, se tem de „un val de crime din partea străinilor”. Italienii în condițiile actuale manifestă teama că valul de imigranți va duce la creșterea consumului de droguri (cu toate implicațiile ce decurg din aceasta) și la înmulțirea cazurilor de SIDA.

Guvernul nu a luat încă nici un fel de măsuri, dar continuarea exodului în același ritm ar putea să aibă consecințe grave. Deocamdată „Italia ține ușa deschisă chiar dacă dincolo de ușă dai de o cameră goală fără masă, fără scaune, fără nimic”. Această descriere îi aparține unui reprezentant al oficiului pentru imigranți. O asemenea imagine este binecunoscută de italienii care, părăsindu-și țara și-au căutat norocul aiurea.

DAN DANUȚ DORU ■

Lumea se amuză

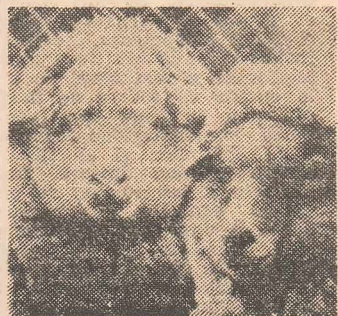

După N.B.I.

BREVIAR

Concepuți prin calculator

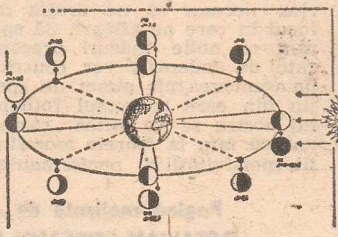
Un crescător de vite australian, M. Ian Dowie s-a gândit să determine principalii para-

metri care dau valoare economică unei oi, respectiv diametrul firului de lână, procentul de creștere, producția de lapte, carne și lână etc., iar cu sprijinul Ministerului Agriculturii s-a întocmit un program de informare privitoare la caracteristicile diferitelor rase de oi existente. Toate aceste date au fost introduse într-un calculator care a creat... o nouă rasă de oi numită „Cormo”. Dawie nu a avut altceva de făcut decât să încrucișeze oia „Corriedal” cu berbecul „Merinos Saxon”. Noua rasă, astfel obținută, dă carne abundentă, calități obținute de la „mamă” și lână fină moștenită de la „tată”. În imagine, noua rasă „concepută” prin calculator.

Scena și clima terestră

Robert Carrey, de la Centrul Spațial Goddard din statul Maryland — S.U.A., a publicat o ipoteză referitoare la Lună și clima terestră. El a constatat că există cicluri climatice, cu perioada de 18,6 ani, datorită satelitului natural al Pământului. Potrivit teoriei sale extremele

orbitei lunare, în raport cu ecuatorul terestru, produc modificări climatice în jurul Munților Stincoși și că asemenea condiții ar exista în multe alte regiuni ale globului cu topografia asemănătoare, ca de exemplu în China sau în nordul Italiei. Meteorologii newyorkezi și chinezi verificând toate datele despre starea vremii, acumulate în arhivele chineze între anii 1470 și 1974 ce se referă la regiunea din jurul Beijingului, au ajuns la concluzia că cele afirmate de Carrey se adevăresc. Într-un alt studiu au fost analizate datele meteo dintr-o regiune din nordul Indiei, în special cele referitoare la ploile musonice. Despre ele există informații cu începere din anul 1895. Și din aceste date, spun cercetătorii de la Universitatea Wyssconsin, reiese un ciclu legat de Lună. Validitatea ipotezelor va fi verificată la începutul deceniului '90, când, conform prognozei lui Robert Carrey, regiunea Great Plane, din S.U.A., va fi lovită de o secetă cumplită.

Picioaroșe articulate

Pentru curățatul și tăiatul ramurilor pomilor, la începutul primăverii, ca și pentru culesul fructelor în timpul verii și mai ales toamna, un ingenuos francez a realizat picioaroșele ar-

ticulate din imagine, care măresc înălțimea utilizatorului, eliberându-l în același timp miinile pentru lucru. De fapt este vorba de câteva tije metalice, așezate paralel, articulate prin patru axe și un suport ce se leagă de picior, totul astfel calculat încât să asigure o bună stabilitate și o deplasare ușoară, de la un arbore la altul.

AUREL DIANU ■

VREMEA

cum a fost
cum va fi

21 — 27 iulie 1988

Deși intervalul nostru de referință îl constituie săptămîna 21—27 iulie, sîntem nerăbdători să facem cîteva comentarii pe seama unei zile careiese cu puțin din intervalul menționat și anume data de 30 iulie. Astfel, în fiecare an, nouă meteorologii români, apropierea lunii lui Cuptor ne răscolește sufletele: la 30 iulie 1884 a luat ființă SERVICIUL METEOROLOGIC AL ROMÂNIEI, sub conducerea prestigiosului profesor Ștefan Hepiteș. Obiectivele majore ale acestui serviciu vizau: „cercetarea fenomenelor atmosferice și fizice și realizarea diferitelor aplicații practice ale științei meteorologice și fizice în folosul agriculturii, silviculturii, igieniei publice, hidrografiei, precum și altor domenii ale tehnicii”. Evenimentul a fost salutat cu multă simpatie și de confrății de breaslă din multe țări europene care își înființaseră servicii meteorologice naționale, doar cu cîteva ani mai devreme.

Ce momente fierbinți! cu atît mai mult cu cît natura însăși pentru zona României a făcut ca ultima decadă a lunii iulie să reprezinte în sens climatologic una dintre cele mai călduroase perioade dintr-un an. Printre anii în care în intervalul 21—27 iulie s-au înregistrat valori termice foarte ridicate menționăm: 1909, 1934, 1939, 1965 cînd s-au realizat de exemplu maximele absolute lunare pentru Iași (40,0°C), Constanța (34,7°C), Timișoara (39,6°C) și respectiv București-Băneasa (39,6°C).

Cel mai recent sfîrșit de iulie călduros îl constituie intervalul 18—26 iulie 1987 cînd aproape 40 de stații meteorologice din rețeaua națională și-au egalat sau chiar au depășit vechile recorduri de maxime lunare absolute. Ca valori individuale înregistrate cu acest prilej menționăm: 41,6°C la Caracal, 42,2°C la Roșiori de Vede, 42,4°C la Giurgiu; precizăm că maxima absolută a lunii iulie pentru întregul teritoriu al țării este de 43,2°C.

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 21 - 27 iulie

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE		VALORI DEOSERITE ALE TEMperaturii înregistrate în ultima sută de ani			
	Temperatura aerului (°C)		Maxime diurne		Minime nocturne	
	Maxime diurne	Minime nocturne	Valoarea	Localitatea și anul	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpie	26 ÷ 31	14 ÷ 18	8 ÷ 15	43.2	6.2	Turnu Măgurele, 1987
Deal și podiș	23 ÷ 27	12 ÷ 15	13 ÷ 20	40.0	3.5	Iași, 1909
Depresiuni	22 ÷ 25	9 ÷ 12	20 ÷ 21	37.0	1.0	Baraboi, 1987
W. Ocul	9 ÷ 10	3 ÷ 4	31	18.0	-7.4	1935, 1945, 1965
Litoral	26 ÷ 27	18	5 ÷ 9	34.7	10.9	Constanța, 1934

Desigur, nu totdeauna ultima decadă a lunii iulie este foarte călduroasă. Dintre anii în care această perioadă a fost răcoasă menționăm: 1931, 1951, 1960, 1978 cînd noaptea temperatura a coborît pînă la 8,5°C la Iași, pînă la 5,6°C la Cluj, pînă la 6,1°C la Sibiu și respectiv pînă la 8,7°C la București-Băneasa. De altfel în 1978 la Viru Iezeru Rodnei în noaptea de 22 iulie temperatura a coborît pînă la -1,5°C.

Săptămîna 14—20 iulie a.c. s-a caracterizat printr-un grad accentuat de instabilitate atmo-

sferică în regiunile din nordul, centrul și estul țării, iar trecător și în celelalte zone. Datorată unui front rece activ ce a evoluat pe o circulație nord-vestică rapidă instabilitatea s-a amplificat mult în zona montană. Au căzut ploii ce au avut și caracter de aversă însoțite de descărcări electrice iar izolat și grindină.

Cantitățile de apă au fost mai însemnate în noaptea de 16—17 VII mai ales în zona estică a Carpaților Meridionali. Exemplificăm cantitățile căzute la cîteva stații de munte: la Azuga între orele 23 și 05 au

căzut 102,5 l/mp. la Bușteni între ora 02 și 03 — 46 l/mp. la Sinaia, între ora 2h15 min și 2h30 min — 40,3 l/mp, iar la Poiana Brașov — 50,8 l/mp. S-au semnalat de asemenea intensificări ale vîntului cu viteze ce au depășit la rafală 20 m/s.

Anul acesta spre deosebire de anul trecut sfîrșitul lunii iulie nu se va mai înscrie printre cele mai călduroase intervale. De altfel natura a avut grijă să compenseze această „lipsă” oferindu-ne unele recorduri chiar în prima decadă a lunii. Asadar în perioada 21—27.VII 1988 vremea va fi normală termic cu ușoare nuanțe spre răcoros în regiunile nordice. Nebulozitatea va fi mai accentuată în nordul, centrul și estul țării unde vor cădea averse de ploaie însoțite de descărcări electrice. În celelalte zone aceste fenomene vor fi izolate și se vor semna după amiaza. Temperaturile maxime vor fi cuprinse între 22° și 32° ușor mai coborîte în regiunile nordice, dar mai ridicate în cele din sud. Iar temperaturile minime se vor încadra între 10° și 20°.

Pe litoral vremea va fi ușor instabilă, iar cerul variabil, favorabil averselor de ploaie și descărcărilor electrice, mai ales în primele zile. Temperaturile maxime diurne vor fi cuprinse între 26° și 29°, temperaturile minime, 16°, 18°, iar temperatura apei mării va fi de 22°—23°.

GLOSAR METEOROLOGIC

● **Front zonă de tranziție** sau în mod convențional suprafață de discontinuitate dintre două mase de aer cu proprietăți termice și de umezeală distincte. Fronturile apar foarte bine individualizate numai în troposferă fapt pentru care se mai numesc fronturi troposferice. Pe hărțile meteorologice frontul reprezintă linia de intersecție a suprafețelor frontale din atmosferă cu suprafața terestră sau orice altă suprafață de referință.

● **Front rece** suprafață de discontinuitate care separă două mase de aer, rece și cald, masa de aer rece substituind mai mult sau mai puțin brusc pe cea caldă.

● **Front activ** un front sau o porțiune de front care este însoțit de un sistem noros dezvoltat și în general de precipitații mai abundente.

VERTICAL: 1) Sportiv atras de pantele înzăpezite ale muntelui — Virf ascuțit și golaș de munte. 2) Verbul acțiunii apei rezezi de munte asupra pereților stincoși — Numele a trei virfuri din R.S.F. Iugoslavia. 3) Notă muzicală — Cană (reg.) — Curele! 4) Trecătoare — Piatră rotunjită prin rostogolirea ei de ape. 5) A se călări pe un pisc pentru a trece de partea cealaltă — Traian Ionașcu. 6) Intramontan! — A deveni mai puțin abrupt, vorbind despre un versant. 7) Masculul caprel — Peșteri. 8) Lac de munte — El (pop.). 9) Nobel (simb.) — Arhitect român (Horia; 1893—1943) care a proiectat elegantul hotel „Carpați” din Brașov. 10) A fi cuprins de o emoție — Maria Oancea. 11) Îmbibate cu apă — Masiv muntos în partea de est a Europei Centrale.

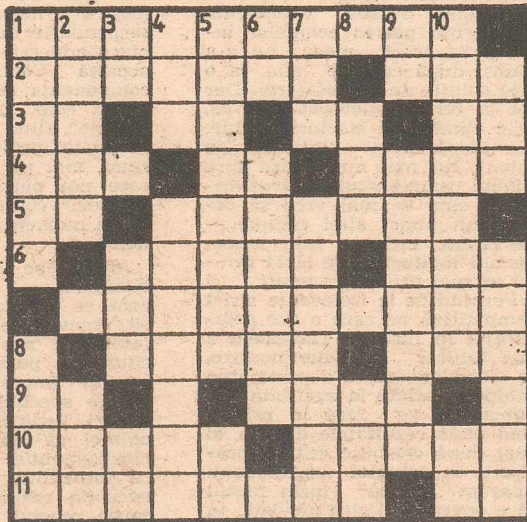
Dicționar: IDA, EOS, NAD, IRIG, STO, COP, IEL.

MIHAI ZGUBEA ■

Dezlegarea carului „Estivală”:

VINEA; BANUTA; ESEIN; ROMAN; SERI; EIA; BUD; ERU; NASTA; TE; L; DANGA; AZUR; OLAH; UNCHI; S; VE; AM; OR; UNS; SVA; IOSIF; OO; KIRIAC; GORAN; ITAS; AA; NAP; AMAN; BADITA; E-NACHE; MANET.

Montană

ORIZONTAL: 1) Drumuri șerpuite pe pantele munților. 2) Partea cea mai înaltă a unui munte — Cel mai înalt virf din masivul Bucegi (2 503 m). 3) Intrarea în horn! — Sorin Cernat — Pete! — Odinioară (abr.). 4) Cel mai înalt virf din insula Creta (2 456 m) — Adrian Daminescu — Documente. 5) Olga Alexan — ...de piatră, bucați mari de rocă înfîlțite frecvent în munți. 6) Creastă de mun-

te — Zeița dimineții la greci. 7) Virful cel mai înalt din Carpații românești (2 544 m). 8) Partea de la baza unui munte — Munte în R.S. Cehoslovacă. 9) Pisc mediu! — Localitate în R.S.F. Iugoslavia. 10) Depozit de roci sedimentare — Afluent al Moldovei ce izvorăște din Munții Stinișoarei. 11) Luminis (dim. pop.) — Sint duse, vara, pe pășunile alpine.

Patru pentru Europa (2)

Stabilitate la vîrf

Indiferent de adversar, Steaua tot ar fi tintit ajungerea într-o fază superioară a Cupei Campionilor Europeni. Și asta pentru că la Steaua s-a instalat un benefic „perpetuum mobile”: constituirea unei echipe valoroase a dus, inevitabil, la performanțe; aceste performanțe, venite la intervale scurte de timp, au generat, treptat, o anume psihologie a învingătorului, care-i face pe jucătorii stelisti să abordeze orice partidă cu nonșalanța unui campion sigur pe sine; la rîndul ei, această atitudine, extrem de importantă în orice întrecere sportivă, a contribuit în mare măsură la obținerea unor noi rezultate valoroase; în sfîrșit, acestea au justificat eforturile spre continua înfărire a echipei s.a.m.d. Avem de-a face, evident, cu „morișca” proprie marilor cluburi europene — galerie de elită în care Steaua deține un loc privilegiat, pe care și-l onorează și care-i este onorat (apropiatul turneu internațional de la București este o dovadă, mai ales că acceptări de participare veniseră din partea mai multor cluburi de prestigiu, dornice să fie în „anturajul” campioanei României).

Cînd s-or fi făcut prezentările la Geneva, nu prea multe motive de liniște vor fi avut adversarii steli. Și asta pentru că nu poate să nu te neliniștească jocul, cu o echipă a cărei carte de vizită completată la zi, arată cam așa: semifinalistă în precedenta ediție a cupei campionilor; neînvinsă în competi-

țiile interne (cupă și campionat) 78 de meciuri consecutive (!); un atac care a marcat 114 goluri în 34 de jocuri (record european în condițiile fotbalului actual!) și o apărare care a primit numai 18 goluri în tot atîtea jocuri; un atac ce joacă și — într-o „gheată de bronz” — Piturcă, golgeterul campionatului trecut (34 de goluri, cu numai 3 marcate din 11 m; de remarcat că Hagi are 5 goluri din 11 m — cantitate care, „cedată” lui Piti, l-ar fi încălțat pe acesta cu o gheată mai prețioasă); în sfîrșit, o echipă competitivă, cu mare experiență internațională, care dă majoritatea jucătorilor componenți ai lotului național.

Indiferent de adversar, deci, problema Stelei ar fi fost aceeași: să mențină și-n această toamnă echipa la ridicatul nivel de competitivitate pe care l-a manifestat în ultimii trei ani. Această menținere se poate face pe două căi: una „fizică”, am spune, prin asigurarea unui lot de jucători în permanență competitiv; și a doua, „psihologică”, prin conservarea la fiecare jucător, nou sau vechi, a celui tonus de întrecere care le-a adus atîtea satisfacții. Din primul punct de vedere, clubul militar s-a arătat întotdeauna prevăzător, luînd din timp cele mai potrivite măsuri pentru înlocuirea oricărei roți care ar „cădea” din angrenajul standard, transferările realizate de Steaua fiind mereu făcute în numele a ceea ce se numește „acoperirea unor posturi defici-

tare”. De pildă, pe stînga, „partea lui Bărbulescu”, a apărut la momentul potrivit Ungureanu; a apărut chiar și „schimbul doi”, mai tînărul și polyvalentul Rotariu. Tot un exemplu elocvent este modul în care, în campionatul trecut, foarte tînărul Gh. Popescu s-a integrat și a preluat „atribuțiunile” ce erau cîndva ale lui Băloni.

Nu știm, la această oră, ce transferări va fi realizat Steaua; dar cu siguranță că ele sînt bine gîndite, în ideea de a conserva omogenitatea lotului stelist la același nivel ridicat al valorii.

Din al doilea punct de vedere, al „tinerii echipei în mină”, cum se spune în termenii me-seriei, Puui Iordănescu și Radu Troi au confirmat pe deplin că pot fi timonieri de nădejde ai unei nave nu tocmai ușor de pilotat. Pentru că în marșul triumfal pe care Steaua l-a continuat în ultimii doi ani prin campionatul nostru nu putem să nu recunoaștem cadenta și „tonul” dictat jucătorilor etapă de etapă de către antrenorii lor. Meritul acestora este nu numai de a-si fi cîștigat și menținut o autoritate indispensabilă în fața unor jucători răsfățați de succese și de propria valoare, dar și de a nu se fi complicat inutil, încercînd modificări de substanță într-un registru tactic prefigurat aproape de la sine de particularitățile individuale ale jucătorilor.

În fața noii ediții a Cupei Campionilor Europeni, Steaua se află, așadar, sub semnul unei stabilități active. Ceea ce ne îndeamnă să sperăm că și performanțele ei vor fi, iarăși, „stabile”, spre o cotă cit mai ridicată a prestigioasei competiții europene.

Pe scurt, foarte pe scurt

Perioada regulamentară de transferări a fost între 5 și 20 iulie; echipele din cupele europene, avînd „răgaz” de la U.E.F.A. să-și anunte loturile complete pînă la 15 august, era clar că vor uza de această prevedere, neanunțînd nimic în termenul prevăzut de federația noastră. Numai că nici celelalte divizionare A nu s-au lăsat mai prejos, solicitînd în cor o păsuire pînă la 1 august; li s-a aprobat 25 iulie, ca ultimă dată de prezentare a solicitărilor de transfer. Așadar, luni va fi o zi cu foarte mare aglomerație pe strada Vasile Conta intrucit, oricît de întinsă ar fi perioada respectivă, operațiunile de transferare a jucătorilor se comprimă, ca de obicei, în ultima zi (pînă în seara zilei de 19 iulie, nici-o divizionară A sau B nu depusese vreun act de transfer) ● Asta nu împiedică, însă, circulația „telefonului fără fir”. Deci: ● Lung la Steaua ● Gică Popescu a trimis o telegramă că rămîne la Craiova, expirîndu-i stagiul militar și începîndu-l, din toamnă, pe cel „universitar” ● Pena de la Olt la Steaua, Gherasim de la Olt la Craiova, Stingaciu de la Steaua la F.C. Olt ● Lasconi, din iarnă, la Steaua, „contra” Weisenbacher și încă ceva ● Sabău („U” Cluj) e cu Dinamo în turneu, în Belgia ● Dumitriu III (fost ultima dată la Steaua Mizil) — antrenor secund la Steaua ● Cristian Gațu — președinte al clubului F.C. Bihor ● Pe la Oradea (ori Hunedoara) ar fi fost văzut Nută, fostul junior talentat al Polieiștii ● Titu

Ardeleanu — principal la Inter Sibiu ● Coraș la Victoria (în turneu în R.F.G.) ● Căciureac (fost Sighetul Marmăției, fost Victoria, fost Petrolul) — la Sportul studentesc ● Mircea Drîdea (principal) și Nicolae Tănăsescu (secund) alcătuiesc noua conducere tehnică a Sportului studentesc ● Bănuță (Argeșul) ar fi candidat la admiterea în Regie, dar n-a scris mai nimic la Biologie ● Alexa și Casuba — din Carpații Orientali în cei Meridionali — la Sibiu ● Într-o schemă de echipă la Inter, inter dreapta ar figura Balint ● Chihala și Bucurescu antrenorii la Sportul „30 Decembrie”, iar Cazan — la tineretul Sportului studentesc ● Viorel Mateianu revine spectaculos — cu speranțe, cu încredere și, totuși, cu același entuziasm la o divizionară A: F.C. Bihor. Cît l-or ține (toate acestea)? ● La recenta sedință a biroului federal numai 5 (cinci) antrenori principali ai divizionarelor A au fost prezenți, deși toți erau obligați să fie prezenți ● Goanță rămîne în Giulești ● Tiră s-ar afla cu amintita echipă în turneul din R.F.G. ● Bacoș ar fi vrut să vină mai spre Regie, dar se pare că a fost interceptat pe drum ● Lucaci (un jucător care a avut țaria morală a unei carantine de un an la Sportul studentesc) a fost cedat de Steaua clubului de unde-l luase, U.T.A. ● Indiferent cît de alambicate vor fi fiind căile acestor transferări, măcar de un lucru să se țină seama: acela de a nu se accepta descompunerea echipelor ce vor juca în cupele europene. Vizat este Oțelul Galați, de unde vreo doi jucători par a „fugi” de Juventus.

bal tot ce-i spune omul (rezultatul final depinzînd mult de cine este acest „om”), totuși, înclinăm să credem că noua programare a jocurilor va fi mult mai obiectivă (în orice caz, mai eliberată de suspiciuni) prin aceea că hazardul va devansa premeditarea și nu invers.

Pentru „stimularea jocului ofensiv și evitarea posibilităților unor înțelegeri neprincipiale între echipe” s-a propus să nu mai existe meciuri nule: în caz de egalitate după 90 de minute se va trece la executarea loviturilor de la 11 m pînă la desemnarea unui cîștigător — acesta primind 1 punct, iar echipa învinsă nici-unul. Pe cît de laconică în formulare, pe atît de bogată în implicații se arată această prevedere — și nici nu miră că ea a și fost degrabă contestată. Desigur, vor fi meciuri egale „pe bune”, în care va fi păcat că o echipă să piardă la 11 m (așa cum se întîmplă și în marile competiții in-

pus întrebarea dacă sistemul actual a adus ceva rău — sau îl schimbăm pentru că ne „e friică” de repetarea unor episoade neplăcute — și prea recente pentru a le mai aminti? Tot pe bună dreptate s-a replicat că o singură urnă în care toate echipele să aibă poziții egale de start ar fi mai în spiritul competiției, parte integrantă, cum se știe, a „Daciadei”. Cum e mai bine? Se va decide.

Surprinzătoare a părut intenția desființării Comisiei de apel a federației, atribuțiunile acesteia urmînd a fi preluate de biroul federal. E drept că amintitul organism s-a compromis de cel puțin două ori în recentul campionat — o dată anulînd o suspendare de cite o etapă a unor jucători care, la nici 24 de ore, de cînd fuseseră sancționați, au reapărut în teren, și a doua oară cînd a anulat — hotărîrea — de respingere — a sancțiunii (formularele corespun-de realității, n-o putem face

țiile referitoare la arbitraj sînt mai mult restrictive decît permise: se vor alcătui trei grupe valorice de arbitri (cine va dori să fie arbitrat de un „cavalier” din grupa a treia?), se va concepe un sistem de punctaj după care se vor face retrogradări și promovări dintr-un eșalon în altul (cine garantează că unul nou promovat este mai bun — sau nu va ajunge la fel de rău — ca unul care a retrogradat?) s.a.m.d. Se intenționează, chiar, o măsură careia i-am spus de pe acum „utopică”, dacă n-ar fi prea greu cuvîntul: brigăzile de arbitri să fie stabilite prin tragere la sorți încă de la începutul campionatului, pentru toate jocurile! Vom trăi și vom vedea. În sfîrșit, nu vor mai fi admise recuzările de arbitri

În disperare de cauză (5 schimbări de antrenori la divizia A și 20 la două serii de B, în campionatul trecut), federația s-a simțit obligată măcar să atragă atenția că astfel de atitudini din partea cluburilor (Mateianu ar avea ce povesti!) constituie încălcări grave ale Regulamentului antrenorilor (un fel de „cartă” de nimeni respectată a acestei bresle prea lăsată la voia capriciilor conducătorilor de cluburi) și sînt sancționabile cu pedepse la fel de aspre.

Proiectele acestor măsuri, prin excelență avînd un caracter tehnic, sînt integrate exigențelor de ordin constant și general referitoare la întărirea muncii politico-educative în rîndul tuturor cadrelor care activează în fotbal. O parte din aceste măsuri vizează, după cum ușor se poate constata, modificări (unele de fond) în actualul Regulament de organizare a activității fotbalistice, aici apărînd o primă și importantă problemă de principiu: acest Regulament a fost atît de des și grav încălcat în campionatul trecut încît fie el, nu mai corespunde realității — și trebuie schimbat —, fie această realitate este atît de „împetuoașă” încît s-ar fi putut sustrage oricărui regulament, cît de corespunzător ar fi fost el. Mergînd și mai departe, în biroul federal a pluit o a doua problemă, tot de principiu și la fel de importantă: aceea a „votului de încredere” pe care trebuie — sau nu — să-l primească acest organism. Pornind de la faptul că nu de puține ori deciziile sale, întemeiate pe regulament, au fost încălcate, este omenesc să te întreb: cînd

este nevoie de votul biroului federal? În ce constă personalitatea acestuia? Și, în ultimă instanță, dacă actuala formulă de birou federal nu corespunde (altfel nu i s-ar submina sau i s-ar respecta deciziile) — de ce nu se alcătuieste o alta, care să merite să fie lăsată să-și îndeplinească pînă la capăt atribuțiunile statutare ale acestui organism colectiv de conducere?

O a treia problemă de principiu, mai puțin atînsă în debateri, este aceea că progresul fotbalului — ca al oricărui domeniu, de altfel — nu se poate realiza numai prin măsuri organizatorice. Și aici trebuie să prevaleze pregătirea profesională, competența, calitatea instruirii, strădania de a munci mai mult și mai bine, de a fi la curent cu tot ce se întîmplă nou în acest sport, de a inova și perfecționa continuu jocul echipelor și al fiecărui sportiv. Numai dinspre acest teritoriu al eforturilor de pregătire, educație și instruire poate să vină o reală și temeinică revigorare a fotbalului nostru. Cu alte cuvinte, este fundamental, imperios și strict necesar un recurs la metodă. Or, atîta vreme cît pregătirea multor echipe are caracter mai mult „mestesugăresc”, cît alte echipe, în majoritate covârșitoare, nu-și propun decît să se mențină (în acest sport existînd o alergie generală la ideea retrogradării) și cite altele se complac (cu cite compromisuri, numai ele știu) la „căldurica” protectoare a cine știe căror influențe (dinspre alte cluburi sau dinspre arbitraje), atîta vreme cît nu există un sistem coerent, serios și substanțial de pregătire a cadrelor de tehnicieni (cine „va antrena” fotbalul nostru peste cinci ani? nimeni nu se întreabă) — atîta vreme, deci, cît persistă asemenea inerții, orice măsură — validată sau nevalidată — ale unui birou federal — inspirat sau nu — nu vor putea avea efectul scontat. Deocamdată, cum se exprima unul din vorbitori, „încercăm să mai întorcăm o pagină, mai luminoasă, în fotbalul nostru, fără pretenția de a fi spus și dus lucrurile pînă la capăt”. Iar intențiile la care ne-am referit, mai sus, sînt expresia necesității, cum spunea un alt vorbitor, „de a nu ne rezuma la vorbe”, pentru că „în situația actuală se impun măsuri foarte clare”, fiind „împetios necesar să ne urnim din locul în care ne aflăm”. Să sperăm că noile măsuri preconizate de federație vor constitui un asemenea mic punct de sprijin din care universul fotbalului nostru se va putea „răsturna” cu fața la soarele moralității, sportivității și performanței.

Pagină realizată de
OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Recurs la metodă

ternaționale, unde, în pofida protestelor adesea vehemente venite din partea echipelor învinse în acest mod, nu s-a ajuns, după cum se știe, la o altă soluție de departajare). Dar tot la fel de adevărat este că, prin eliminarea meciurilor nule, vor dispărea și remizele „de salon”, tot mai numeroase spre finalul campionatului trecut, intrucît cine va mai vrea să cedeze un punct altei echipe, — să zicem, inclusiv prin mecanismul loviturilor de la 11 m — nu va mai primi nici unul.

Pornind de la irelevanța strict competitivă pe care o are golaverajul în linia de clasament a mai tuturor echipelor noastre, se intenționează ca departajarea echipelor aflate la egalitate de puncte să se facă în primul rînd după rezultatele directe, și apoi după celelalte criterii prevăzute în actualul regulament. Aparent „statică” (prin faptul că e operantă o singură dată, în finalul campionatului nostru), această măsură îndeamnă la o anume conduită, mai tranșantă, am spune, a fiecărei echipe pe tot parcursul competiției — și-ndeosebi între cele din aceeași zonă valorică.

Mult discutată a fost intenția de a se reveni la acel sistem de tragere la sorți pentru „Cupa României” care a fost valabil pînă acum doi ani — și anume fără ca, din 16-mi, echipele să mai fie împărțite în două urne — divizionarele A, în ordinea clasamentului, de-o parte, și celelalte calificate, de cealaltă parte. Pe bună dreptate s-a

mai explicitat!), deci un fel de negare a negației, tot în cazul suspendării unui jucător. Opinia conducerii federației este că această Comisie de apel, în componența de pînă acum, cel puțin, este „penetrabilă la influențe”, fiind „un loc prin care se poate încălca regulamentul”, fiind, mai pe scurt, fisura pe care pot pătrunde orice alte „măsuri” contrare unor luate la un moment dat de biroul federal.

Agitate se întrevăd apele arbitrajului — un capitol care, cum se bănuia, va fi fost găsit vinovat de mai toate relele fotbalului nostru. Fără a scuza cituși de puțin lipsa reală de calități (morale, sportive, fizice, de specialitate etc.) a unor arbitri, înclinăm să dăm credit opiniei că arbitrajul este doar „instrumentul” și efectul viciilor fotbalului, și mai puțin (cu excepția cazurilor de mai sus) cauza acestui fenomen. Cum, necum, arbitrii români au avut oarece reputație internațională, constantă în generațiile scurse de-a lungul anilor — de la Andrei Rădulescu, la Rainea și Igna. Deci nu de „talente” ducem lipsă, ci de protejarea acestora astfel încît să nu se compromită — mai de voie mai de nevoie. Există un „coș cu probleme” al condiției arbitralului de astăzi, care presupune o debateră separată, începînd de la cum se învoiește el ca să ajungă la un meci și pînă la baremul pe care-l primește pentru deplasări de sute de kilometri pe lună. Deocamdată, și inten-

Cu antrenorul GHEORGHE DEMECA despre șansele olimpice

"Înotăm pentru aur"

— Înotătorii sint privilegiați pe căldura asta, nu-i așa tovarășe Demeca?

— Da! de unde! Ne bate și pe noi soarele în cap, de număna...

— În Suedia era mai răcoare?

— Mai. Dar nu cred că-ți venit să vă dau buletinul meteorologic!

— Nu, mă interesează mai întâi ce face premiata revistei „Flacăra” pe anul trecut Noemi Lung.

— În Suedia, la concursul din 2-3 iulie, pentru că acum bănuiesc de ce m-ați luat pe ocolite, Noemi a înnotat în finală 4:45,87 adică a doua performanță europeană și a patra mondială la 400 m mixt, în acest an.

— Cu toate astea, timpul nu e prea competitiv.

— Sint de acord, deși e la vreo secundă de a doua performanță mondială a anului. Dar față de întreruperea în pregătire pe care a trebuit s-o facă Noemi, acest rezultat dovedește că se află pe drumul cel bun.

— De ce a trebuit să întrerupă pregătirea?

— Din cauza unor dese îmbolnăviri, survenite în perioada noiembrie-aprilie. Dar s-a refăcut complet, astfel încât, din 4 aprilie când a reluat antrenamentele, a înnotat 1000 km în 10 săptămâni — un ritm de lucru infernal, pe care l-a suportat cu brio, fără nici-o problemă.

— Nu vreau s-aduc vorba de „virful de formă” — subiect preferat de mai toți antrenorii care ne promit marea cu sarea la Olimpiadă; vă întreb mai direct: ce vor face elevele dv. la aceste Jocuri Olimpice?

— Noemi va inota la 400 m mixt, 200 m mixt și 200 m liber (pentru această ultimă probă fiind încurajați de locul IV obținut de ea la europene). În proba de bază, 400 m mixt, va lupta pentru titlu cu americanca Jeanette Evans, recordmenă mondială la 400, 800 și 1500 m liber, o înotătoare foarte puternică în probele de fond. De remarcat că atât Noemi cât și Evans au la mixt timpi intermediari aproape identici, adică sint „tari” și „slabe” la aceleași procedee. De aceea cred că titlul se va decide la craul, ultimul procedeu al cursei.

— Mai departe.

— Mai departe, contăm pe Stela Pura, care a avut o evoluție destul de bună în acest an, realizând de foarte multe ori timpi în jur de 2:10 la 200 m flutură, proba ei favorită. În mai, la „Cupa Belgiei”, a realizat 2:09,73 — cea mai bună performanță mondială a anului, rămasă încă în picioare și cam la o secundă de următoare. Stela are numai 17 ani, ceea ce înseamnă un atu foarte important față de principalele sale concurențe la titlul olimpic, Nord și Weigand, care au cite 21-22 de ani. Ambia deosebită, avantajul celei care vine din urmă, capacitatea de mobilizare în concurs, rezistența foarte mare — toate acestea fac din Stela o mare favorită la medalia de aur. Pe care sint sigur că o va obține dacă va face și în continuare antrenamente de o calitate deosebită.

În pregătiri se mai află, în afara grupei de la Ploiești, alte trei sportive. Andreea Szighiar, pentru 400 m mixt; cu un 4:46-47, ea se poate clasa la Olimpiadă în primele 6. Corina Dumitru, pentru 200 m flutură, medaliată cu argint la europenele de juniori dar cu șanse la

aur anul acesta (Olanda, sfârșitul lui iulie), intrucit a ajuns la virsta normală pentru această competiție. Apoi, foarte talentata Diana Ureche: nici 14 ani, 1,75 m înălțime, 52 kg, adică date antropometrice ideale pentru acest sport. Originară din Cluj, se pregătește cu noi de doi ani, obținând în acest răstimp și-o medalie de aur la concursul „Prietenia”, dar încă nu este permeabilă la un efort de pregătire fără rabat.

— De vină o fi și soarele. Spuneți-mi, ce concursuri mai aveți prevăzute în agenda aia pe care o tot răsfoiți?

— Balcinada de seniori, București, 12-14 august. Apoi, campionatele naționale, 28-31 august, organizate după tipicul Olimpiadei.

— Adică?

— Adică ordinea probelor va fi aceeași ca în programul Olimpiadei, iar concursul va începe tot duminică. Numai că va dura 4 zile, față de 7.

— Au vreo importanță detaliiile astea?

— Pentru o mare întrecere cum e Olimpiada, fiecare detaliu își are importanța lui. De aceea, încercăm să obșnuim fetele inclusiv cu atmosfera intrării în competiție într-o zi de duminică și cu o derulare simulară a probelor. De pildă, 400 mixt și 100 liber sint programate la Olimpiadă în prima zi, cind toate concurențele sint odihnite și cu dispoziția de concurs intactă. S-a întâmplat ca pe Evans s-o avantajeze programul, în sensul că probele de mixt, care ne interesează și pe noi, sint intercalate printre cele de liber, care-o interesează și pe înotătoarea americană. În sfârșit, vom trăi și vom vedea.

— Așa zic și eu.

Ș. OCTAVIAN ■

De săptămîna viitoare,

la Timișoara

Campionatul Mondial al copiilor și juniorilor

● Școala desăvîririi. La Timișoara s-a instalat lotul de copii și juniori al României (îndrumat de un colectiv de șapte antrenori) și au continuat pregătirile în vederea participării cu succes la Campionatul Mondial de șah pentru copii și juniori și a realizării obiectivelor planificate: 4-6 medalii în cele opt grupe pe categorii de vîrstă. Au început să sosească și oaspeții, veniți de pe toate continentele planetei. Organizatorii mai au de pus la punct ultimele amănunte în sălile de concurs găzduite de Casa Tineretului din orașul de pe Bega, unde la 25 iulie — ora 15 — brigada de arbitri va porni ceasurile de control.

● O bună comportare a avut în turneul de la Praga (categoria a VII-a, Elo mediu: 2200 p) Cristina Bădulescu în compania a trei mari maestre, cinci maestre internaționale și o maestră FIDE, clasindu-se printre fruntașii. Victoria a revenit ex-aequo cu 10 puncte (din 13 posibile) sovieticei E. Fatalebekova și cehoslovacei E. Klimova. Au urmat Petek (Iugoslavia) 8,5 p. Bădulescu (România) 7,5 p. Boicu (România) 5,5 p. Cea mai amuzantă partidă a concursului s-a soldat cu o incredibilă miniatură: Sikora — Heintze 1. e4 e5 2. Cf3 Cf6 3. d4 d5 4. e: d5 e4 5. C: e5 C: d5 6. Cc3 Cc6 7. Nc4 Nb4? 8. C: f7! R: f7 9. Dh 5 Re6 10. N: d5! și negrul cedează.

● Din Campionatul Bulgariei. După bunele rezultate obținute anul trecut în meciurile amicale cu echipele reprezentative ale R.D.G. și României, „naționala” Bulgariei aspiră la o a doua medalie la Olimpiada de șah de la Salonic (noiembrie 1988), mai ales că în acest oraș a urcat prima oară pe podium în anul 1984, imediat după echipa Uniunii Sovietice, întrecind minimal formația României. Campionatul țării vecine, reunind 14 participante, a cunoscut o luptă încordată între multiplele campioane M. Voiska, R. Goceva și S. Savova, care au primit replica incisivității din partea P. Angheleva, R. Genova și V. Peiceva (revelația ultimului sezon). Urmăriți un interesant duel al rundei a șaptea: V. Peiceva — S. Savova 1. d4 cf6 2. c4 g6 3. Cc3 d5 4. Cf3 N5 7. Nf4 c5 6. e3 Da5 7. Dd2 c: d4 8. e: d4 Cc6 9. Cb5! ? D: d2 10. C: d2 Ch5 11. Ne3 00 12.

Cc7 Tb8 13. C: d5 C: d4 14. 000 Cc6 15. Nc5 ? ! Te8 16. Te1 b6 ! 17. C: e7? C: e7 18. T: e7 N: b2 ! 19. Rd1 Ng4 ! 20. f3 N: f3 21. C: f3 b: c5 22. T: a7 Ng7 23. Rc1 Te3 ! 24. Rd2 Tc3 25. Td7 Tb2 26. Rd1 Nh6 27. Cd2 T: a2 28. Td8 Rg7 29. g3 Tcc2 30. Cb3 și albul a cedat.

● În turneul de la Lenin-grad (categoria a IX-a, Elo: 2255) Ligia Jicman a învins-o pe E. Ahmilovskaia, a treia jucătoare din ultimul C.M. Timișoreanca a condus cu abilitate atacul spaniol: Jicman — Ahmilovskaia 1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 d6 5. d4 Nd 7 6. d: e5 d: e5 7. 00 Nd8 8. h3 Cf6 9. De2 b5 10. Nb3 Ca5 11. Td1 C: b3 12. a: b3 h6 13. c4 00 14. Cc3 Te8 15. Dc2 b4 16. Cd5 C: d5 17. T: d5 Nc6 18. Tda5 Dc8 19. Ch4 Db7 20. f3 Nd7 21. Df2 c6 22. Dg3 Rh7 23. Cf5 N: f4 24. e: f5 De7 25. Ne3 e4 26. f4 Tad8 27. Df2 Nb8 28. T: a6 Td3 29. T: c6 Dd7 30. Taa6 D: f5 31. g4 ! Dd7 32. f5 Ne5 33. T: h6 ! g: h6 34. T: h6 Rg8 35. f6 T: e3 36. Th8 ! 1:0 Clasamentul final a fost următorul: 1. Levitina 9,5 p. 2. Ahmilovskaia 9 p. Zaiat Sitnikova (toate U.R.S.S.). Makropoulou (Grecia). Rubtova (U.R.S.S.). Erenska (Polonia), 7,5 p. Nikolai 6,5 p. Maksimovici (ambele Iugoslavia) 6 p. Baghinskaite, Bistrikova (ambele U.R.S.S.) 5,5 p. Jicman (România) 5 p. Kondou (Grecia) 4 și Aseeva (U.R.S.S.), 2,5 puncte.

● Umor negru... În „Le Matin Magazine” din 17 aprilie 1982, R. Vincent scria: „Nu e necesar să fii nebul pentru a deveni campion de șah. Dar se pare că aceasta ajută. Printre super-jucătorii deveniți celebri, mulți au prezentat tulburări mintale. Printre trăsăturile caracteristice observate cel mai frecvent se citează: megalomania, delirul persecuției, agresivitatea, misoginia. „Analizînd aceste aspecte în contextul testamentului marelui maestru olandez, Hans Ree, care, după moarte, își lasă scheletul organizatorilor turneele de la Wijk aan Zee ca material de lucru pentru... sfleuirea pieselor de șah cu care se vor juca partidele centrale ale rundelor viitoarelor concursuri, nu ne rămîne decît să-l parafrazăm pe Lessing: „Șahul este ceva mult prea serios pentru a fi tratat ca un simplu joc și are prea multe asemănări cu un joc pentru a-l trata cu seriozitate...”

MARGARETA MUREȘAN ■

Curaj, Gino, succes, Dridea !

Gino Iorgulescu este un personaj al fotbalului nostru și, incontestabil, un lider al jucătorilor Sportului studentesc. După cum se știe, el a preluat (alături de Paul Cazan) misiunea de a conduce echipa mai mult de trei sferturi din campionatul trecut — și doar pînă în această vară, — nerenunțînd, în acest răstimp, nici la calitatea de jucător. Expirînd înțelegerea, Gino a fost pus în situația să opteze: numai jucător sau numai antrenor. Știîndu-și mai bine propriile resurse, Gino a ales de bună voie să joace, amînînd momentul revenirii la o eventuală — și pe deplin posibilă — postură de antrenor. Numai că această opțiune l-a pus într-o situație extrem de delicată față de noul lui antrenor: mai întii că, mai demult, a avut cu acesta un „diferend”, perisabil și inerent în acest sport, pe cînd antrena altă echipă. Gino a supralicitat amintirea aceluia banal episod și nu s-a încumetat să se prezinte la pregătiri împreună cu echipa sa, la Cîmpulung Moldovenesc — fiindu-i jenă, rușine, avînd, poate, și un exces de orgoliu, sau toate acestea la un loc.

E clar că Gino are un rol mare în starea de spirit a jucătorilor Sportului studentesc, în adevîrarea lor la pregătiri și efort. Și la fel de clar este, că Gino mai are nevoie de echipă, din moment ce el a optat să joace. Atunci, cine-i apropie? Poate că o mină întinsă de Dridea, cu tact, cu înțelegere și bărbăție — și un răspuns pe aceleași coordonate al lui Gino — ar duce la armonia necesară de care Sportul are nevoie înaintea acestui campionat.

Civilizația sportului

Otravă !

Presa sportivă ne informează: fotbalistul X a fost suspendat fiind depistat că s-a dopat înaintea unui meci, jucătorul Y (altfel o mare valoare) a fost drastic sancționat pentru comportare nesportivă față de arbitru, suportorii unor echipe se bat în tribune sau în afara stadionului ș.a.m.d.

Poate spuneți: — Eh, ziaristii, mai exagerează și ei comentînd aceste fapte ! Altcuiva, mai optimist, nu au ce să ne comunice ? Din păcate, în sportul mondial, aproape că nu este săptămînă în care să nu se întîmple ceva trist. Abia s-au stîns ecourile cărții vest-germanului Harald Schumacher în care renumitul portar de fotbal divulgă unele din practicile folosite în culisele fotbalului din țara sa (dopingul fiind la... „loc de cinste”), că federația franceză de atletism a distribuit atletilor incluși în loturile pentru Jocurile Olimpice, „Cartelul sportivilor care luptă contra dopajului”. Cartelul cuprinde trei prevederi, fiecare urmînd să fie semnată de atletii în cauză: 1. Afirm că nu m-am dopat niciodată. 2. Promit că nu mă voi dopa niciodată. 3. Mă voi supune în orice clipă, fără a invoca vreun motiv, controlului antidoping al federației mele, al celei internaționale sau al Comisiei Medicale Olimpice.

Se apropie Jocurile Olimpice de vară. Dacă dopingul își va face iarăși apariția și efectul, se vor pune din nou în discuție credibilitatea sportului, virtuțile sale de loialitate și puritate. Progresele științei și medicinei au adus în lumea sportului noi droguri și au contribuit la dezvoltarea folosirii lor. Dacă amfetaminele fac furori printre cicliști, anabolizantele tind să devină regulă peste tot fiindcă „furnizează” mușchi foarte ieftin. Se vorbește deseori de autotransfuzie sanguină și practicarea ei este admisă de anumite persoane.

Dopingul în sport pune două probleme. Mai întii, aceea, cum spunem, a credibilității sportului însuși. Dopingul este forma cea mai modernă de trîșare în sport. A lupta contra dopării înseamnă încercarea de a conserva onestitatea și întrecerea sinceră pe stadioane, adică tot ceea ce constituie esența întrecerilor sportive. A doua chestiune, de ordin moral, este următoarea: se poate oare, trebuie oare să fie împiedicate ființe umane, libere pe faptele lor, să se distrugă fizic și psihic, dacă ele hotărăsc să-și mențină performanțele prin intermediul stimulenților artificiali ? Fără îndoială, victoria și performanța — nu înseamnă oare autodepășirea ? — sint scopul ultim al sportului. Dar această autodepășire nu trebuie să se producă într-o singură direcție, către un scop care să justifice toate mijloacele.

Impotriva dopingului se cer măsuri intransigente de reprimare și înainte de toate o vastă campanie de informare. Sportivul avertizat va fi de două ori mai ferit de a cădea în păcat. Dar unii dintre ei sint prea tineri, prea naivi, prea creduli, prea neexperimentați. Sarcina (și răspunderea) de apărători ai sănătății sportivilor este în primul rînd a antrenorilor și a medicilor sportivi. Ei sint primii care trebuie să curme acțiunile ce otrăvesc lumea sportului, această lume presupusă a fi a sănătății depline.

CRISTIAN ȚOPESCU ■

Toată lumea face sport

● Începînd cu sezonul 1989 — 1990 va intra în vigoare o nouă legislație privind spectatoriile de fotbal de pe stadioanele engleze. Între măsurile luate de guvern figurînd și introducerea controversatelor cartnete de membri ai cluburilor, menite să asigure un control riguros al intrărilor în arenele de joc. Pe de altă parte, a arătat un membru al cabinetului, „problema-cheie în acest moment este aceea dacă echipa Angliei va putea participa la Campionatul mondial de fotbal din 1990 din Italia”. Oricum, meciul Italia — Anglia, programat anul acesta la 16 noiembrie, a fost anulat, datorită comportării în continuare iresponsabile a „hooligans”. ● Disputat în mod tradițional în luna iulie, campionatul mondial de pescuit pe echipe s-a încheiat la Castroluovo, în apropiere de Valladolid, cu victoria Franței, urmată de Italia, Spania și Olanda. Trofee individuale au primit englezul Ian Porter, care a prins cel mai mare pește, un crap de 1070 grame, și cehoslovacul Dukowski, pentru cele mai multe capturi: 71, adică una la mai puțin de două minute... ● După venirea lui Altobelli, de la Inter, Juventus și-a revizuit listele de transferări cu jucătorii susținuți să-și întărească rîndurile, mai ales că perioada de angajări este mai extinsă anul acesta, datorită faptului că ediția de campionat va începe după Olimpiadă. Sint curtați

veronezii Gallia și D. Bonetti, Marocchi (Bologna), Corradini (Torino) și Vanenburg (P.S.V. Eindhoven). Pe lista de plecare figurau Laudrup, la Atletico Madrid, Magrin și Vignola, ambii la Atalanta. ● Si pentru că tot vorbim de Juventus, iată cum au devenit protejații președintelui FIAT, Gianni Agnelli, adversarii ai Oțelului Galați. La tragerea la sorți a „Cupei U.E.F.A. s-a procedat mai întii la alcătuirea a 8 grupe de cite 8 echipe, din interiorul acestor serii formîndu-se perechile. Oțelul a figurat în grupa a 6-a, alături de Bayer Leverkusen, deținătoarea trofeului, Juventus, Apoei Nicolsia, Atletico Bilbao, AEK Atena, Belenenses și Velez Mostar. La rîndul ei, Victoria (grupa a 7-a) le-a avut ca posibile adversare pe Benfica, Slavia Sofia, Montpellier, PAOK, Napoli, Partizan Belgrad, cîzînd în cele din urmă cu Sliema Wanderers... ● Un nou nume în Cartea recordurilor: Emma Houlston, o canadiencă în vîrstă de numai 9 ani, a devenit cea mai tină aviatore care a traversat în zbor Canada, de la Victoria, din vest, la Newfoundland! Insoțită de tatăl ei, instructor de zbor brevetat, micuța Emma și-a realizat isprava după ce aflase că, anul trecut, un pusti american, Christopher Lee Marshall, traversase S.U.A. pilotînd o avionetă similară, de două locuri. C.L.M. era ceva mai în vîrstă: avea 10 ani !

LUCIAN OPREA ■

In rind cu națiunile demne ale lumii

Politică a păcii și colaborării

În perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, țara noastră s-a afirmat ca un factor activ și constructiv în viața internațională, promovind o politică externă de amplă deschidere, militând consecvent și luând numeroase inițiative pentru rezolvarea în folosul popoarelor a marilor probleme ale contemporaneității, pentru dezvoltarea largă a colaborării cu toate statele, cu toate forțele înaintate ale contemporaneității. Făurită și promovată cu consecvență de secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, politica externă a României, fundamentată la Congresul al IX-lea și adâncită și îmbogățită la următoarele congrese și conferințe naționale ale partidului, cu contribuția excepțională a secretarului general, s-a afirmat în decursul ultimilor 23 de ani ca o politică străină oricărei închistări, deschisă spre ceea ce este nou și progresist, spre cerințele obiective ale dezvoltării omenirii. Evidențind acest fapt, în Raportul la Conferința Națională din decembrie 1987 tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „Făcând bilanțul activității internaționale a partidului, a României socialiste în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea, putem afirma cu îndreptățită mândrie și satisfacție că țara noastră, poporul român au dus o politică consecventă de dezarmare, de colaborare cu toate popoarele lumii, fără deosebire de orinduire socială, o politică de pace în întreaga lume”.

O lume a păcii, fără arme și războaie

În cadrul politicii externe românești din ultimii 23 de ani, un loc de prim rang l-au ocupat și îl ocupă demersurile constructive, inițiativele neobosite ale României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu pentru încetarea cursei înarmărilor și înfăptuirea dezarmării, pentru făurirea unei lumi a păcii, fără arme și fără războaie. Aceste demersuri și inițiative s-au constituit de-a lungul anilor într-un amplu program concret de dezarmare și pace, care, situind în centrul său lichidarea armelor nucleare, cuprinde numeroase prevederi, cum sînt reducerea armelor convenționale, a efectivelor și bugetelor militare ale statelor și alocarea fondurilor astfel recuperate pentru dezvoltarea economico-socială a tuturor țărilor, în primul rînd a celor rămase în urmă, desființarea bazelor militare străine și retragerea trupelor de pe teritoriile altor state, inițierea de negocieri concrete pentru desființarea simultană a N.A.T.O. și a Tratatului de la Varșovia, renunțarea la armele chimice, la orice acțiuni de forță în relațiile dintre țări, stingerea tuturor focarelor de conflict și tensiune, rezolvarea tuturor problemelor existente între state exclusiv pe cale pașnică, prin tratative, crearea de zone fără arme nucleare, măsuri pe plan regional de securitate, destindere, colaborare și bună vecinătate. Legat de dezarmare și pace, una din prioritățile politicii externe românești a constituit-o și o constituie făurirea unei Europe Unite, a păcii, securității și colaborării. Este cunoscut, în acest sens, rolul important jucat de România în pregătirea, ținerea și încheierea cu rezultate bune a Conferinței de la Helsinki din 1975 pentru securitate și colaborare în Europa. Totodată, România a depus eforturi asidue și pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii, prieteniei și colaborării, lipsită de arme nucleare și chimice.

După cum am arătat, politica externă a României stabilită de Congresul al IX-lea a fost permanent îmbogățită, adusă la zi. Cu toate acestea, consecvența direcțiilor ei principale este remarcabilă, fapt ce rezultă și din rememorarea citorva din acțiunile întreprinse de România în decursul ultimilor 23 de ani în problema dezarmării și securității. Astfel, în 1965 Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat, la inițiativa țării noastre, rezoluția „Măsuri pe plan regional în vederea îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate între statele europene aparținând unor sisteme economice și sociale diferite”. În 1970, ca urmare a unei inițiative românești, O.N.U. a proclamat „Deceniul dezarmării al Națiunilor Unite: 1970—1980”. Tot o inițiativă a țării noastre a avut la bază și Raportul O.N.U. din 1972 privind „Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor”. Cu prilejul primei sesiuni speciale a O.N.U. consacrate dezarmării, care a avut loc în 1973, a fost elaborat și publicat documentul „Hotărîrea Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind poziția României în problemele dezarmării, și în primul rînd ale dezarmării nucleare”. În toamna lui 1981 și primăvara lui 1982 au avut loc cunoscutele inițiative de pace și dezarmare ale președintelui Nicolae Ceaușescu, ample manifestări și mitinguri, care au culminat cu Apelul poporului român, însumind 18 milioane de semnături, transmise celei de-a doua sesiuni speciale a O.N.U. consacrate dezarmării. A urmat, în 1986, prima acțiune concretă de dezarmare, prima inițiativă de „dezarmare prin fapte” — reducerea de către România cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare, măsură aprobată de poporul român în cadrul unui referendum. În sfîrșit, 1988 a fost anul Expunerii din 29 aprilie a secretarului general al partidului, document în care sînt abordate creator importante probleme ale situației internaționale, precum și anul prezentării la cea de-a treia sesiune specială a O.N.U. consacrată dezarmării a „Considerentelor și propunerilor României, ale președintelui Nicolae

Ceaușescu cu privire la problemele dezarmării și direcțiile de acțiune a țărilor pentru soluționarea lor”. În „Considerente” se prevăd, printre altele: înfăptuirea dezarmării nucleare și eliminarea completă din arsenalele statelor a acestor arme; renunțarea la militarizarea Cosmosului, pentru ca acesta să fie folosit exclusiv în scopuri pașnice; lichidarea armelor chimice; trecerea la măsuri de reducere substanțială a efectivelor, armamentelor convenționale și cheltuielilor militare; eliminarea actelor de forță sau amenințare cu forță; adoptarea de noi măsuri de încredere și securitate în Europa. Documentul românesc a lansat lumii chemarea „Dezarmare prin fapte”. În acest ca-

1965 — La propunerea țării noastre, Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat rezoluția „Măsuri pe plan regional în vederea îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate între țările europene aparținând unor sisteme economice și sociale diferite”.

1970 — Adunarea Generală a O.N.U. a proclamat, în urma unei inițiative a României, „Deceniul dezarmării al Națiunilor Unite: 1970—1980”.

1972 — La O.N.U. a fost dezbătut Raportul „Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor”, înscris pe ordinea de zi din inițiativa țării noastre.

1972—1975 — România a adus o contribuție importantă la pregătirea, desfășurarea și încheierea cu succes a primei Conferințe pentru securitate și cooperare în Europa. Actul final de la Helsinki din 1975 conține numeroase idei preconizate de țara noastră.

1975 — La O.N.U. a fost prezentat documentul intitulat „Poziția României în problemele dezarmării, în primul rînd ale dezarmării nucleare, și instaurarea unei păci trainice în lume”.

1979—1981 — Din inițiativa României, au fost înscrise pentru prima dată pe ordinea de zi a Adunării Generale a O.N.U. propunerile privind „Reglementarea pe cale pașnică a diferendelor dintre state” și „Dezvoltarea și întărirea bunei vecinătăți între state”.

1981—1982 — Au avut loc cunoscutele inițiative de pace ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, suita marilor adunări populare, care au culminat cu „Apelul poporului român”. Însumind 18 milioane de semnături, transmise celei de-a doua sesiuni speciale a O.N.U. consacrate dezarmării.

1982 — La propunerea României, Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat „Declarația privind reglementarea pașnică a diferendelor internaționale”.

1985 — La a 40-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. a fost adoptat, din inițiativa României, Apelul solemn adresat statelor aflate în conflict pentru a pune capăt neîntîrzierii ostilităților militare și a trece la reglementarea pașnică a diferendelor lor, concomitent cu Angajamentul tuturor statelor de a se abține de la folosirea forței sau amenințării cu forță și de a soluționa problemele litigioase numai prin negocieri pașnice.

1986 — La referendumul din 23 noiembrie poporul român a ratificat hotărîrea unilaterală a României socialiste privind reducerea cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare.

1988 — România a prezentat celei de-a treia sesiuni speciale a Adunării Generale a O.N.U. consacrate dezarmării documentul intitulat „Considerentele și propunerile României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu cu privire la problemele dezarmării și direcțiile de acțiune a țărilor pentru soluționarea lor”. Documentul prevede, printre altele: înfăptuirea dezarmării nucleare și eliminarea completă din arsenalele statelor a acestor arme; renunțarea la militarizarea Cosmosului, pentru ca acesta să fie folosit numai în scopuri pașnice; lichidarea armelor chimice; trecerea la măsuri de reducere substanțială a efectivelor, armamentelor convenționale și cheltuielilor militare; eliminarea actelor de forță sau amenințare cu forță; adoptarea de noi măsuri de încredere și securitate în Europa.

dru, salutînd realizarea Tratatului sovieto-american privind lichidarea rachetelor nucleare intermediare din Europa ca o acțiune concretă pe calea dezarmării, România consideră că acest pas trebuie urmat de alte înțelegeri, vizînd cu prioritate reducerea substanțială a armamentelor nucleare strategice.

Lichidarea subdezvoltării

O altă direcție fundamentală a demersurilor și inițiativelor românești pe plan internațional în anii care au trecut de la Congresul al IX-lea o constituie lichidarea subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice mondiale. În concepția României, a președintelui ei, lichidarea subdezvoltării trebuie să se bazeze în primul rînd pe efortul propriu al fiecărui popor, pe concentrarea și mobilizarea intensă a întregului potențial uman și material al țării respec-

tive. Un rol deosebit îl are lărgirea cooperării internaționale Sud-Sud și Nord-Sud. În același timp, de o mare importanță este sprijinul internațional din partea țărilor dezvoltate, acordat pe baza respectării neabătute a suveranității și independenței, a înălțării cu desăvîrșire a oricărui amestec în treburile interne. Un asemenea sprijin trebuie să contribuie la dezvoltarea industriei și agriculturii, la valorificarea superioară a resurselor umane și materiale de care dispun aceste țări. Pentru aceasta, sînt necesare negocieri reale între țările industrializate și cele în curs de dezvoltare, pentru stabilirea unui program general de sprijinire a eforturilor de lichidare a subdezvoltării. Totodată, se impun asigurarea accesului larg al țărilor în curs de dezvoltare la tehnologiile moderne, desființarea barierelor vamale, un comerț liber, nediscriminatoriu, lipsit de orice fel de condiționări, asigurarea unor prețuri corespunzătoare pentru produsele acestor țări, stabilirea unui raport just, echitabil între prețurile materiilor prime și cele ale produselor industrializate. Un loc important în cadrul acestui program trebuie să-l ocupe măsurile vizînd soluționarea globală a problemei datoriei externe a țărilor în curs de dezvoltare, pornindu-se de la faptul că aceasta nu este doar o problemă economică, ci și una politică. Potrivit concepției românești, programul de rezolvare a problemei datoriei externe trebuie să cuprindă: anularea datoriei țărilor celor mai sărace; reducerea generală, în proporții corespunzătoare, a datoriei celorlalte state în dezvoltare; reeșalonarea pe o perioadă de 15—20 de ani a restului datoriei, cu o dobîndă minimă sau chiar fără dobîndă; plafonarea plăților în contul serviciului datoriei la cel mult 10 la sută din veniturile anuale din exporturi ale statelor debitoare. De asemenea, se impune acordarea de noi credite țărilor rămase în urmă, în condiții avantajoase, cu dobîndă rațională, în scopul asigurării dezvoltării lor normale în perioada următoare.

Amplă deschidere internațională

În toți anii care au trecut de la Congresul al IX-lea, România, președintele ei au militat și au acționat pentru dezvoltarea relațiilor cu toate statele lumii. În amintita Expunere din 29 aprilie a.c., tovarășul Nicolae Ceaușescu, pornind de la concluziile unei întregi perioade istorice, spunea: „Va trebui să aplicăm ferm principiile politicii noastre de întărire a colaborării și solidarității cu toate țările socialiste, să acționăm pentru întărirea unității acestora, ca una din condițiile pentru construirea cu succes a socialismului din fiecare țară, pentru creșterea forței de atracție a socialismului în lume. Întărîm relațiile cu țările în curs de dezvoltare, în lupta lor pentru progres, împotriva dominației și asupririi imperialiste, și neo-colonialiste. În același timp, să extîndem relațiile și cu țările capitaliste dezvoltate, pe baza principiilor coexistenței pașnice. Este necesar ca, întotdeauna, să punem la baza tuturor relațiilor noastre cu alte state principiile egalității, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, respectării dreptului fiecărui popor la dezvoltare liberă, așa cum o dorește”.

Puse în practică în decurs de 23 de ani, aceste principii au dat roade pe măsură. Astfel, România întreține în prezent relații diplomatice și economice cu 155 de state, cu aproape de două ori mai multe decît în 1965. După Congresul al IX-lea, au fost realizate peste 200 de vizite la nivel înalt în țări de pe toate continentele. În cadrul dialogului, purtat de președintele Nicolae Ceaușescu, țara noastră a fost vizitată de peste 300 de șefi de state și guverne. Cu prilejul întîlnirilor și convorbirilor la vîrf cu alte state, România a încheiat aproape 700 de documente, care au deschis ample perspective colaborării. Pe lîngă sutele de documente ale căror prevederi au fost înfăptuite în cincinalele precedente, în ultima vreme România a semnat 240 de documente-cadru de colaborare și 140 de acorduri și contracte în cadrul participării sale la înfăptuirea Programului complex al CAER. România a construit prin cooperare sau participă la realizarea a peste 180 de obiective în țările în dezvoltare. Numai anul trecut au fost date în folosință 23 de obiective construite în străinătate în cadrul acțiunilor de cooperare ale țării noastre. Mii de specialiști români acordă asistență tehnică în numeroase țări din Asia, Africa și America Latină, iar în instituțiile de învățămînt superior din România își fac studiile mii de studenți din alte țări. Partidul Comunist Român dezvoltă relații de colaborare cu peste 200 de partide comuniste și muncitorești, partide socialiste și social-democrate, partide de guvernămînt din țări în dezvoltare, cu alte forțe democratice, progresiste.

Cele de mai sus reprezintă doar cîteva elemente care pun în lumină orizonturile largi deschise politicii externe românești de Congresul al IX-lea al partidului, continuitatea și îmbogățirea permanentă a acestei politici, elaborate și înfăptuite cu strălucire de președintele Nicolae Ceaușescu. Aflîndu-se permanent în miezul evenimentelor internaționale, acționînd mereu cu grijă pentru soarta omenirii, pentru pace, securitate, colaborare și progres social, România și-a cîștigat un binemeritat prestigiu internațional, bucurîndu-se de aprecieri elogioase pe toate meridianele.

ION CODRU ■

Flacăra, Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10; 17 60 20, Interioare: Actualitatea politică: 25 60; Publiciști-comentatori: 25 60; Reportaj economie: 17 00; Știință: 21 28; Cultură-învățămînt: 14 57; Probleme moral-cetățenești: 14 53; Sport: 17 00; Scrisori-audiențe: 25 42; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, tel. 10 876, prsfir București, Calea Grivitei nr. 64—66.